The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JUNE 30, 1965.

CITIZENSHIP BRANCH
OTTAWA
JUL 2 1965

LATVIJA
AMERIKĀ

52. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 30. JŪNIJS. 15. GADS.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apr̄pes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

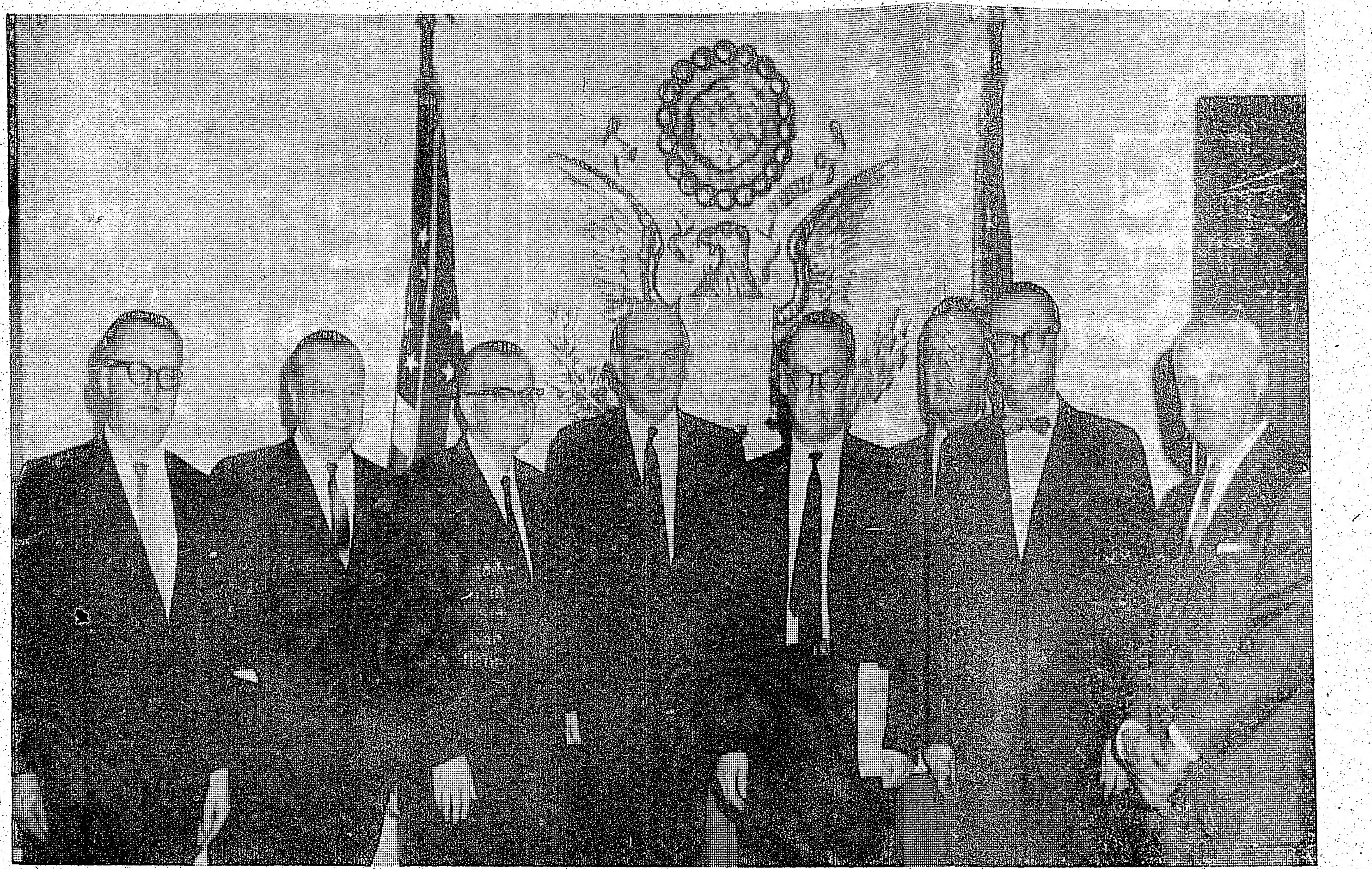

Apvienotās amerikāņu baltiešu komitejas vadība pieņemšanā pie ASV ārlietu ministra Dīna Raska: no kreisās — ALAs ģenerālsekretārs B. Albats, ALAs valdes priekšsēža vietnieks A. Bērziņš, Amerikas lietuviešu centrālās organizācijas priekšsēdis L. Simutis, ASV ārlietu ministrs D. Rasks (Dean Rusk), Apvienotās baltiešu komitejas priekšsēdis prof. P. Lejiņš, Amerikas igauņu centrālās organizācijas pārstāvis G. Bušmans, Amerikas igauņu centrālās organizācijas priekšsēdis H. Lēsments un Amerikas lietuviešu centrālās organizācijas pārstāvis A. Rudis.

ASV senātori un deputāti runā par Baltijas valstīm

ASV kongresa loc. Edvards Dervinskis 14. jūnijā pieprasīja stundu laika, lai atzīmētu Baltijas valstu nelikumīgās okupācijas 25 gadus. Viņš atkārtoja savu agrāk rezolūcijā izteikto prasību, lai ASV prezidents liktu AN sūtnim Stīvensonam pieprasīt Baltijas valstu jautājumu ievietot AN darba kārtā (H. Con. Res. 96, bez tam kongresā iesniegtas 40 līdzīgas rezolūcijas). Savu prasību motīvējot, Dervinskis sevišķi uzsvēra baltiešu piespiesto izklīdināšanu pa Pad. savienību un citu tautību masveida nometināšanu Baltijas valstīs. AN vajadzētu pieprasīt: a) visu okupācijas armiju, aģentu, kolonizātoru un kontrolētāju izvākšanos; b) visu izsūtīto, apcietināto un vergu darba nometnēs ieslodzīto atlaišanu mājās; c) atļaušanu atgriezties mājās visiem trimdiniekiem, lai AN vadībā un pārraudzībā varētu notikt brīvas vēlēšanas pēc vispārpieņemtajiem tautu pašnoteikšanās principiem.

„Viena no aktīvākajām organizācijām, kas strādā Baltijas valstu brīvības atgūšanas labā, ir „Americans for Congressional Action to Free the Baltic States", teica dep. Dervinskis, nolasīdams šīs organizācijas rezolūciju sakarā ar Baltijas valstu 25 gadu verdzību zem krievu komūnisma, kuru reizē ar to ievietoja arī kongresa aktīs (Congressional

PAR „BALTIJAS BALSI" RUNĀ ASV KONGRESĀ

Record, 12931. lpp., 1965. g. 14. jūn.).

„ASV, būdamas brīvās pasaules morālā un militārā vadībā, atzīst par savu pienākumu rūpēties par pasaules mieru un īstu brīvību. Mums nebūs pilnīga miera un īstas brīvības, iekams visas tautas, kas tagad pakļautas komūnistu kontrolei, varēs nodoties savu likumīgo tiesību attīstīšanai. It sevišķi nepieciešams pašreiz mums atzīt to tiesisko un morālo bazi, uz kuras balstoties, Baltijas valstu piederīgie prasa neatkarību," uzsvēra dep. Dervinskis.

„Baltiešu trimdas vadība uztur ļoti efektīvu un praktisku programmu, darbojoties dzimtenes atbrīvošanas labā. Kur vien šo tautu piederīgie apmetušies brīvajā pasaulē, visur tie strādā uzcītīgi, progresīvi un iedarbīgi, aizvien uzsverot, ka griežas pie pasaules sirdsapziņas, lai viņu morālās un politiskās tiesības tiktu atzītas. Viens no projektiem, kura īstenošanas iespēju tie tagad apsver, ir radiokuģis „Batijas Balss", kurš darbotos Baltijas jūras starptautiskajos ūdeņos un raidītu patiesību padomju Krievijas jūgā ieslēgtajiem tautas brāļiem. Kā jūs zināt, „Amerikas Balss" raidījumi uz Baltijas valstīm liek daudz ko vēlēties,— praktiski ziņojumi par apstākļiem pasaulē visai aprauti; bet „Brīvās Eiropas" raidītājs uz Baltijas valstīm vairs nemaz neraida," dep. Dervinskis paskaidroja, pēc tam lūgdams atļauju jautājumu par Baltijas valstīm apcerēt arī citiem kollēgām. Pieteicās runāt 28 tautas vietnieku nama locekļi: Šizlers, Stantons, Fridels, Aders, Džeralds Fords, Otingers, Karltons Kings, Tods, Daniels, Dulskis, Klīvlends, Klučinskis, Halpefns, Rodino, Breijs, Frelinghoizens, Garmacs, Šnēbelijs, Mērfijs (Ill.), Bobs Vilsons, Flads, Dželsons, Nelsens, Farbšteins, Dadario, Alberts, Fallons un Pučinskis.

Katrs no viņiem savā runā pieminēja Baltijas valstu okupācijas nelikumību, daudzi atcerējās necilvēcīgās deportācijas 1941. gadā un vēlāk. Daži pieminēja arī varonīgo partizānu cīņas pret okupantiem, kas vilkušās gadiem ilgi. Visi zināja, ka Baltijas valstīs pastāvošais režīms vēl aizvien nav iedzīvotāju pieņemts, un vairāki pieminēja savas rezolūcijas, kuras par Baltijas valstīm iesnieguši ASV kongresā.

„Ceru, ka tiem, kas piedalās Baltijas valstu atbrīvošanas dažādajos projektos, šī iespaidīgā rūpēšanās par viņu lietu un intereses parādīšana no ASV kongresa locekļu puses dos jaunus spēkus darbu turpināt," dep. Dervinskis nobeidzot teica.

D.

☆

14. jūnija darba sēdi ASV ievadīja ar Latviešu ev. luterāņu baznīcas federācijas prezidenta A. Veinberga lūgsnu. Tālākajā sēdes gaitā, sakarā ar 25 gadiem, kurus Baltijas valstis jau smok padomju nebrīvībā, bez citiem arī senātors Pauls H. Dagless (Douglas) šo faktu atgādināja kongresa locekļiem. Īsi un koncentrēti apgaismodams Baltijas tautu vēsturi, viņš pieminēja pastāvīgo agresiju, no kuras šīs tautas cieta, raksturoja baltiešu brīvības tieksmes, trīs neatkarīgo valstu nodibināšanos un to uzplaukumu. Dagless pieminēja agrārreformu, saimniecisko progresu, vispārējo attīstību un sekmes, nostabilizējot darba apstākļus, gādājot par veselības un sociālo aprūpi. Šīs ziedošās mazās valstiņas bija visās saimniecības nozarēs tālu priekšā Pad. savienībai un mūžīgs dadzis tās acīs, līdz,— senātora vārdiem runājot,— „salīdzinājums šķita kļūstam aizvien nepanesamāks, un 1940. gada jūnijā padomju valsts uzsāka savu neuzbrukšanas līgumu pārkāpšanu šausmu pilnos apmēros. Krievu neprātīgo brutālitāti 1940.-tajos gados ne laiks, ne propaganda nekad nevarēs nomazgāt baltu," deklarēja senātors Dagless.

Uzsvērdams, ka ASV valdība nekad nav atzinusi Baltijas valstu varmācīgo iekļaušanu Pad. savienībā, bet allaž nostājusies pret šo noziegumu, Dagless savu runu pabeidza: „Cerēsim un lūgsim Dievu par to, kaut tā diena pienāktu drīz, kad Baltijas valstīs atjaunosies brīvība un demokratija."

Senātors Pauls Dagless ir vīrs, kurš 1954. gadā iesniedza senātā pieprasījumu no jauna apstiprināt ASV nostāju Baltijas valstu jautājumā. 1959. gadā ASV kongress pieņēma viņa Apspiesto tautu rezolūciju, kuras rezultātā ASV atzīmē Apspiesto tautu nedēļu.

—ns.

BALTIEŠU DELEGĀCIJA ASV ĀRLIETU MINISTRIJĀ

ASV ārlietu ministrs D. Rasks 23. jūnijā pieņēma Apvienotās baltiešu amerikāņu komitejas delegāciju. Pusstundu garā sarunā komitejas pārstāvji un ārlietu ministrs Rasks pārrunāja triju Baltijas valstu problēmas. Delegācija iesniedza ASV ārlietu ministram deklarāciju, lūdzot ASV palīdzību padomju koloniālisma izbeigšanai un baltiešu glābšanai no sistēmatiska genocīda. Daklarācijā padomju okupācija apzīmēta par visvarmācīgāko kolonizācijas piemēru Eiropā laikā, kad citas tautas viena pēc otras atbrīvojas no svešinieku dominācijas saskaņā ar lielā ASV prezidenta Vudrova Vilsona pašnoteikšanās deklarācijas principiem.

Deklarāciju no baltiešu puses parakstījis Apvienotās baltiešu amerikāņu komitejas priekšsēdis P. Lejiņš, Igauņu nacionālās komitejas pr-dis H. Lēsments un Lietuviešu amerikāņu padomes priekšsēdis L. Simutis.

ALJA UZŅEMAS INICIATĪVU

Lai liecinātu, ka jaunatnes interese par Latvijas tiesību atgūšanu nav zudusi pēc dzimtenes 25 gadu okupācijas, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valde savā 19. jūnija sēdē Stoni - Krīkā, Konektikatā, atzina, ka būtu vēlams un pat nepieciešams īstenot domu, kuru atzinīgi novērtējuši ALAs 14. kongresa dalībnieki Čikagā: iesaistīt uzdevumu veikšanā vairākus algotus darbiniekus (varbūt, BPLA ietvaros), kas izstrādātu ilgtermiņa nacionālpolītiskus plānus un palīdzētu tos realizēt. Apzinoties, ka nevienai trimdas organizācijai pašreiz nav pa spēkam un arī nebūtu pareizi uzņemties šo kopējiem spēkiem veicamo pasākumu, ALJA ir gatava apzināt un arī mēģināt piesaistīt citas organizācijas un ieinteresētas personas šīs domas īstenošanai resp. sagādāt līdzekļus darbinieku algošanai un izstrādāt viņu darbības vadlīnijas. Lai labāk noskaidrotu tautiešu domas par šo nacionālpolītisko darbinieku specifiskajiem uzdevumiem, ALJA izdarīs aptauju — apmēram līdzīgu tai, kādu izdarīja dziesmu svētku laikā Toronto.

—rd—

MIERA MISIJAS NEDIENAS

No Londonas ziņo, ka ministru prezidenta Vilsona sastādītā Britu kopvalsts miera misija Vietnamas kaŗa izbeigšanai savus ceļošanas plānus atmetusi un tālāk par Ženēvu nebrauks. Ženēvā 7. jūlijā misijai paredzēta tikšanās ar Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāru Utantu.

Vilsona pūliņi uzņemties starpnieka lomu Vietnamas kaŗa izbeigšanai nomira dabīgā nāvē pagājušās nedēļas beigu posmā, kad viņu atteicās pieņemt kā Maskava, tā Pekinga un Hanoja. Reizē ar to tika nolemts, ka vizītes Vašingtonā un Saigonā vien miera atjaunošanai nepalīdzēs, kādēļ miera misija galvaspilsētu apceļošanas plānu atmeta.

Londonā viens no Britu kopvalsts ministru prezidentu konferences darba kārtas galveniem punktiem bija Vietnamas jautājums. Zināmas opozicijas priekšā tika izveidota miera misija, kuŗai 21 nācijas delegātu starpā bija ievērojams p r e t i n i e k u skaits. Tagad pierādījies, ka miera misijas doma patiešām bijusi nereāla. Bet tikpat nereāla ir arī konferences izstrādātais Vietnamas kaŗa izbeigšanas plāns. Arī šis plāns ir tikai tukša sapņošana, kas nebūt neatstāj polītiskas gudrības un tālredzības iespaidu konferences delegātu aprindās.

Vispirms, Britu kopvalsts ministru prezidentu konference prasa ASV gaisa uzbrukumu pārtraukšanu Ziemeļvietnamai. No

(Nobeigums 8. lpp.)

Alberts Eglītis

Jābūt aktīviem, uzņēmīgākiem!

Mēs dzīvojam apstākļos, kuros nacionālos trimdiniekus, tāpat kā dzimtenē gūstā turēto tautu maskavieši cenšas gan primitīvi, gan arī īsti rafinēti vispirms izolēt un pēc tam garīgi apklusināt, iznīcināt. Un tas notiek nenoliedzamā fakta zīmē, ka mūsu nelaimes liktenа laiks turpinās, ka mūsu ievīgākajam ienaidniekam ir simtkārt lielāks fiziskais pārspēks. Tādēļ mūsu izredzes saglabāties kā tautai tagad kļūst atkarīgas vienīgi no tā, vai paši šo saglabāšanos gribēsim, vai paši savai tautai ticēsim, vai degsim par Latvijas problēmām, vai nebūsim mazis-ki un bailīgi. Tas attiecas un a-karīgs no mums katra atsevišķā. Kam tas viss vairs nav ieklaujams ikdienas un dzīves programmā, tas lai to arī nemēģina, bet paliek turpat vien, kur ir — savā alā, personīgi bezgalīgi apmierināts. Mīlestības un tautas interesēm ir jākalpo ar uguns garu un tikpat centīgi, kā katrs cenšas kalpot savai labklājībai. Un ja mēs patiesi gribam palīdzēt tēvzemei piedzīvot augšāmcelšanos brīvībā, tad uzdevumiem jāpieiet ar ideālismu, jāpieiet tiem nesavtīgi dziļā piet-nībā, bet reizē jābūt arī enerģijas pilniem un redzīgiem attiecībā uz tiem. Trīs raksturīgas tautiešu noškiras pašreiz mūsu vienotībai ir sevišķi nevēlamas: vienaldzīgie un nedrošie, slavas kārie par katru cenu un mūžīgi nervozie. Pirmie mūsu kopējo spēku mazina ar savu dzīvo mironību; otri ar savu kompleksu pēc goda un tieksmi godkāri apmierināt; trešie, atdarināmi kaucošas bojas, paši sevi uzbudina līdz histerijai un sāk vairākumam kļūt (ar savu pārtaisīšanu pasaulē) par nastu, bet sabiedriskajiem pasākumiem par traucējumu.

Šādu neauglīgu gadījumu ar katru jaunu bēdu gadu šeit tāpat kā tur mums vienmēr kļūst proporcionāli vairāk. Tie sarodas pat tur un tādās aprindās, kuros tos vismazāk vaŗēja sagaidīt. Bet, ilgāk neganžoties par pazudējiem naktī un par pelavām vējā vienas paaudzes traģiskajā mūžā, mums tomēr neatlaidīgi jādomā un nemitīgi jāmeklē jauni ceļi, kā sekmīgāk turpināt savu trimdas uzdevumu un misiju, kā iet uz priekšu, kā, kalpojot brīvības idejai, turēties kopā ar tautu tās dienā un nedienā, un arī, — kā palikt un pastāvēt. Uz šo jautājumu atrast pareizo, katram latvietim saistošu atbildi — pašreiz ir ārkārtīgi svarīgi. Tādēļ šī atbilde sirsnīgi jāmeklē, lai mēs spētu iespaidīgāk kārtot paši savas problēmas, vispirms kultūrāli - sabiedriskajā laukā; tāpat veicināt jaunu gara vērtību vairošanu: kāpināt polītisko darbību, kurā netrūktu izdomas un lielas vitālitātes.

Latviešiem trimdas rosības nodrošināšanai nepieciešama saimnieciska baze, no kuras nacionāli nepieciešamajiem pasākumiem netrūktu kapitāla atbalsta. Taču tādas līdz šodienai vēl nav. Ar ziedojumu listēm vien grūti savāktās ārtavas paliek bez ievērojamākas nozīmes mūsu cīņas mērķiem, cīņas absolūtajām vajadzībām. Te tūlīt jāpiezīmē, ka savādā kārtā mēs visi gribam gan varenas lietas sasniegt un iegūt uzmanību tautas dvēselei, bet paši dāvājam vienīgi grašus, summas gaidīdami no citiem, kauna kārtā, — no svešiniekiem.

Pienācis laiks, kad trimdiniekiem saimnieciskajā ziņā jākļūst aktīvākiem ne tikai personīgās, bet visas latviešu kopības turības celšanā. Arī uzņēmīgākiem. Visi priekšnoteikumi mūsu pagaidu mājvietās tam ir labvēlīgi. Tikai mums pašiem jābūt acīgiem, labiem kalkulētājiem, jākļūst vērienīgākiem un beidzot jāatbrīvojas arī no līdzpaņemtā pagātnes latviešu zemnieka zemes pilnā smaguma, kas pašreizējos trimdas apstākļos īsti vairs neiederas.

Dzīvodams Vācijā, varu runāt tikai par šejienes iespējām, bet nav šaubu, ka dažādākas iespējas pastāv arī citās trimdas zemēs. Var būt, ka Vācijā saskatāmās iespējas var noderēt kā ierosinājums arī tautiešiem citur.

Vācijā, izņemot pāris mūsu jaunbagātnieku, tautiešu vairums ar savu maizes darbu nekādus zelta kalnus sanest nevar. Taču zināms, piemēram, ka Reinzemē vien daudziem latviešiem vietējās bankās tomēr ir lielāki vai mazāki noguldījumi, kuri sadalās apmēram šādi: 60% no noguldītājiem ir krājkonti līdz 10.000 DM, 37% — starp 15.000 un 20.000 DM, bet 3% jau tuvojas 30.000 DM robežai. Ja stāvokli labi pārdomā, ir savādi vērot šos čaklos un sīkstos tautiešus, kas lieliski prot krāt un kas savām personīgajām vajadzībām katru feniņu apgroza trīsreiz pirkstos, iekam to izdod, bet — 90% no viņiem atstāj neizmantotas lieliskās iespējas, kādas piedāvā Rietumvācijas valdība (turklāt tieši iedzīvotājiem ar maziem ienākumiem, nākot tiem ļoti pretī!): proti, ar banku starpniecību pārdodot t. s. tautas akcijas — uzņēmumu Volkswagen, PREUSAG un tagad arī VEBA akcijas, kuras visas ir valdības nogarantētas, pieder ļoti stabiliem vācu rūpniecības koncerniem (arī uzņēmumiem) un vienmēr augsti kotējas, kā tālāk pārdodot, tā arī gada dividendēs. Ja visi mūsu krājēji Vācijā šiem trim vienreizējiem piedāvājumiem nebūtu pagājuši garām, tad šodien viņu kopējais ieguvums — protams, dalīts uz visiem — sasniegtu vismaz 200.000 DM. Un tas būtu nopelnīts bez riska, bez sviedriem, tikai mazas uzņēmības un aktivitātes rezultātā.

Pašreiz liekas pienācis arī brīdis, kad mazliet jāpakavējas arī pie kādas citas neveselības, kas, svešniecībai ieilgstot, kļūst arvien aktuālāka un jau bieži atkārtojas. Tā, piemēram, atgadās kaut kur Ziemeļreinas - Vestfāles pavalstī, citreiz Bādenes - Virtembergas un Hesenes apgabalā, notiek Lejassaksijas novadā, kādreiz arī Bavārijā. Sevišķi tautiešiem - vieniniekiem to vajadzētu sevišķi pārdomāt. Proti, nāves gadījumā, ja nav atstāts testaments vai citādi apliecināta pēdējā vēlēšanās, tad viss atstātais pāriet tās vācu pilsētas vai ciema īpašumā, kurā aizgājējs dzīvojis. Pēdējos piecos gados tikai zināmos gadījumos vien vācieši no aizgājušo vientuļo latviešu banku kontiem ieguvuši 47.000 DM.

Viss sacītais nozīmē, ka ne jau no pavasaŗa vai vasaras debesīm ir kaut kas konkrēts un praktisks sagaidāms, ne jau citi latviešiem kaldinās jaunu likteni un labāku nākotni, bet vienīgi mūsos pašos ir stiprums, mūsu spēka dzelmes, no kurām izšķirsies: zaudēsim, uzvarēsim, vai vēl paliksim tauta! Visiem pārējiem piedzīvojumiem lemta aizmiršana, tie nekad nav ilgāki par 15 minūtēm; no tiem nekad dedzīgs latvietis nesasniegs normālu kapu, un tiem nebūs ne mūža, ne mirdzuma.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PAR DEMONSTRĀCIJĀM ŅUJORKĀ

Mācītājs O. Blūmītis no Bostonas bija ierosinājis un noorganizējis 16. un 17. jūnijā protesta demonstrācijas braucienu uz Ņujorku, kur bija paredzēta Ņujorkas un apkārtnes latviešu pievienošanās. Šīs demonstrācijas bija domātas, lai brīvajai pasaulei atgādinātu komūnistu 25 gadu okupāciju Baltijas valstīs un barbariskās izrīcības tajās.

Atceroties Ņujorkā piedzīvoto, labprāt gribētos atrast saudzīgākus vārdus par turienes latviešiem, to organizācijām un vadību, bet tas nākas ļoti grūti.

Mazā Bostonas, tāpat kā Kanadas latviešu grupiņa bija mērojusi tālu ceļu, lai izteiktu protestu pret komūnistu rīcību mūsu zemē. Mums garais ceļš nebija par grūtu, mēs arī nerēķinājām zaudētās darba dienas, bet bijām pārliecināti, ka, ieradušies Ņujorkā, sastapsim vismaz dažus simtus latviešu no tiem tūkstošiem, kas tur dzīvo. Liels bija mūsu pārsteigums, ieraugot pavisam mazu Ņujorkas latviešu saujiņu. Bet tie daži ņujorkieši, kas bija ieradušies, darīja iespējamo, lai protesta brauciens, šķērsojot Ņujorku, izdotos. Paldies šiem pašaizliedzīgajiem, nedaudzajiem ņujorkiešiem!

Braucienā piedalījās ap 30 mašīnu, virzoties uz Apvienoto nāciju ēku, kur uz brīdi apstājās un kur māc. O. Blūmītis teica apsūdzības runu pret padomju okupantiem. Tālāk brauciens virzījās garām Pad. savienības sūtniecībai un pa dzīvām satiksmes ielām. Tajās bija tūkstošiem cilvēku, kas dzirdēja māc. O. Blūmīša vārdus par komūnismu. Tika izdalītas arī simtiem skrejlapu, kas speciāli šim gadījumam bija sagatavotas. Tātad — kaut maza grupa, tā savu ideju un domu īstenoja un iznesa atklātībā. Vai tas nav labāk par — nedarīt nekā?

Nākošajā dienā notika demonstrācija pie AN ēkas un petīcijas iesniegšana AN ģenerālsekretāram Utantam un ASV sūtnim pie AN A. Stīvensonam. Ja iepriekšējā vakarā braucienā piedalījās Ņujorkas latviešu organizāciju prezidents E. Balodis, šai dienā nebija arī vairs viņa. Bijām tomēr patīkami pārsteigti, ka ieradās ASV DV priekšsēdis V. Hazners, kas demonstrācijā arī piedalījās. Bet gribas nu jautāt, kur palika daudzie Ņujorkas latviešu organizāciju vadītāji, sabiedriskie darbinieki un citi? Vai tad demonstrācija par savas tautas tiesībām ir negods un kauna lieta? Vai atgādināt brīvajai pasaulei mūsu tautas izmisuma stāvokli ar plakātu rokā ir zem trimdas latviešu goda? Vai tādēļ, ka nēģeri demonstrē un nenoliedzami daudz panākuši, mēs to vairs nedrīkstam? Tad jau varam nonākt vēl lielākās galējībās, piemēram — ja komūnisti brauc automašīnās, mēs to vairs nedrīkstam darīt, jo tas būtu zem mūsu goda . . .

Radās iespaids, ka Ņujorkas latviešu vadība, ieskaitot laikrakstu „Laiks", pret šīm paredzētajām demonstrācijām izturējās ļoti pasīvi vai pat noraidoši, jo, kā manījām, Ņujorkas latviešiem bija maz informācijas par plānoto.

Šai sakarā gribas atgriezties pie Kanadas DV ierosinājuma rīkot plašu visu baltiešu demonstrāciju pie AN nama. Šo ierosinājumu pieņēma Kanadas un ASV DV valdes un virzīja tālāk ALAi. Arī tā principā piekrita un virzīja iesniegumu tālāk zināšanai, pareizāk sakot, — aizmiršanai. Gandrīz vai liekas, ka ierosinātā demonstrācija notiks tad, kad latviešu tauta būs iznīcināta. Secinājums: vārdi, bet ne darbi!

Mēs visi ļoti uztraucamies, ja rietumu varas izturas pasīvi pret komūnismu un tās smagi kritizējam par to. Bet vai pasīvāk pret komūnismu vairs var izturēties, kā to darām mēs, mūsu vadību ieskaitot? Vai mūsu galvenie politiķi nav pielīdzināmi Čemberlena standartam? Mums nav vajadzīgi politiķi, kas braukā apkārt pa mūsu valstssvētku svinībām un citiem sarīkojumiem, saucot patriotiskas runas, ar kurām, lielumties, visa cīņa arī beidzas. Mums vajadzīgi cilvēki, kā, piemēram, Dr. Dzintars Paegle, kas grib un cenšas kaut ko darīt, kas ALAs valdes sēdē pilnīgi pareizi vaicājis, „kad mēs beigsim runāt un sāksim darīt?". Bet šādu cilvēku praktiskos ierosinājumus izbalso. Vēlreiz: vārdi, bet ne darbi! Ko gan varam prasīt no pārējiem trimdas tautiešiem, ja mūsu vadība ir patiesas cīņas negribīga?

Toties — paldies mācītājam O. Blūmītim par lielo darbu un uzupurēšanos šo demonstrāciju rīkošanā! Paldies tiem nedaudzajiem ņujorkiešiem, kas tik pašaizliedzīgi darīja iespējamo demonstrāciju izdošanās labā! Liekas, ka reti kāds latvietis trimdā ziedojis tik daudz laika un līdzekļu tautiešu labā, kā māc. O. Blūmītis ar savu dzīvesbiedri. Ja ne vairāk, lai tikai atceramies, cik tūkstoši latviešu iecelojuši Amerikā ar viņa palīdzību! Kaut latviešiem būtu vairāk šādu patriotu, kas ne tikai runā, bet arī dara, tad mēs savai brīvības stundai atrastos daudz tuvāk! Neaizmirstami ir māc. O. Blūmīša vārdi, kuros viņš teica pie AN nama: „Ja latviešiem, kas tagad smok zem okupantu jūga, būtu bijusi izdevība brīvi protestēt pret komūnisma varmācību, tie kājām būtu nākuši, lai šeit protestētu, bet tie, kas nevarētu paiet, nāktu rāpus!"

Bet mēs, brīvībā dzīvodami, kas atrodamies tikai dažas jūdzes no AN, to nevaram . . . Gandrīz vienmēr visās lielajās sanāksmēs un kongresos runā par lielo darbu, kas padarīts. Var būt, ka tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ tik maz īstenībā darīts. Mēs atrastos daudz tuvāk patiesībai, ja atzītu, ka tas, ko esam līdz šim trimdā darījuši mūsu apspiestās tautas labā, nav sevišķi daudz.

Ojārs Ieviņš, Hamiltonā

Viktors Kaminskis (pa kreisi), kas pašaizliedzīgi rūpējās par protesta demonstrācijas Ņujorkā labu izdošanos, sarunā ar autokavalkādes vadītāju Uldi Gravu. Foto: Latvija Amerikā

★

PIEBILDE

Aivara Ruņģa lasītāju vēstulei LA 12. jūnija numurā

Aivara Ruņģa ierosinājums pārspriest ALAs kongresā paceltās problēmas visu gadu, lai nākamā kongresā delegāti zinātu sabiedrības uzskatus un vēlmes, ļoti apsveicams un atbalstāms. Taču attieksmē uz „iesniegumu ar 64 delegātu parakstiem", manuprāt, radies pārpratums — laikam tieši atreferējuma dēļ. A. Ruņģis gan atreferējumu apzīmē par plašu, tomēr tas — kā visi cilvēku darbi — nebūt nav pilnīgs, kādēļ steigšus jālūko to paplašināt, ietilpinot izlaistos faktus.

Nav tiesa, ka ideja par etniski- politisku jautājumu pētīšanas komisiju būtu, sēnei līdzīgi, piektdien dzimusi, sestdien augusi un svētdien celta priekšā pārsteigtai ALAs valdei. Ja god. rakstītājs būtu sīkāk pasekojis ALAs darbam, tad zinātu, ka ļoti līdzīgu rezolūciju iesniedza arī pērnajā ALAs kongresā Bostonā, kur tā tika nodota ALAs valdes apspriešanai. Cik noprotams, pag. gada valde par to domājusi klusībā, jo sēžu protokolos pēc tam šī rezolūcija nav pieminēta. Nav arī tiesa, ka tā būtu radikāli jauna ideja; it sevišķi vārdu „komisija" pārmainot uz vārdu „padome", var sākt runāt par tādu pašu padomnieku institūtu, kāds pastāv pie citiem ALAs birojiem, izņemot informācijas biroju (kuram tomēr ir viens padomnieks). Pie tam jāatgādina, ka arī informācijas biroja vēsturē bijis laiks, kad padomnieku institūts ietvēris vairāk nekā 30 personu un aktīvi iesaistīts darbā. Ar to gan līdzība beidzas: toreizējā informācijas biroja padome bija lokālas dabas, kurpretim šai ALAs kongresā proponētās personas dzīvo ASV dažādos stūros, pārstāv dažādus politiskus novirzienus, ir dažāda vecuma un arī kārtas: atreferējumā minētais „komisijas 9 vīru padome", protams, nav oficiālais, un proponēto 9 personu vidū ir viena sieviešu kārtas pārstāve; tai gan nav iebildumu tikt nosaukta tādā nosaukuma grupā, jo jau vairākus gadus — sava baznīcā ieņemtā amata dēļ — tikusi godāta par vienu no „draudzes tēviem"... Bez tam, pēc viņas domām, latviešu sieviešu tiesības izkarotas jau Aspazijas jaunības laikos, kādēļ tās speciāli uzsvērt mūsu sabiedrībā būtu kuriozi. Tas labi bija jūtams tai pašā ALAs kongresa laikā, kad senātors Dagless — jauks vīrs, bet liberālis (liberāļi te Amerikā jaunu ideju aizstāvēšanas ziņā pašreiz seko pāris soļu aiz t. s. „konservātīvajiem" — kā tas labi redzams piemēram, prez. Džonsona politikā, ko viņš izveidoja pēc sen. Goldvotera ieteikumiem) — ieteica latviešiem atbrīvot savas sievieškārtas pārstāves no mūžīgajiem „3 K" (Küche, Kirche, Kinder), lai tās varētu vairāk piedalīties sabiedriskajā darbā. Latviešu vīri pārsteigti pacēla uzacis, bet sievieškārtas delegātes atklāti vīpsnāja.

Nebija jau tā, ka rezolūcijas iesniedzēji strikti pastāvētu uz deviņu personu padomes sastāvu, nemaz nerunājot par tajā ietilpinājamo vārdiem. Rezolūcija bija dalīta, — vārdus iesniedza pēc tās apspriešanas, kongresa vadībai tos pieprasot. Manuprāt, būtu visai neloģiski proponēt kādu komisiju vai padomi, neminot tai kandidātus. Tad gan varētu runāt par „sasteigtu, līdz galam neizdomātu akciju".

Attieksmē uz „mūsu demokratiskās sadzīves izpratni" šai gadījumā diez' vai būtu jāsūdzas, jo viens no karstākajiem šīs rezolūcijas aizstāvjiem bija tiesībnieks Aivars Keire, un tieši mūsu „demokratiskās sadzīves izpratnes" iztirzāšana pieder pie viņa stiprajām pusēm. Drusku demagoģisks gan izliekas paša A. Ruņģa piemērs lasītāja vēstules beidzamajā rindkopā: „Ja turpināsim kā līdz šim..." — Tas nostāda viscaur pozitīvo, ALAs darba sekmēšanai domāto ierosinājumu līdzās eventuālam anarchistiski ievirzītu elementu neatbildīgam jokam.

D. V.

★

PALDIES REDAKCIJAI!

Domu izmaiņa par J. Raini beigusies. Lasot dažādās vēstules, neviļus jādomā par pārmaiņām laikraksta „Latvija Amerikā" redakcijā. Ar gandarījumu jākonstatē, ka LA sāk pārversties par latviešu sabiedrības laikrakstu ne tikai Kanadā, atspoguļojot dažādas idejas un uzskatus. Šādu lasītāju rakstu ievietošana, kuru paustās idejas var arī nesaskanēt ar redakcijas viedokli, ir pirmais nosacījums latviešu sabiedrības vienošanai vienu garīga dzīves centru. Tā kā latviešu trimdas laikraksta uzdevums ir nacionāls, tam jābūt tādam, kas stāv pāri visiem politiskās dabas grupējumiem, tas nedrīkst noraidīt nevienu latvisku domu, nevienu ideju, kas varētu sekmēt nacionālā uzdevuma veikšanu.

Uzskatu dažādība, labi domāta un draudzīgi izteikta, sabiedrību neskalda, bet gan vieno. Apspiesta doma rada vardarbības, kamēr tā pati doma, atklāti iztirzāta, māca un izglīto. Otra cilvēka uzskatu cienīšana ir pirmais nosacījums individa neatkarīgā pasaules uzskata veidošanai, kas, savukārt, ir pamats sabiedrības demokratiskai dzīvei valstī. Individs ir kritiski domājoša persona sabiedrībā, kamēr pūļa cilvēks seko emocijām un instinktiem. Pirmais veido brīvību, otrs kalpo tirannijai.

Debates par Raini pierādījušas, ka domu dažādības latviešu sabiedrībā netrūkst, arī, — ka katrā domā ir kaut kas labs un pozitīvs. Lasītājs ir spiests visu vērtēt, domāt un spriest, veidojot sintēzi pats savai gara dzīvei. Vai šī nav vislabākā skola kā bērnam, tā sirmgalvim?

Spraigā domu izmaiņa liecina tikai par to, cik vitālas vēl arvien ir mūsu lielā dzejnieka Raiņa paustās idejas un ka tām vēl ir ilgs mūžs.

Šai sakarā jānoraida cienītā literātūras kritiķa Jāņa Rudzīša asais uzbrukums redakcijai kā pilnīgi lieks. Vai lai atgriežamies pie diktātūras? Tautas gara modrība pastāv brīvajā domā, un pasaulē nav tādu vērtību, ko brīvajai domai nebūtu tiesību pārvērtēt vai pārbaudīt.

Lai turpmāk novērstu pārpratumus, katrā laikraksta numurā vajadzētu būt iespiestai mazai deklarācijai, ka ar autora vārdu vai pseudonimu parakstītie raksti var arī neatspoguļot redakcijas viedokli. Pārējais ir vislabākā kārtībā. Paldies redakcijai!

Latgalietis, Kanadā

Redakcijas piezīme: Jau kopš mūsu laikraksta iznākšanas katrā numurā, pašreiz 2. lappusē, lasāms redakcijas paskaidrojums, ka ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos *izteiktās domas ir rakstītāja personīgs* ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim. Tas pats, protams, attiecināms uz lasītāju vēstulēm, kuras parakstītas ar šifru, jo to autoru vārdi redakcijai zināmi. Anonimi sūtītas vēstules netiek ievietotas.

LATVIJA AMERIKĀ

52. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 30. JŪNIJS.

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinķels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LATVIEŠU SIEVIETES STARPTAUTISKĀ KONFERENCE

Gadskārtējā starptautiskā sieviešu klubu konference notika no 6 — 14. VI Ņuorleanā, ASV Kongresā piedalījās arī Baltijas sieviešu padomes pārstāves — latviete Helga Ozoliņa, igauniete Aleksandra Jāksone-Brauna un lietuviete Ligija Beļukas. Igauņu pārstāve Jāksone-Brauna darbojas kā juriste Baton-Rūžā. Viņa runāja kongresā par stāvokli Baltijas valstīs un aicināja visas amerikāņu sievietes lūgt ASV prezidentu, kongresu un AN ģenerālsekretāru, lai Baltijas valstu jautājumu paceltu Apvienotajās nācijās.

A. Z.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

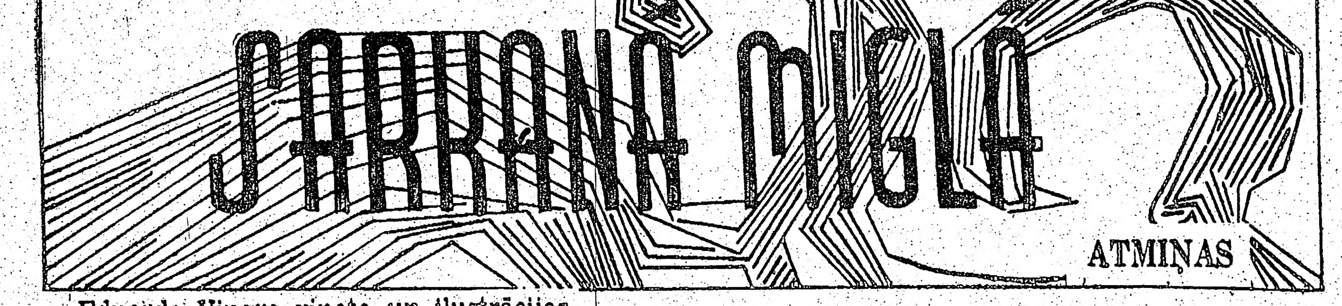

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(11. turpinājums).

Kādus gan attaisnojumus un aizbildinājumus savai rīcībai Akermane atrada vēlāk — vācu okupācijas gados, vēlēdamās kļūt tikpat balta, cik sarkana bijusi iepriekš! Kā viņa tad zākāja boļševikus, apzīmēdama tos par briesmoņiem un āziātiem! Tomēr zaudēto uzticību atgūt neizdevās. Neviens Akermani necienīja, jo nespējām aizmirst teiktos nicināšanas vārdus un bravūrīgo izturēšanos, kaut arī zinājām, ka pārliecināta komūniste viņa nav. Tikai cilvēks, kas baiļu vai piesardzības dēļ aizgājis par tālu un atteicies no sirdsapziņas un jebkāda svētuma.

Jā, kāda viņa būs tagad savā nostājā? Droši vien — atkal viena no līdzskrējējām un laipotājām, kuru dēļ jācieš daudziem. —

Mums garām un pretim brauc vaļējas automašīnas ar krievu kareivjiem. Tad atkal uz ceļa parādās kontrolētāji — sarkanarmiešu formās ar lentēm ap roku. Šie izrādās ziņkārīgāki par pirmajiem un dažādākā rakstura jautājumi seko cits citam. Domās sirsnīgi pateicos Brūklim, kas nāk talkā ar savu bagātīgo pieredzi un atbild manā vietā reizēs, kad patiešām vairs nezinu, ko teikt.

Aplauzīti koki, granātu šķembu izrobotas māju sienas, vietām nodegušas ēkas, dziļas bumbu izrautas bedres, kas piepildījušās ar ūdeni, sadragātas un grāvjos palikušas automašīnas, atsevišķi mēbeļu gabali, — tāda ir parastā aina, kas paveras skatienam ceļa abās pusēs. Pie kādas granātas izrautas bedres paceļas sakroplots bērzs. Jau pa gabalu redzu, ka nolauztā zara iesmā karājas zilpelēkas drānas gabals. Piebraucot tuvāk, ievēroju, ka tas ir leģionāra svārks, uz kura sadriskātās piedurknes kā zieds kvēlo sarkanbaltsarkans vairodziņš. Turpat salnas nokostajā zālē ievēlusies šķembu caursista bruņucepure ar rūsganiem plankumiem. Nodrebinos un aizveru acis, bet Brūklis pusbalsī nosaka:

„Tāda nu reiz ir dzīve . . . Ņemiet par labu un turiet acis vaļā!"

Nē. tāda dzīve nedrīkst būt, — man gribas kliegt, bet kaklā iespiežas neesošs kamols. Varu tikai norīt sāļu rūgtumu un klusēt. Arī brīdī, kad pie Olaines kontrolpunkta pārbaudītāji no kādas mašīnas izsēdina un aizved 3 jaunus vīriešus, kas arī mēģinājuši Rīgu sasniegt. Tādēļ atviegloti uzelpoju, kad beidzot esmu garām arī pēdējam šāda veida iebraucēju pārbaudes punktam pie Bērnu slimnīcas. Te mums jānogriežas Ziepniekkalna ielā, lai ar apm. 10 km līkumu nokļūtu Rīgā, jo visi tilti saspridzināti.

Beidzot esam galvaspilsētā. Nosaucu zināmo adresi Kr. Barona ielā, tad atvados no laipnā un izpalīdzīgā vedēja. Stāvu nu viena meklētā nama priekšā lielajā pilsētā, kuras nepazīstu, jo esmu tai tikai dažas reizes cauri braukusi, dodamās uz Ķemeriem apciemot kādu radinieci, kas agrāk vasaras mēdza pavadīt šajā skaistajā kūrvietā. Bet tagad esmu pašā Rīgā! Ielas tik platas, nami tik lieli. Patiešām, Rīga ir milzīga pilsēta! — apbrīnā un godbijībā konstatēju sevī, ietekmēdamās no apziņas vien, ka atrodos Latvijas galvaspilsētā.

Lielās bažās piezvanu pie pirmā stāva durvīm. Ja nu Baltiņu ģimene te vairs nedzīvo? Ko tad? Sekundes stiepjas tik bezgalīgi garas. Beidzot atskan soļi un durvis atver — Olga. Mans prieks ir tik liels, ka nespēju ne vārda apsveikumam izrunāt. Īsajā gaidīšanas laikā esmu paguvusi safantazēt vissarežģītākās situācijas, kādās es atrastos, ja te dzīvotu sveši ļaudis. Tomēr man atkal reiz laimējies! Olgu Baltiņu, kas pirms apprecēšanās bija dzīvojusi Jelgavā, pazīstu vairākus gadus.

„Tāds negaidīts ciemiņš!" iesaucas Olga. satverot manu roku vienkāršajā sirsnībā, kas viņai tik raksturīga. „Nāc nu iekšā!"

Man par visu svarīgāk tomēr tūlīt noskaidrot, vai drīkstu še kādu laiku palikt.

„Ak. tad uz dzīvošanu," rāmā balsī atsaka Olga. „Vietas mums diezgan. Ievietošu tevi stūŗa istabiņā. Tur neviens nedzīvo."

Brīdi palieku viena. Istabas stūrī atrodas bufete ar, cik var redzēt, skaistiem kristalla un porcelāna traukiem. Pilnīgi pārblīvēta. Pie logam pretējās sienas stāv dīvans, bet nelielās telpas pārējo daļu aizņem divi apaļi galdi un daudz dažādu klubkrēslu, kas liekas no vairākiem komplektiem salasīti. Šķiet, ka šie priekšmeti agrāk atradušies citos dzīvokļos. Varbūt, tos glabāšanā nodevuši aizbēgušie paziņas? Minējumiem tomēr neatliek laika, jo atgriežas Olga ar tējas traukiem.

„Būsi izsalkusi," viņa mudina. „Nāc nu un iekod, kas pie rokas pagadījies."

Tā šī diena laimīgi beigusies. Esmu atradusi vietu, kur piemesties, un tas iesākumam nozīmē ļoti daudz. Tagad esmu jau tik daudz mācījusies, lai aptvertu, ka visas skaistās dienas, cik nu to bijis, pagājušas. Turpmāk mani sagaida smags un darba pilns laiks, kas prasīs spēku un izturību. Varbūt vēl vairāk.

Iedomājos vecmāmiņu, kas nu viena palikusi Jelgavā, bet mani tik mīļi izvadīja. — Nebēdā par mani, — viņa bija teikusi. — Man jau nekā no šīs pasaules vairs nevajag. Mani nekas arī nebaida, bet tev dzīve vēl priekšā. Uz savām rokām tevi nēsāju, kad maza biji, mācīju lasīt un rakstīt, kad paaugies. Pašas bērni man zem zemes, un tā tu man esi bijusi kā dzīves piepildījums. Tādēļ nav viegli tevi projām laist, bet — tas jau tevis labā. Lai tad Dieviņš tevi pasarga! — Un vecmāmiņa ar sastrādāto roku noglāstīja manu vaigu.

Šī atvadu glāsta un teikto vārdu sirsnību un mīlestību par jaunu izbaudīdama, iegrimstu dziļā miegā jaunajā mājvietā.

4.

JAUNĀ VIDE

Nākošā rītā pamodusies, brīdi vēl vāļājos pa gultu. Kas noticis ar mājām, ar tēvu, ar māti? — manas domas tirdī uzmācīgs jautājums. Bet atbildes nav.

Domās vēlreiz pārskrienu pēdējo mēnešu notikumus. Tie savā briesmīgumā liekas tik nereāli, ka būtu gatava nezin' ko atdot no savas dzīves un jaunības sapņiem. lai visu notikušo padarītu par nebijušu. Būtu labi, ja visi notikumi pēkšņi pārvērstos grāmatā, kuru es varētu nobāzt plauktā un nekad nelasīt! Nē, es šo pretīgo grāmatu sadedzinātu, jo būtu noziegums tādu vispār glabāt! Tomēr svešā dzīvokļa griesti, sienas un logi ir īstenība. Tikpat patiesi te esmu arī es. kas vakar pa šīm durvīm ienākusi un tagad pamodusies svešā gultā. Dzirdu tālu lidmašīnu rūkoņu un satiksmes dunoņu Rīgas ielās.

(Turpinājums sekos)

IJA

GADA 30. JŪNIJS.

TORONTO.

Vinčels, 508 Palmerston
1—4533;
Ancāne, sasniedzama re-

Norītis, 1749 Victoria Park
t.; tālr. 759—8076;
ks, 26 Underhill Dr., Don

š, 46 Lynd Ave., Toronto 8,

OPĀ:
r/Westf., Von Einem Str. 19.
pēc vajadzības īsināt. Ne-
bet uz vēlēšanos sūta at-
Kanadā) vai starptautiskais
utora vārdu vai iniciāļiem
mas ir rakstītāja personīgs
st arī redakcijas viedoklim.
nadā — par mēnesi $1.50;
; 6 mēn. $8.50; par gadu
šļa numura cena 20 centu.
mu daļā $1.60, bet tekstā
40 par 1 collas slejas telpu.

n ir mūsu lielā dzejnieka Rai-
paustās idejas un ka tām vēl
ilgs mūžs.
šai sakarā jānoraida cienītā
rātūras kritiķa Jāņa Rudzīša
ais uzbrukums redakcijai kā
nīgi lieks. Vai lai atgriežamies
diktatūras? Tautas gara mod-
a pastāv brīvajā domā, un pa-
ulē nav tādu vērtību, ko brīva
domai nebūtu tiesību pārvēr-
vai pārbaudīt.
Lai turpmāk novērstu pārpra-
mus, katrā laikraksta numurā
jadzētu būt iespiestai mazai
klarācijai, ka ar autora vārdu
i pseudonimu parakstītie rak-
var arī neatspoguļot redakci-
s viedokli. Pārējais ir vislabā-
kārtībā. Paldies redakcijai!
Latgalietis, Kanadā

Redakcijas piezīme: Jau kopš
ūsu laikraksta iznākšanas kat-
numurā, pašreiz 2. lappusē,
sāms redakcijas paskaidro-
ms, ka ar autora vārdu vai
iciāļiem parakstītajos rakstos
teiktās domas ir rakstītāja per-
nīgs ieskats un ne katrā gadī-
mā atbilst arī redakcijas vie-
oklim. Tas pats, protams, attie-
nāms uz lasītāju vēstulēm, ku-
s parakstītas ar šifru, jo to
utoru vārdi redakcijai zināmi.
nonimi sūtītas vēstules netiek
vietotas.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi
numuri dabūjami
Toronto latviešu
veikalos.

u jau tik daudz mācījusies,
s skaistās dienas, cik nu to
māk mani sagaida smags un
s prasīs spēku un izturību.

miņu, kas nu viena palikusi
mīļi izvadīja. — Nebēdā par
kusi. — Man jau nekā no šīs
ag. Mani nekas arī nebaida,
iekšā. Uz savām rokām tevi
iji, mācīju lasīt un rakstīt,
bērni man zem zemes, un tā
dzīves piepildījums. Tādēļ nav
ist, bet — tas jau tevis labā.
pasarga! — Un vecmāmiņa
oglāstīja manu vaigu.
un teikto vārdu sirsnību un
izbaudīdama, iegrimstu dziļā
etā.

4.

AUNĀ VIDE

modusies, brīdi vēl vāļājos pa
r mājām, ar tēvu, ar māti? —
uzmācīgs jautājums. Bet atbil-

pārskrienu pēdējo mēnešu no-
riesmīgumā liekas tik nereāli,
in' ko atdot no savas dzīves un
lai visu notikušo padarītu par
. ja visi notikumi pēkšņi pār-
uru es varētu nobāzt plauktā
Nē, es šo pretīgo grāmatu sade-
noziegums tādu vispār glabāt!
kļa griesti, sienas un logi ir
tiesi te esmu arī es, kas vakar
nākusi! un tagad pamodusies
tālu lidmašīnu rūkoņu un sa-
gas ielās.
urpinājums sekos)

Mākslinieki no 3 pilsētām kopīgā koncertā Ņujorkā

Ņujorkā 20. jūnijā Carnegie Recital zālē koncertēja Lilija Gleške (no Detroitas), Imants Gleške (no Indianapoles simfoniskā orķestra) un Vēra Leinvēbere (no Toronto). Koncerta prgrammas pirmā daļa bija veltīta kamermūzikas stilam, un to atklāja Lilija Gleške ar Mocarta koncertāriju „Non temer, amato bene" vijoles un klavieru pavadījumā. Šo īsti mocartisko un lirisko dziesmu nav izdevība bieži dzirdēt, un to mākslinieki atskaņoja samērīgā ansamblī. Sekoja divas grūtas sonātas vijolei un klavierēm: L. Bēthovena „Sonāta Nr 24 F mažorā" un T. Ķeniņa „Sonāta vijolei un klavierēm" Imanta Gleškes un Vēras Leinvēberes interpretācijā. Vai nu nogurdinošā garā ceļa dēļ ar auto klizmām, vai uztraukuma dēļ, ka jāspēlē patukšā zālē, jeb, varbūt, tamdēļ, ka šī jaukā Sonāta daudz dzirdēta mūsu vislabāko vijolnieku izpildījumā, — bet I. Gleškes priekšnesums šķita pavāls ir techniskā, ir toņa kantilēnas ziņā. Labāk padevās Sonātas beidzamā daļa (Rondo - Allegro ma non troppo). V. Leinvēbere jauki izcēla savas tēmas ar skanīgo, skaisto toni un briljantām pasāžām, dominējot Sonātā. Toties otrā — T. Ķeniņa grūtajā sonātā I. Gleške it kā atplauka un parādīja labu iejušanos T. Ķeniņa diezgan komplicētajā, bet interesantajā skaņu pasaulē. Temperaments bija izjūtams Moderato a energico, Con brio un beidzamā Presto e con spirito. Melodisma pilnajā Andante molto espressivo un beidzamās daļas Lento arī vijole dziedāja, un I. Gleške sirsnībā bija iedziļinājies šis sonātas triju daļu mainīgajās tēmās, formā un tempos. T. Ķeniņa darbi arī parastiem klausītājiem vairs neliekas tik moderni kā vēl priekš dažiem gadiem, tiek arvien biežāk atskaņoti nopietnos koncertos un gūst klausītāju atzinību. Šī koncerta klausītājam nebija saprotama programmas maiņa: Mocarta koncertārija bija paredzēta starp abām sonātām, bet to atskaņoja kā pirmo. Tā vijolniekam neiznāca „atelpas" brīdis, un nav arī viegls uzdevums atskaņot divus tik lielus darbus vienu pēc otra bez atpūtas. Brīnišķīga partnere instrumentālistiem arvien ir V. Leinvēbere. Viņa uzmanīgi un ar lielu mūzikālitāti seko katrai frazei, niansei un tempu maiņām. Lielu baudu katram sagādā viņas sulīgais, dziedošais tonis, technikas vieglums un grācija.

Koncerta programmas otra daļa bija veltīta 11 latviešu tautas dziesmām gan klavieru, gan vijoles un klavieru pavadījumā. Lilijas Gleškes vārds katram ir zināms, sakarā ar viņas sirsnīgo nodošanos latviešu folklorai, vadot senlatviešu parāžu lielos uzvedumus. Jau ar pirmo, vienkārši un izjusti atskaņoto J. Vītola „Ej saulīte drīz pie Dieva" viņa parādīja savas spējas iedziļināties latviešu tautas dziesmu pasaulē. Daba L. Gleški apveltījusi ar nelielu, bet patīkamu, vieglu soprānu, ar tendenci uz lirisko koloratūru. Balss izlīdzināta augstākos toņos, skan tīri intonācijā, turpretim zemākos un drāmatiskos toņos it kā zaudē savu nokrāsu. No J. Kalnieša vienkārši un melodiski harmonizētajām tautas dziesmām „Visiem rozes dārzā ziede" un „Daugaviņa melnacīte" beidzamā atstāja jauku iespaidu ar dziļi izjusto latvju tautas drāmatismu. Viena no labi izpildītām dziesmām bija arī vieglā grācijā atskaņotā V. Dārziņa „Sēju rozes, sēju magonītes.', E. Melngaiļa etnografiski vērtīgās, reti dzirdētās un pagrūti izpildāmās „Beidzamās rozes sēju" un „Balta puķe ezerā", kaut klavieru un vijoles pavadījumā, atstāja mazāku iespaidu. Kā pirmatskaņojumus L. Gleškes poētiski-sirsnīgā atskaņojumā dzirdējām A. Šturma diatoniski harmonizētas divas latviešu šūpļa dziesmas „Aijā žūžū" un „Velc pelīte saldu miegu" vijoles un klavieru pavadījumā. No tām sevišķu klausītāju atsaucību guva pirmā ar melodisko priekšspēli un starpspēlēm; to arī dziedātāja pēc autora izsaukšanas atkārtoja. Nobeigumā 3 T. Ķeniņa tautas dziesmas, no kurām „Silta saule" un „Ai, zaļā līdaciņa" jau ieguvušas lielu popularitāti kā dziedātājos, tā klausītājos. Beidzamā, — grūtā „Rubenītis rubināja", veltīta L. Gleškei, vijoles un klavieru pavadījumā un kolorātūrveidīgām pasāžām pēc dziesmas pantiņiem izsauca piedevas. Nav mums daudz dziedātāju, kas ar tādu sirsnību, kā *Lilija Gleške nododas latviešu* tautas dziesmai. Varbūt nākošā koncertā dzirdēsim arī Gleškes mūzikā apdāvinātās meitas jauko altu un kokles spēli. Viņa ar māti jauki dziedot tautas dziesmu duetus kokles pavadījumā.

Alise Dzirkale - Cenne

KULTŪRAS CHRONIKA

Sengaidītais jaunais latviešu Bībeles izdevums iznāks jūlijā Londonā Britu un ārzemju Bībeles biedrības izdevumā. Grāmatu grāmatas tulkošana un materiālu sagatavošana ilga ap 10 gadu.

Dziedone Astrīda Hildebrante Ālemas vidusskolā uzstājusies vācu klausītājiem ar latviešu tautas un oriģināldziesmām. Klavieru pavadījumus veica Mirdza Bīskape. Vācu presē par koncertu bija lasāmas atzinīgas atsauksmes.

Stokholmas latviešu mākslinieki iecerējuši priekšlasījumu seriju par saviem darbiem, mākslas problēmām un savu laikmetu, saistot tos ar savu darbu izstādēm mākslinieku Pagrabā. Šīs serijas ievadā Laris Strunke jau nolasījis lekciju par moderno mākslu. Rudenī mākslas lekcijas turpinās ar Jāzepa Grosvalda darbu skati un referātu. Paredzēti arī Ūdera, Tones, Purvīša u. c. vakari.

Arnolds Apse

ES TICU VASARAI

Kas teica man, ka bēdām
nebūs gala?
Virs zemes prieks nāk
bēdas nomainīt,
es veru acis, redzu —
durvis vaļā,
un jūtu — smagums, bēdu
smagums krīt.

Es neesmu nolādēts.

Kas teica man, ka ziemai
nebūs gala?
Aiz loga kalnā saules
puķes zied,
un mana vasara par
atnākšanas prieku
ar visiem vējiem, visiem
putniem dzied.

Es ticu vasarai

Pieprasāma Ērikas Freimanes stipendija

Pie Dainas koŗa Toronto jau kopš 1962. gada pastāv brīvmākslinieces Ērikas Freimanes piemiņas fonds. Tā neatmaksājamu stipendiju 100 dol. apmērā piešķirs Dainas koŗa pirmās un ilggadīgās diriģentes dzimšanas dienā š. gada 16. novembrī. Pēc fonda noteikumiem stipendiju tiesīgs saņemt kāds latviešu koŗa diriģents vai komponists, jeb arī topošs diriģents vai komponists (mūzikas students) trimdā mūzikālo zināšanu papildināšanai. Stipendija pieprasāma līdz šī gada 1. novembrim fonda sekretārei Maigai Jankovskai — 127 Parkview Hill Crescent, Toronto 16, Ontario, Canada, iesūtot īsu biografiju (studentiem pārskatu par sekmēm iepriekšējā mācības gadā.)

Ikviens latvietis, kas vēlas fondu materiāli atbalstīt, savu dāvinājumu var nosūtīt fonda kasierim Jurim Jēkabsonam — 27 Thorncliffe Ave., Toronto 6. Ontario, Canada.

Fonda komiteja

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mūsu dzīve" Nr. 2, Siguldas pulka piemiņas fonda izdevums, 1965. gada jūnijā, 45 lpp.

Latviešu katoļu mēnešraksts „Dzimtenes balss" Nr. 2/3, 1965. gada marta—aprīļa numurs.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Vai nederētu sarīkojumu padomes?

PĀRDOMAS PĒC ALBERTA JĒRUMA REFERĀTA

Komponista Alberta Jēruma referāts Toronto par latviskās mūzikas parādībām nāca tieši laikā, kad tikko aizvadīto dziesmu svētku noskaņa vēl gaismoja klausītāju sejas un atmiņu. Referātā un sekojošajās pārrunās izraisījās daudz vērtīgu domu un ierosmju, no kurām dažas gribētos papildināt un atbalstīt.

Pie temata par mūzikas kritiku gribētos, lai šāda kritika kādreiz atskanētu brīdī, kad tā varētu būt visiedarbīgākā — koncerta laikā, izskaidrojot publikai mazāk pazīstamu darbu un teikto ilustrējot ar kāda instrumenta dažām nospēlētām taktīm. Tas nav nekas jauns, jo radiofonā un televīzijā tas šad tad darīts, bet tas nevar būt tik ietekmīgi, jo uzmanību novirza klausītāja mājas apstākļi. Tāpat, ja iespējams, dažus vārdus varētu teikt par izpildījumu pēc atskaņotā gabala, jo bez intellektuālas pieejas un koncentrētas uzmanības pie mūzikas nevar atgriezties kā pie gleznas vai skulptūras, lai gūtos iespaidus apstiprinātu vai pārbaudītu. Varbūt, šis ierosinājums ir grūti izpildāms, bet bez attiecīgas klausītāju audzināšanas nebūs viegli sasniegt vēlamo atbalstu, pēc kāda latviešu mūzikas kopēji, domājams, cenšas.

Seko divi konstatējumi, kas rosina pārdomas. Pirmo, droši vien, praktiskas pieredzes skubināts, izteica A. Jērums: daži no mūsu lielajiem sarīkojumiem sākot izvirst. Ar ko? Ar atkārtotu „tāpat"-ību.. Gadu gadā tās pašas runas, tas pats saturs, tie paši svinīgie saukļi. Kādu sarīkojumu vajadzētu organizēt tikai tad, ja tajā varētu ienest jaunu saturu, aranžējumu, jaunas krāsas, noskaņu, dekorātīvos elementus, jaunus faktus iespējami iespaidīgākā sniegumā. Ja arī kāda runa nepieciešama, tai jābūt īsai, koncentrētai — vislabāk kāda tālā zemē mītoša pazīstama latvieša teiktai, ko vislabāk varētu paveikt ar šīsdienas modernās komūnikācijas metodēm. Šaursirdības vai īsredzības dēļ šīs metodes netiek gandrīz nemaz pielietotas. Nožēlojams piemērs šādai īsredzībai vai šaursirdībai ir veids, kā nogalināja Kurzemes krišanas atceres svinības, kuras jau gandrīz iegāja jaunā tradicijā un kurās piedalījās visa Toronto latviešu sabiedrība. Pēdējā no tām — Jameson Ave kolledžā jau bija izmanāms zināms izdomas svaigums un radošas rosmes pieskāriens. Bet to aizstāja vakars šaurā sabiedrībā ar runām, Kurzemes atceri atņēma plašākas publikas uzmanībai, it kā Kurzemes un Latvijas liktenis neskartu sirdi ikvienam latvietim!

Otru ierosmi pārdomām deva komponista T. Ķeniņa paskaidrojums, ka latviešu sabiedriskās dzīves vadītāji apiet mūsu gara bagātību radītājus, kas nebūtu iedomājams brīvā Latvijā, atraujot tiem samaksu par viņu radītajiem un sarīkojumos izlietotajiem darbiem, īpaši mūzikas laukā.

Ko varētu darīt šādu un līdzīgu piemēru novēršanai un līdzšinējās prakses aizstāšanai ar labākām sabiedriskās dzīves parādībām? Liekas,—diegan daudz, ja vien ir griba rīkoties un iet neparastākus ceļus. Īsumā izzīmēto plānu, jādomā, nevarētu veikt komponisti vieni paši, bet viņiem gan būtu visvairāk iemeslu to darīt. Sadarbībā ar izpildošajiem māksliniekiem, tālākajā rīcībā piesaistot citas nozares, viņi varētu radīt institūciju un to nosaukt vienalgā kādā apzīmējumā, kaut vai par sarīkojumu padomi. Šādam iestādījumam tikai vajadzētu kopēja centra un nodaļas katrā zemē. Šī padome tad apzinātu un lūkotu apvienot visus mūziķus, plānotu programmas lielākiem un mazākiem sarīkojumiem, līgtu līgumus ar organizācijām, iekasētu honorārus, veicinātu mākslas jaunradi, atbalstītu jaunus māksliniekus, audzinātu koncertu publikas gaumi un vairotu zināšanas, atbalstītu pēc iespējas arī mazākus latviešu centrus ar vērtīgiem izpildījumiem. Arī dziesmu svētku rīkošanā, kur latviešu sabiedrība ienes tik lielus līdzekļus, būtu jādod noteicošs vārds šādai institūcijai tās mērķu tālākai sekmēšanai. Dziesmu dienas ir lieli un īsti latviešu tautas svētki, bet tie nedrīkstētu apdzist kā lāpa dienas gājumā. Viena no dažādajām iespējām būtu — divu vai trīs dziesmu dziedājumi vai instrumentālmūzikas priekšnesumi nevainojamā techniskā izpildījumā jebkurā koncertā vai pat cita rakstura sarīkojumā ar piemērotiem komentāriem. Putekļi nosēžas visur, un gara dārgumi prasa visvairāk spodrinājuma, jo tikai tad ar savu mirdzumu tie gaismos mūsu dzīvi. Šāda maza tradicija varētu pildīt ne vienu vien sarīkojumu ar kuplāku apmeklētāju skaitu.

Pie tā paša nevar neapstāties pie citu sarīkojumu rakstura, kas prasīt prasās pamatīgas reformas, jauna gara un dzīvības. Kas gan cits vajadzīgās reformas varētu veikt, ja ne proponētā sarīkojumu padome? Pastāvošajām organizācijām un biedrībām pat pie vislabākās gribas tas neiespējami paveicams. Tikai mūsu gara darbinieku draudze, saliekot kopā visas savas gudrības un apvienojot talantus, varētu īstenot šo lielo darbu. Kā kodols un svaiga gara avots tajā nepieciešama ideju un jaunu ceļu meklēšanas nozare, kas vāktu, sijātu un nodotu iedzīvināšanai ienākušos priekšlikumus. Tādus vajadzētu aicināt iesūtīt visus latviešus, jo bieži pat visniecīgākā un vienkāršākā doma pēc izdebatēšanas var dot kaut ko vērtīgu un pat jaunu. Kādai citai nozarei būtu jāapzina visi iespējamie talanti — rakstnieki, zinātnieki, dažādu profesiju ļaudis, aktieŗi, režisori, gleznotāji, dejotāji, referenti u. t. t. Padome varētu apmācīt un ilgstoši uz profesionālas bazes nodarbināt kādu aktieŗu vai citu profesionālu trupu, kas iegūtu rutīnu un attīstītu talantīgu sniegumu. Varbūt, izlugu vai citu derīgu darbu varētu uzrakstīt viens otrs no rakstniekiem, ja no kāda ierosmes avota nāktu laba ideja. Darbs rosinātu izdomu, garlaicība un apnikums pazustu no daudziem vienaldzībā iesūbējušiem kaktiem.

Rīkotāji varētu padomei iesniegt savas vēlmes, padome no sagatavotajām programmām dotu piedāvājumus. Izpildījums, protams, vienmēr būtu attiecīgi jāsamaksā, bet par to arī pretim saņemtu kaut ko, kā nekad iepriekš nav bijis. Tad arī skatītāji būtu atkal ieinteresēti nākošajai reizei,— sak', mūsu rīkotājiem gan tagad ir, ko rādīt, nāk brīnumjaunumi kā no pasaku valsts!

Protams, visu vieglāk pateikt nekā izdarīt. Bet tikpat pašsaprotami ir, ka, nemeklējot nekā jauna un nekā nedarot jaunu domu iegūšanai, mēs nogrimsim un izkusīsim ātrāk, nekā varam iedomāties un pieļaut.

Iespējams, ka vēl pārāk tuvu nule aizvadītajiem dziesmu svētkiem A. Jēruma referāta vakarā ieskanējās atzinums, ka mums nav pietiekami izcilu koŗu izcilu programmu izpildīšanai, bet tikai koŗi, kas dzied pieklājīgi. Par to daudzajiem dziedātājiem nevajadzētu skumt, jo par viņu sniegto visa latviešu sabiedrība izteikusi pelnītu atzinību un sirsnīgāko pateicību. Ne jau arī viss atkarīgs no koristiem, jo pārāk bieži no dziedātājiem ne-

(Nobeigums 6. lpp.)

ROMĀNS

(68. turpinājums)

Kad Miklots ar Bakbakaru dienu pirms lieveņu svētkiem pietuvojās Šunēmai, tās apkārtnes vīna dārzus un olīvu birzis piešalca dziesmas un ļaužu čalas, jo visur redzēja jauniešus, kas cirta un vāca palmu zarus un veidoja ar to palīdzību teltīm līdzīgas būdas un būdiņas. Vecie vairāk domāja par ēšanu un tāpēc nesa vai veda no pilsētas kurvjus un saiņus ar ēdieniem un māla kublus vai krūkas ar dzērieniem. Jaunatnei tas nerūpēja, un tā, sasaukdamās tikai tai saprotamiem vārdiem vai galvas mājieniem, norunāja par reizēm un vietām, kur tā varēs sastapties ārpus veco acīm.

Šo steigu un burzmu, protams, ievēroja arī Bakbakars ar Miklotu, kad bija pietuvojušies Šūnemas vārtiem.

— Mums steidzīgi jānovieto mūsu ēzeļmātes kādā pilsētas mājvietā, kur tās aprūpēs kalpi,— Bakbakars domāja,— un tad jāceļ telts, kur novietoties pašiem. Nav nekādu šaubu, ka taisni šāda svētku reize mums dos vislabāko izdevību novērot Šunemas meitenes un izpētīt, kuŗa no tām skaistākā.

— Tavas domas, Bakbakar, ir ļoti pareizas, tomēr ne tik visai gudras. Ar ko tad lai zāģējam cietos palmu lapu kātus un tešam mietus, ja mums nav ne cirvja, ne zāģa. Sadabūt šos darba rīkus tagad pilsētā man šķiet gan būs pavisam neiespējama lieta, jo tie jau vajadzīgi katram pašam. Tāpat mums nav ne linu, ne pat pakulu, lai novītu auklas, bez kuŗām taču nav iespējams nostiprināt palmu lapas ne uz jumta, ne sienās? Ja bez visa tā sāksim kaut ko celt, tad iznāks drīzāk suņu būda nekā svētku mītne.

Bakbakaram vajadzēja atzīt, ka viņa biedra vārdos slēpjas kā gudrība, tā arī pareizība un viņš bezcerīgi noplātīja rokas. Viņi klusēdami iejāja pilsētā, kas bija tukša un klusa. Tuksnesīgās ielas radīja iespaidu, ka kāda ļauna sērga būtu iedzīvotājus iedzinusi kapā, vai arī ka tie, pamanīdami, ka pilsētai tuvojas ienaidnieks, būtu to pametuši un aizbēguši kalnos vai tuksnesī, lai tā glābtu savas dzīvības.

Novietojuši ēzeļmātes, Bakbakars ar Miklotu, nezinādami, ko tālāk iesākt, atstāja pilsētu.

—Mēs esam kā jauni ērgļi, ko vētra izmetusi no perēkļa un kas neprot lidot... Bet ja vecā ērglene dzīva, tad tā drīz atradīs savus bērnus un gādās tiem barību... Ar mums ir citādi, jo kas tad par mums rūpēsies...

Šīs Miklota domas bija pareizas un tāpēc Bakbakaram nebija ko atbildēt un viņi klusēdami maldījās vīģes koku, sikomoru un palmu biržu starpā. Viscaur rosījās un kņadoja ļaudis, kas darīja savu darbu, bet abus svešos puišus neievēroja.

Pie kādas Sikomores Bakbakara nejauši ieraudzīja zemē nomestus cirvi un zāģi. Acīmredzot kāds te bija cirtis sikomores zarus un aiznesis tos kaut kur telts celšanai.

— Mēs šīs lietas varētu paņemt,— Bakbakars domāja,— jo, ja kādai nepieciešamai vajadzībai paņem svešu lietu, tad tā ir gan neatļauta rīcība, bet ne grēks... Bez tam, kad sacirtīsim palmu lapas un sazāģēsim mietus, mēs varam cirvi un zāģi nolikt atpakaļ agrākajā vietā?...

— Bet ja nu šo lietu īpašnieks ar mūsu rīcību zaudē iespēju uzcelt laikā savu telti un sāk tāpēc lādēties ar nelabiem un neškīstiem vārdiem, tad mēs esam vainojami par to, ka esam viņu ieveduši grēkā, jo lādēties taču ir ar Mozus likumu aizliegts... Miklots domāja.

— Bet,— Bakbakars runāja, — lādēšanās kaut arī ir grēks, tomēr neklūs pieskaitīts asinsvainām, kā tas ir ar zagšanu, kaušanos ar nažiem vai laulības pārkāpšanu... Un vai tad nav tā, ak mans Miklot, ka nav neviena vīra zemes virsū, kuŗš būtu pilnīgi taisns? Ja mēs pēc lieveņu svētkiem atnestu priesterim divus baložus, kas ir bez kādas vainas, lai viņš tos sadedzina uz altāŗa kā mūsu noziedzības upuri, tad pie mums vairs nebūtu nekāda ļaunuma. Jeb tu domā citādi?

— Vārdi,runāti īstenā laikā ir kā zelta āboli sudraba traukā. Taisni tādi ir tavējie un tāpēc es tos nespēju noraidīt — ņem tu cirvi, bet es ņemšu zāģi, jo vakars jau ir tuvu un, ja nekā nedarīsim, tad mums svēku dienas būs jāpavada klajā laukā. Taču rītu vairs neviens nedrīkst strādāt.— Miklots nu bija ar mieru. Bet kad abi pēc šīs savstarpējās vienošanās gribēja noliekties, lai paceltu zāģi un cirvi, no tuvējā olīvu pudura izskrēja divas skuķes un smiedamās tuvojās abiem puišiem, kas izskatījās mazliet apmulsuši, jo domāja, ka meitenes nopratušas, kādēļ viņi tur stāv. Meitenes pacēla cirvi un zāģi.

Miklots attapās pirmais:

— Esat sveicinātas jūs, Šunēmas meitas, kam, kā tas labi redzams, sirds prieks darījis sārtus vaigus...

— Laipnīga valoda ir tīrs medus, kauliem labas zāles, kas dziedina, bet lūpām salds skūpsts... atsaucās viena no skuķēm un Bakbakars no savas puses tai atbildēja:

—Tikai netikls cilvēks ceļ ķildas, lišķis sarīdina radus, bet nelietis sakur savās lūpās uguni,— viņš galanti piespieda abas savas plaukstas krūtīm.

Meitenes redzēja, ka sastapušas labi audzinātus vīriešus un tāpēc nesteidzās aiziet, bet uzņēma ar tiem valodas. Tā āši noskaidrojās, ka lēcies nepatīkams pikis: viņas bija turīgas mātes meitas un, līdzīgi visiem citiem kopā ar māti bija atnākušas, lai iekārtotu svētku mītni. Nelaime nu bija tā, ka abu brālis, kuŗam kā jau vīrietim pienācās veikt visus celtniecības darbus, līdz ar diviem kalpiem bija aizkavējies kalnos, no kurienes vajadzēja pārdzīt kazu pulku. Nebija nekādu ziņu, ka tas atgriezīsies vēl šo pašu vakaru, un gādās, lai svētkiem būtu vajadzīgā mītne. Ja ne, tad bija jārīkojas sievietēm, vai arī vajadzēja atgriezties pilsētā un atteikties no līksmo svētku svinēšanas, jo kā tad lai svin svētkus klajā laukā? Tā būtu nepieļauta nostāja pret likumu un apkaunojums sabiedrības acīs.

Kā Miklots, tā arī Bakbakars bija galma cilvēki, tāpēc bez kādām drošām zināšanām celtniecībā. Tās viņiem nebija vajadzīgas, jo līdz šim tie svētkus arvienu bija svinējuši savu kalpu celtās teltīs. Bet kā jau labākās sabiedrības locekļi, viņi saprata, ka tiem jāiet palīgā trim sievietēm. To viņi arī abi vienbalsīgi pateica, un meitenes kļuva īsti priecīgas:

— Spožas acis iepriecina sirdi,— viena no meitenēm iesaucās,— bet tīkama vēsts atsvaigo kaulus,— un viņas aicināja abus puišus sev līdzi. Nebija arī necik tālu jāiet, jo turpat aiz olīvu skupšņa kādu nocirsto zaru, saiņu un podu starpā tupēja cienīga izskata, bet stipri norūpējusies sieva — abu meiteņu māte. Bet kad nu noskaidrojās, ka abi jaunie vīrieši ir ar mieru ķerties pie telts celšanas darbiem, vecā kundze kļuva priecīga:

— Kā skābums zobiem un dūmi acīm, tāds ir sliņķis cilvēks,— viņa teica,— bet žēlīgs vīrs dara labu savai dvēselei un to neatstās Dieva svētība...

Viņa tūliņ atvāza kādu māla krūku un pildīja divus kausus ar vīnu. Protams, ka tos saņēma abi jaunie cilvēki un tukšoja ar patīkamu baudu, jo tie bija viņiem šodien pirmie.

(Turpinājums sekos)

Mežciems aicina

LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES LAUKU ĪPAŠUMS KANADAS KŪRORTĀ MASKOKĀ

Ja braucot no Toronto pa 11. autoceļu, labajā pusē netālu no Breisbridžas pamaniet Latvijas nacionālās sarkanbaltsarkanās krāsās, tad tā ir zīme,kas liecina, ka sasniegts latv. katoļu draudzes lauku īpašums Mežciems. Pārbraucot Maskokas upītes tiltam, skaidri salasāms arī uzraksts, un pēc nedaudzām minūtēm skatam paveras ezera ūdens zilums ar daudzām iestarpinātām salām, klintīm un, protams, visapkārt meža zaļumu kā ielogu dabas darinātai krāšņai ainavai. Daba bijusi pat pārāk izšķērdīga, piešķirot plašajam Maskokas ezeru baseinam visas piedevas, lai tas kļūtu par iecienītāko vasaras kūrvietu ne tikai kanadiešiem, bet arī daudziem tūristiem no ASV un citām vietām.

Arī Mežciemam ir visas šīs dabas dotības, bet pirms pāriešanas Toronto latviešu katoļu draudzes īpašumā, tas bija cilvēku roku neskarts. Tādēļ varam iedomāties, cik daudz sviedru slaucīts kreklu atlokos un cik tulznu bijis rokās, līdz 104 akru lielajā platībā izdzīti braucamie ceļi, izveidoti laukumi, uzcelta sarīkojumu zāle, draudzes ēka, ievilkta elektrība, izbūvētas akas un veikti daudzi citi darbi. Un tas viss paveikts piecos gados gandrīz vai tikai talku veidā, kā izteicās pašreizējais īpašuma pārvaldes pr-ks A. Rēķis. Viņš ir viens no pirmajiem Mežciema darbiniekiem, kas kopā ar V. Miklaševicu, P. Zvīdri un citiem entuziastiem veica līdumnieka darbu. Šodien Mežciems savu vārdu attaisno tiešā nozīmē, jo braucot pa līkumotiem meža ceļiem, kokos paslēptas, varam saskatīt 14 vasaras mājiņu, bet jau šai vasarā to skaits ievērojami pavairosies.

Bet — kas gan būtu Mežciems bez ezera plašuma, kura smilšainā piekrastē izveidotā peldētava atgādina Latvijas jūrmalu. No dzelmes vienā otrā vietā gan vēl paceļas pa dabas vai cilvēku roku pieveiktam celmam, it kā negrimušu kuģu masti, bet nedaudz tālāk, aiz krūmājiem apaugušām salām ezera plašums vilina makšķerniekus un ūdens sporta cienītājus. Tādēļ laiku pa laikam krastā iespurdzas laivu motori, gan velkot aiz sevis ūdens slēpotājus, gan makšķeru auklas, gan arī vienkārši vizinot klinšu un krāšņās dabas vērotājus. Vairāki īpašnieki krastā novietojuši arī savas airu laivas, ar kurām bez steigas var irties ezera ūdeņos.

Liekas, neviens Mežciema apmeklētājs nebūs nožēlojis to pāris stundu, kas pavadītas 120 jūdžu garajā ceļā no Toronto, lai sasniegtu šo kluso un krāšņo atpūtas vietu nedēļas nogalei vai arī priekšā stāvošajam atvaļinājumam. Sazinoties ar pārvaldes darbiniekiem, iespējama teltošana vai arī telpu īre.

Mežciema augstajās klintīs un koku galotnēs 26. jūnijā atbalsojās sen [illegible] latviešu līgo dziesmas, kuras vienotā pulkā skandināja vairāk nekā 200 viesu saimē. Daudzi no tiem bija vasaras mājiņu īpašnieki ar saviem jāņabērniem, kas kā kādreiz Latvijā no sētas uz sētu plūda kopējā saimē, lai Mežciema pagalmā līgo dziesmās izprasītu alu Jāņu tēvam(J. Budžem) un sieru Jāņu mātei (M. Lejai). Jāņu vainagiem un zālēm rotātie līgotāji sevišķi kaislīgi iedegās aplīgošanā, kas beidzās puišiem un meitām — abām „naidīgajām" pusēm — apvienojoties draudzīgā kopdziesmā. Par līgo dziesmu raito skandēšanu, liekas, daļa pateicības pienākas kā kopējai līgotāju saimei, tā arī draudzes koŗa dir. A. Ģertmanim. Kad pie debesīm iedegās pirmās zvaigznes, tās sveica daudzas jāņugunis, kas dažā vietā apdzisa, tikai rīta gaismai austot. Tā Jāņu nakts Mežciemā lika uzplaukt ne tikai teiksmainajam papardes ziedam, bet savija arī ciešākā lokā gan vecās, gan arī jaunas draudzības. Dabas dotajiem krāšņumiem Mežciemā bez ieguldītā darba un līdzekļiem latvieši pievienojuši arī īstu sirsnību.

R. N.

APDZIEDĀŠANĀS, VAINAGU DEJA UN RAUDU DZIESMAS

Nav parasts mūsu laikrakstā aprakstīt laulību norises, bet kādreiz pieļaujams arī izņēmums. Šoreiz pat ļoti liels, un kā šāds neparasts izņēmums sekojošā ziņa arī vērtējama. Bet— trimdas apstākļos neparasts šķita arī pats notikums: īsti latviskas kāzas ar izdarībām, kas viešatmiņā lauku kāzas dzimtenē.

Kad māc. A. Lūsis Sv. Jāņa draudzes baznīcā Toronto laulāja Silviju Zeltiņu ar Ivaru Timberu, goda sardzē stāvēja TLB tautas deju kopas Diždancis piederīgie tautas tērpos, lai godam izvadītu tautās savu deju māsu. Kāzu mielasts notika Igauņu namā, kurā priecājās ap 150 kāzinieku, kas pa dzimtenes paražai „ēda un dzēra trīs dienas", jo priecāšanās turpinājās pārmaiņus abu jaunlaulāto vecāku mājās. No ASV apsveikt jauno pāri bija ieradies rakstnieks Nikolajs Kalniņš. Jautro kāzu ceremoniju vadīja Dainas koŗa diriģents J. Pālens, bet par „programmu" — latvisko vedību izdarībām rūpējās Diždancis: notika vedēju un panāksnieku apdziedāšanās, vainagu deja, svešu un raudu dziesmas, vainaga noņemšana līgavai un cepures uzlikšana, meitu un sievu, puišu un vīru un šķiršanās dziesmas. Vai kāds brīnums, ka šis trimdā tik reti piedzīvojamās izdarības tā aizkustināja pat rūdīto preses bruņinieku Kārli Sidaru, ka viņš sāka kait dzejas vārsmas, uz vietas sarīmējot šādu jaunlaulātajiem veltītu meistardarbu, dodot tam virsrakstu „Sieva"?

Ir vienreiz mūžā diena liela,
Kad apstājas un brīnas iela,—
Kā vasara tad atnāk sieva,
Kā upju krastos uzzied ieva.

Tu ieskauj savās rokās maigi
Un mīli to, ka uzzied vaigi,
Tev rožainas tad visas dienas,

Kad diviem nu ir domas vienas.
Vai nav kāds brīnums
liels un varens,
Kā dzets, kas šaujas
gaisā garens:
Top divi lielumi par vienu,
Kad sagaidām mēs kāzu dienu.
Ir vienreiz mūžā diena liela,
Kad apstājas un brīnas iela,—
Kā upju krastos uzzied ieva,
Kā vasara tad atnāk sieva.

Līgava Silvija ir „Latvija Amerikā" bijušā ilggadīgā mašīnburtliča Viestura Zeltiņa meita un Diždanča dalībniece. Še jāpiezīmē, ka izprecējušās drīz būs visas Diždanča meitas,— visas ar latviešu puišiem, bet dižo danci turpina arī sievas un turpinās tāpat arī jaunākā no viņām, tikko tautās izgājušā Silvija. Līgavaiņa tēvs ir inženieris Hugo Timbers.

Daudzo latvisko kāzu viesu vidū bija liels skaits jauniešu, no kuriem daudzi savu tēvu zemi atceras vienīgi no vecāku stāstiem vai dzimuši un uzauguši svešumā. Viņiem bija dota izdevība pašu acīm vērot, kā kāzas svinēja Latvijā, sevišķi tās laukos. Un skaistākais — jaunieši savā starpā sarunājās tikai latviski. Gandrīz būtu pamats runāt par izlases jaunatni.

Rd.

IZNĀKUSI GRĀMATA PAR KANADAS SKOLU SISTĒMU

(Canadian scene — Publiskās diskusijas par izglītības jautājumiem Kanādā arvien laidušas dziļas saknes. Kanadas skolu sistēma ir sarežģīta un izglītības darbinieki defensīvi. Tas apgrūtina lajam atsēīrst, kas īsti notiek skolās. Vinipegas publiskās skolas direktrise S. Šaka (Sybil Shack) sarakstījusi grāmatu, kas ievērojami palīdzēs apgaismot kanadiešu skolu jautājumā. „Armed with a Primer, a Teacher Looks at the Schools" — raksta recenzente J. Dingmena — ir ievērojama grāmata, pateicoties skaidrai domai un sīkai informācijai. Mērena kursu, metožu un mācību grāmatu revolucija, īpaši matemātikā un dabaszinātnēs, padara mācīšanos skolotājiem un bērniem ierosinošāku. Skolotājus algu likmes mudina iegūt vairāk izglītības, un tie kļuvuši interesantāki cilvēki nekā agrāk mēdza būt. Pēc autores domām, skolu sistēmas lielākais trūkums ir lielā nevienlīdzība izglītības iespējās bagātajās un nabadzīgākajās provincēs, kā arī pilsētu un lauku bērniem.

Šakas 33 gadu pieredze skolotājas darbā padarījusi viņu reālistisku. Viņu nepārsteidz piektās klases bērni, kas domā, ka Džons F. Kenedijs ir Kanadas ministru prezidents. Viņu nesatriec fakts, ka daudzi bērni neprot pareizi rakstīt. Sabiedrība ir mazāk reālistiska. Autore atrod, ka vecāku prasība, lai bērni spētu domāt paši, patiesībā ir prasība, lai tie domātu tā, kā vecāki domā; tie prasa stingrību skolās, bet ir visai piekāpīgi pašu mājās. Tā kā skolas kalpo publikai un atrodas zem pastāvīga nenovēršama spiediena, nav nekāds brīnums, ka tās arī pieskaņojas. Skolas nespēj vadīt ātrāk, nekā ļaudis vēlas būt vadīti.

Daudzos jautājumos skolas pastāvīgi uzlabojas, it īpaši jaunāko bērnu mācīšanā. Par spīti mākslīgi radītiem strīdiem par lasīšanu, daudz vairāk bērnu lasa arī daudz vairāk grāmatu; īpaši svarīga ir lielā interese skolu un klašu bibliotēkās, kas attīstījušās lielā mērā. Nekad skolas nav labāk apgājušās ar skolēniem, kuriem galvas gaišas. Bet bērni, kuriem nepatīk grāmatas, daudz zaudē, un viņu stāvoklis apbēdina Šaku. Sabiedrība caur skolu piepilda šos bērnus ar agru dzīves neveiksmju izjūtu. Katru reizi, kad mēģina bērniem sagādāt vieglāku kursu (un dažreiz tie patiesi ar baudu mācās), skolas apvaino mācību līmeņa pazemināšanā. Tāpēc daudziem jauniešiem nav iespējams pabeigt vidusskolu, un tie skolu pamet, tiklīdz sasniedz skolas atstāšanai atļauto vecumu.

Par spīti dažām bažām, autore dziļi pārliecināta un tic publisko skolu sistēmai, kas uzņem visus bērnus un mēģina, kaut arī visai neveikli, apieties ar katru bērnu pēc tā spējām. Pavadot visu savu dzīvi skolās Vinipegā, kas ir viskanadiskākā pilsēta, viņa ir pārliecinājusies par sistēmas iedarbību publiskās skolās un civilizējošo ietekmi, kā arī par tās lomu šķiru un tautību atšķirību kausēšanā.

MAZBĒRNI IET SKOLĀ

(Canadian Scene) — Ja bērns sasniedz 5 gadu vecumu pirms 1965. gada 31. decembra, to var reģistrēt bērnu dārzam šai rudenī pirmskolas vecuma bērnu reģistrācijas laikā, kad visās publiskajās skolās no aprīļa līdz maijam un atkal septembrī izdarīs šo reģistrāciju. Piecus gadus vecs bērns nav spiests ar likumu iet skolā, bet kad tas būs sešus gadus vecs, tam būs pēc likuma jāapmeklē skola. Jau sen pierādījies, ka vēlams sūtīt bērnus skolā agrā jaunībā; ir arī dažas skolas Toronto (Junior Kindergarten), kas uzņem bērnus, kas sasnieguši 4 gadu vecumu līdz 1965. gada 31. decembrī. Šādas skolas iekārtotas, lai palīdzētu skolas bērniem (kā angliski runājošiem, tā arī tiem, kas angliski nerunā) attīstīt savu valodu. Vietējā skolu valde informē, vai tai ir junioru bērnu dārzs attiecīgajā apvidū.

7 tautu cīņas bloks

(Ziņojums no Anglijas)

Ne vienu reizi vien uzsvērts, ka mums, trimdiniekiem, jābūt īstenam cīņas avangardam pret komūnismu, nemitīgi atgādinot pasaulei komūnisma briesmas un modinot to no vienaldzības un koeksistences saldā miega. Šai patriotiskajā pienākumā kopš gadiem savus spēkus jau apvienojuši trīs Baltijas tautu trimdinieki Bradfordā, kopā ar ungāriem un ukraiņiem jau sarīkojot plašu protesta akciju. Šīm 5 nācijām šogad pievienojās vēl baltkrievi un poļi, kopīgi nodibinot pretkomūnisma cīņas bloku — „The Captive Nations Committee", ar to apvienojot ne vien politiskos spēkus, bet līdztekus radot arī labāku iespēju tuvāk iepazīt vienam otru un iepazīstināt ar blokā ietilpstošo nāciju kultūrālajiem sasniegumiem arī Anglijas pilsoņus.

Pirmais kopējais 7 nāciju sarīkojums notika plašajā Viktorijas aulā Šiplejā, un tas bija pulcējis vairāk par 1000 apmeklētāju. Atklāšanas runu teica bloka priekšsēdis, mūsu tautietis G. Kronbachs, cita vidū aicinot arī britus sniegt aktīvu atbalstu tiem centieniem, kas iziet uz brīvības un tiesību atjaunošanu visām tautām, kuras varmācīgi sev pakļāvusi Pad. savienība.

Sekojošajā priekšnesumu daļā raibu raibā virknējumā dejas mainījās ar dziesmām, dziesmas savukārt ar mūzikāliem priekšnesumiem. Latviešu deva šiem priekšnesumiem sastāvēja no pāris tautas dejām Bradfordas deju kopas Sakta izpildījumā.

☆

Aizvesto piemiņai veltītā aktā Bradfordā DVF jaunatnes daļas vadītājs J. Kažociņš savā svētku runā skāra svarīgu norādījumu — par Latvijas vēstures zināšanas nepieciešamību ikvienam tautietim, bet jo sevišķi ikvienam sabiedriskajam darbiniekam, jo kultūras dzīves veidošanai pašreizējā laikmetā nepieciešams arī zināt, kā tā veidojusies pagātnē. Lai to iespētu, J. Kažociņš mudināja lasīt latviešu zinātnieku plašos darbus par mūsu vēsturi. Šai sakarā referents bija savācis interesantus datus par to, cik liels ir metiens Daugavas apgāda izdotajam prof. Spekkes un Dunsdorfa kopdarbam par Latvijas vēsturi, paziņojot, ka darbs iespiests 1022 eksemplāros. Ja ar šo skaitli, kam gan vajadzēja būt daudz iespaidīgākam, jāsamierinās, tad nekādā ziņā tomēr nevar samierināties ar lielo kūtrību un neatsaucību no dažādo latviešu bibliotēku puses, no kurām šo vēstures izdevumu visā plašajā pasaulē abonē tikai 22 bibliotēkas: Anglijā — 2, Zviedrijā — 2, Vācijā — 3, Austrālijā — 6, Kanadā — 3 un ASV — 6. Bibliotēkām taču vajadzētu būt tām grāmatu krātuvēm, kuŗu pienākumā ietilptu šī kapilāldarba iegāde, lai tas būtu pieejams ikvienam tautietim, kam iegāde ar personīgiem līdzekļiem nav bijusi iespējama. Lielāka atsaucība no bibliotēku puses dotu iespēju plašākām tautas masām iepazīt Latvijas vēsturi, dotu arī iespēju to studēt moderno atziņu gaismā.

☆

Bradfordā dzīvojošā gleznotāja V. Bērziņa pirmā patstāvīgā darbu izstāde beigusies ar visai labiem panākumiem — no 50 izstādītiem darbiem pārdoti 32. Visai čakli gleznu pircēji bijuši bradfordieši un līdsieši, bet daži darbi aizceļojuši arī uz tālākām pilsētām, viens pat uz ASV. Gleznu ieguvēju vidū ir arī Līdsas vanagi un vanadzes. Pirmie iegādājušies kādu ziemas ainavu, bet vanadzes izdaiļos savu vanadžu istabu ar rudzu statiņiem.

A. P.

Ko darīt, ja laiva apgāžas

Atvaļinājumu laikam tuvojoties, dažādi izlaist Ontario zemes un mežu departamenta informāciju par to, kā izturēties negadījumos uz ūdens. Izrādās, ka vecajā jūrnieku teicienā „Paliec pie kuģa!" ir daudz taisnības. Ja laiva apgāžas tālu no krasta, pat labam peldētājam nav ieteicams to pamest un peldēt uz krastu, jo tas var izrādīties grūtāk sasniedzams, nekā domāts. Daudzi labi peldētāji šādā kārtā zaudējuši dzīvību. Kanadā ražotās metalla un plastikas laivas konstruētas tā, ka turas virs ūdens arī piesmēlušās. Ja koka laiva piesmēlusies ar ūdeni, bet negāžas, braucējs airu vietā var lietot savas plaukstas un sasniegt krastu. Pie apgāztas laivas sāniem var turēties, vairākām personām sasniedzoties rokām pāri laivas dibenam, tas ir drošāk un tik ļoti nenogurdina. Grūtāk ir, ja apgāžas smailīte (kanu laiviņa). Ja braucējs jūt, ka smailīte gāžas, nevajag zaudēt galvu, bet cieši pieķerties pie laiviņas malas, lai straume to neaizrautu. Vispār, smailītē prātīgāk braukt, ja mugurā glābšanas josta. Lai iekļūtu smailītē no dziļa ūdens, jānovietojas pret smailītes vidu, tad jāpārsniedzas pāri, jāpieturas pie pretējās malas un, pavelkot smailīti zem sevis, kamēr atgūst līdzsvaru, atmuguriski „ieripo" tajā. Kaut arī laiviņa būtu pilna ar ūdeni, tā tomēr peldēs, un pazudušo airu vietā var lietot plaukstas, lai nokļūtu malā.

☆

Vasaras mēnešos, kad automašīnās bieži, tīri negaidot, pietrūkst benzīna, kādēļ šo šķidrumu vajadzības gadījumiem ved līdz un tur dažādās bundžās un pat pudelēs, vasarnīcu tuvumā, motorlaivu un arī zāļu pļāvēju novietnēs, derētu ievērot sekojošo:

1. Neuzglabāt viegli uzliesmojošus šķidrumus plastikas tvertnēs. Gadās, ka daži plastika materiāli „izkūst", nonākot saskarē ar petrolejas produktiem. Plastika nav piemērots materiāls liela aukstuma vai karstuma atvairei.
2. Neuzglabāt viegli aizdegošos šķidrumus stikla vai māla tvertnēs, jo tie ātri sasitami un saulē plaisā.
3. Pārlejot benzīnu no vienas skārdenes otrā, to darīt attālāk no ēkām un jebkādas uguns vai liela karstuma.

Policijas akcija kristīgo mītnē

SPECIĀLZIŅOJUMS NO VĀCIJAS

Daudziem Annabergas pils, kas atrodas stāvas kraujas virsotnē pusceļā starp Bonnu un Bad-Godesbergu, devusi pajumti, gan virinot Bonnas universitātes durvis, gan ierodoties uz laicīgām vai garīgām baltiešu resp. latviešu sanāksmēm. Šī pils savā laikā nesa lepnu vārdu: Baltiešu kristīgo studentu apvienības mītne un īpašums. Jau no laika gala mītne [illegible] stingram kristīgam garam, kas [illegible] iemītnieki. Ja apm. pirms 10 gadiem mītnes galvenie iedzīvotāji bija baltiešu studenti, tad tagad, kā to vēstī policijas aktis, stāvoklis mainījies uz bēdīgo pusi.

13. jūnija agrā rītā pilī pēkšņi ieradās vietējā vācu policija, būvpolicijas un ārzemnieku pārraudzīšanas iestādes ierēdņi ar 5 policijas suņiem. Kārtības dienesta ierēdņi pili un tai piegulošos īpašumus ielenca un sekojošā pārbaudē atklāja: pašlaik Annabergā dzīvo 250 krāsainu zemju strādnieku, galvenokārt marokāņi. No šiem 250 apm. 70 pers. nav bijušas uzturēšanās atļaujas Vācijas bundesrepublikā. 7 marokāņi jau agrāk uzaicināti Vāciju atstāt, viens no iemītniekiem ļāvis vaļu savai fantazijai un pasi pārlabojis uz savu roku, sev izdevīgā veidā. Policijas aktis tālāk vēstī, ka 25 no Annabergas marokāņiem paņemti līdz uz policijas iecirkni sīkākai personāliju pārbaudei.

Būvpolicija savukārt konstatējusi, ka Annabergas tagadējie iemītnieki novietoti nepiedienīgos dzīves apstākļos. Konstatēts, ka telpās, kur vietas paredzēts augstākais četriem cilvēkiem, dzīvojušas astoņas personas. Apķīlāta arī virkne dažādu mantu, kā radio, televīzijas aparāti u.c., lai noskaidrotu, vai šie priekšmeti iegūti likumīgā ceļā, jeb Annabergas tagadējie viesi šad un tad, šur un tur palaiduši nagus.

Tā kā policijas racija izdarīta agrā svētdienas stundā, pils iemītnieki lielākoties pārsteigti savos mitekļos. Tie marokāņi, kuriem nav bijusi tīra sirdsapziņa, vēl pēdējā mirklī mēģinājuši glābties no policijas, kā nu kuŗam iespējams: cits līdis veļas skapī, lēcis pa logu, vai laidies prom pa Annabergas pils dārzu. Bet, kā jau sākumā minēts, kārtības dienesta vīriem līdz bija arī 5 suņi . . .

Liekas, ka ar šo notikumu kādreiz tik skaistais baltiešu kultūrālās un garīgās dzīves centrs Reinas piekrastē savu nozīmi zaudējis. Faktiski tā noriets sākās jau pirms laba laika. Jāpiezīmē, ka mītnes vadītājs visus šos gadus bija mācītājs Jāzeps Urdze, kas reizē izpildīja arī Baltiešu kristīgo studentu apvienības ģenerālsekretāra vietu. Šī apvienība savus ziedu laikus piedzīvoja 50-to gadu sākumā, bet, tās biedriem izklīstot visos pasaules vējos, šodien praktiski pastāv tikai uz papīra. Informācija no citiem avotiem vēstī, ka Annabergu savā īpašumā visā drīzumā gatavojas pārņemt Ziemeļreinas - Vestfāles zemes valdība. Tad var pacelties jautājums par kristīgo studentu apvienības formālu likvidēšanu un līdzekļu tālāku apsaimniekošanu, vai izmantošanu, ja tādi vispār atliktu.

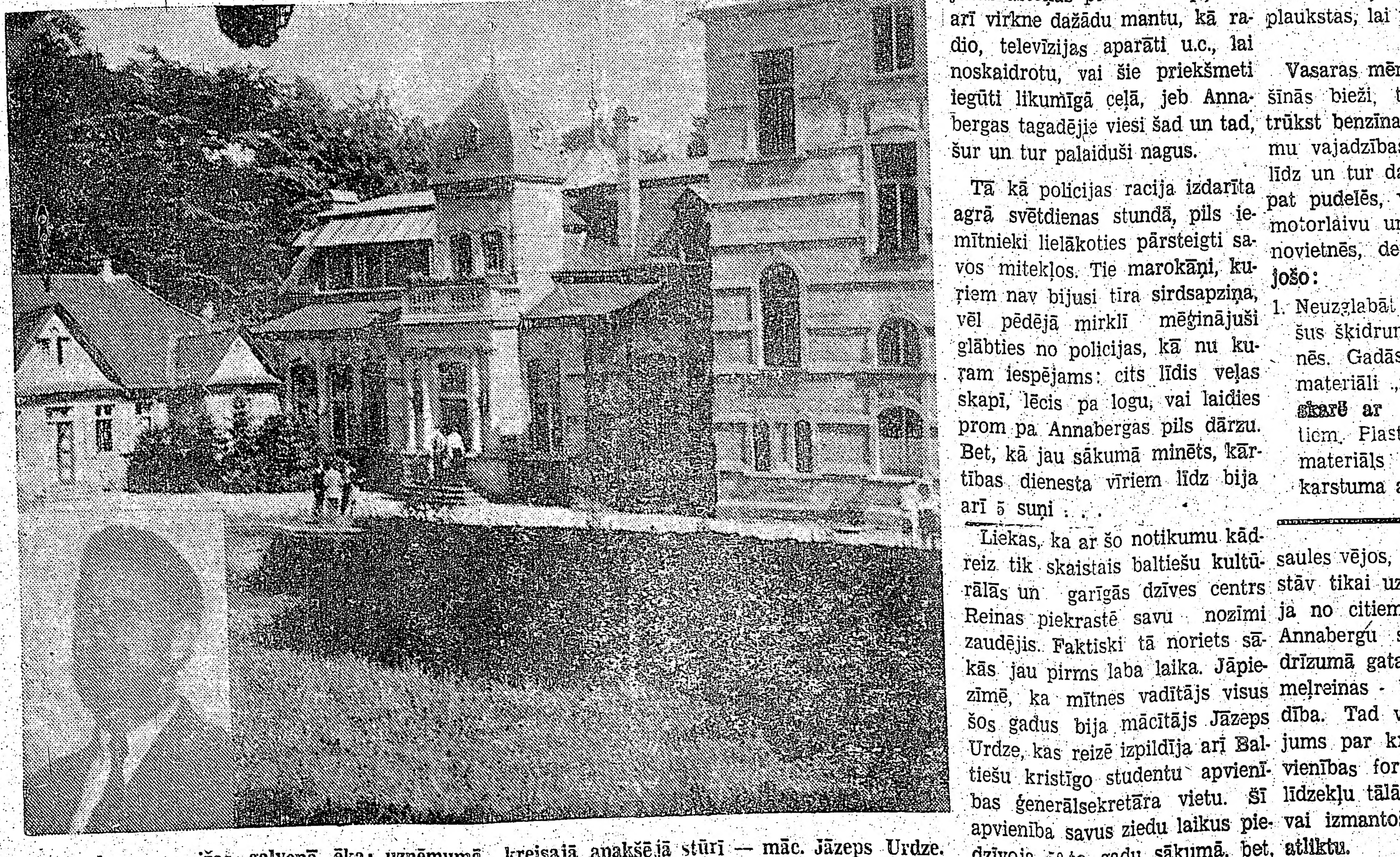

Annabergas muižas galvenā ēka; uzņēmumā kreisajā apakšējā stūrī — māc. Jāzeps Urdze.
Foto: Latvija Amerikā

Sāk gatavoties 4. ASV vispārējiem dziesmu svētkiem

Apvienotās latviešu draudzes namā 20. jūnijā kopējā apspriedē sanāca Klīvlendas latviešu organizāciju, draudžu un LKA pārstāvji, lai lemtu par nākošajiem vispārējiem dziesmu svētkiem. ASV 4. dziesmu svētkus rīkos Klīvlendas latviešu organizācijas un LKA sadarbībā ar Amerikas latviešu apvienību 1968. gadā, kas sakrīt ar Latvijas valsts dibināšanas 50 gadu atceri. Kopējo sanāksmi vadīja J. Bungs, protokolēja J. Ziediņš. Plašus ziņojumus sniedza J. Bungs un LKA pārstāvis J. Ūdris, pie kuŗiem izcēlās ļoti dzīvas pārrunas. LKA pārstāvis J. Ūdris ziņoja, ka aizvadītajos 4. Kanadas latviešu dziesmu svētkos panākta pilnīga sadarbība ar Dziesmu svētku biedrību Toronto. Cita vidū LKA pārstāvis ziņoja, ka no ALAs vienmēr netiek saņemtas pienākošās summas, bet nauda pašlaik LKA ļoti vajadzīga. Nākošo kopējo sanāksmi nolēma sasaukt pēc mēneša, lai ievēlētu rīcības komiteju, jo savlaicīgi kārtojami neatliekami priekšdarbi. Noteikumu izstrādāšanai izraudzīja sevišķu komisiju: A. Pētersonu, J. Ūdri, J. Bungu, V. Rutenbergu un R. Viļumsonu.

J. E.

KĀDAS LATVIEŠU MEITENES PRIECĪGS PANĀKUMS

Ar saukli „Televīzijai vajadzīgas jaunas sejas" Amerikas televīzijas raidītāju apvienība (ABC TV Network), sadarbībā ar Amerikas drāmatiskās mākslas akadēmiju, izziņojusi „talanta sacensību." Šai sakarā Bafalo vietējā televīzijas raidstacija WKBW TV Ch 7 bija izziņojusi šīs sacensības Rietumņujorkas pavalstī un Kanadā. No pieteikušamies 350 interesentiem 35 sacensībā pielaisti; beigās 5 izraudzīti beigu sacensībai augustā Ņujorkā. No šiem 5 dalībniekiem viena ir latviešu meitene Silvija Sandera no Bafalo. No televīzijas raidstacijas Sandere jau saņēmusi apsveikuma rakstu ar aicinājumu sagatavoties debijai raidstacijā Buffalo Ch 7; un proti — pas. Dialing for Dollars un Girls Talks programmā, kamēr sauks uz beigu pārbaudi — Ņujorkā, kur sagaidāma piesaistīšana pie televīzijas ar divgadīgu stipendiju Amerikas drāmatiskās mākslas akadēmijā.

—s.

Asins devēju ievērībai Toronto

Kanadas Sarkanais krusts aicina asins devējus nodot asinis **trešdien, 30. jūnijā,** no plkst. 9.30 — 11.30 un no 1 — 4 p. p. 2221 Yonge ielā, Industrial Open Clinic telpās. **Ceturtdien, 1. jūlijā,** asinis var nodot Regent Park Community centrā, 203 Sackville Green, no plkst. 11 — 2 p. p. un no 4 — 7 vakarā. **Piektdien, 2. jūlijā,** asins devējus pieņems Gāzes sabiedrības ēkā 19 Toronto ielā, no plkst. 9 — 11.30 un no 1.30 — 4 p. p.; arī Sarkanā krusta klīnikā College ielā, pie Bay, no plkst. 10 rītā līdz 2 pēcpusdienā.

LŪGUMS

APCERĒJUMU, LASĪTĀJU VĒSTUĻU UN CITU RAKSTU IESŪTĪTĀJIEM

Laipni lūdzam mūsu laikraksta līdzstrādniekus un citus rakstu iesūtītājus aprakstīt tikai papīra vienu pusi, tāpat rakstīt ar lielākām atstarpēm starp atsevišķām rindām. Ja vien iespējams, lūdzam rakstus arī iesūtīt mašīnrakstā LA redakcija.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

DZIESMU SVĒTKI PORTLANDĒ

Rīkotāji domājuši arī par bērniem, noorganizējot to pieskatīšanu. Trīs bērnu 4 stundu ilga pieskatīšana maksās 4,50 dol. plus 1 dol. bērnaukles ceļa izdevumiem. Ja uzraugāmi vairāk nekā 3 bērni, atlīdzība palielinās par 1 dol., taču noorganizējot bērnu grupiņu, to pieskatīšana neizmaksās vairāk par 50 centiem stundā par bērnu. Bērnu uzraudzītājas dos profesionālu bērnaukļu birojs „Wee-Ba Bee". Aukles ieradīsies viesnīcās, kur bērnus uzraudzīs vai nu vecāku noīrētajās istabās, vai arī atsevišķās viesnīcas telpās. Bērnu vecāki jau pirms svētkiem var Dr. A. Ritmanim (3700 SE Ellis St., Portland, Ore., 97202, U. S. A.) paziņot savas vajadzības un vēlmes attieksmē uz mazo mīluļu pieskatīšanu svētku sarīkojumu laikos.

Gleznu un daiļamatniecības izstādes būs iekārtotas Loida centrā, tieši iepretim Šeratona viesnīcai, viena līdzās otrai, bet katra savā telpā. Izstādes atklās 2. jūlijā plkst. 7 vakarā. Reizē tā būs arī oficiālā dziesmu svētku atklāšana, uz kuŗu ieradīsies arī Latvijas sūtniecības Vašingtonā lietvedis Dr. A. Spekke. Gleznu izstādi iekārtos B. Silzars, K. Grants un Z. Zariņš. Turpat 100 gleznu izstādei jau pieteikuši 26 mākslinieki. Lielākais izstādītāju skaits (15) nāk no Kalifornijas: Ernests Ābele, Vija Celmiņa, Voldemārs Dārznieks, Jānis Gorsvans, Veronika Janelsiņa, Emilija Klīdzēja, Kazimirs Lauris, Vija Lusebrinka, Jūlijs Matisons, Aleksandrs Nukša, Sarma Ozoliņa, Māra Paegle, Raimonds Slaidiņš, Raimonds Staprāns un Aleksis Viļumsons; No Oregonas izstādās Kārlis Grūbe un Bruno Silzars, no Ņujorkas — Alise un Voldemārs Skulte, no Minesotas — Voldemārs Āboliņš, no Vašingtonas pavalsts— Uga Alberts, Anna Dārziņa un Haralds Zariņš, no Kolorado — Emilija Igenberga un Nikolajs Štūls, bet vienīgais dalībnieks no Eiropas ir Vācijā dzīvojošais Juris Soikans. Gleznu izstādes žūrijas komisijā darbosies izstādes galvenais organizētājs B. Silzars, A. Dārziņa (Sietla), V. Janelsiņa (Losandželosa), R. Staprāns (Sanfrancisko) un svētku rīcības komitejas pārstāvji K. Grants un Z. Zariņš.— Daiļamatniecības izstādes vadītāja būs Aina Berķe, kas izkārtojusi, ka no Čikagas uz Portlandi pārsūtīs ALAs daiļamatniecības skates eksponātus. Bez šīs daiļamatniecības izstādes Loida centrā Šeratona viesnīcā darbosies daiļamatniecības tirdziņš, kuŗu vadīs Otīlija Trapāne un Adele Kamoliņa. Turpat būs arī mākslas salons — grāmatnīca Friča un Aijas Pakuļu pārziņā.

Svētku viesiem būs arī izdevība iepazīties ar Richarda Rubeņa plašo dzintara izstrādājumu kolekciju, 1961.g. Portlandē mirušā zeltkaļa Stefana Berca zelta, sudraba un citu metallu izstrādājumiem. Preses izstāde, kas bija skatāma ALAs kongresa laikā Čikagā, būs iekārtota arī Portlandē. O. Akmentiņa savāktos eksponātus še vēl papildinās ar žurnālista H. Mindenberga

preses vēstu
dažādiem r
dziesmu svē
Visas šīs izs
Šeratona vi
Protams,
Te nu portl
zāk lepni p
latviešiem.
jautājumu,
kotāji atbil
nekāds stīva
ra tērpi nav
kai daļai t
komiteja a
kās un gaŗā
Tādēļ varat
tērpti, tikai
Dziesmu
lijā, tūlīt
notiks kopē
var piedali
bet visi svē
si. Piedalīš
personas.
nās pie A
Ellis St.,
U. S. A.),
3. jūlija v
centrā Šer
Dziesmu
darināji s
dājot tajā
svētku si
kas gatav
meta, liek
sainā no
vēsturē —
Tās cena
iznāks arī
rais izdev
ku konce
tē uzņem
tavotās 1
tes dziesm
iznāca ļo
bu, ka t
2. dziesm
senti to
Rūša —
Seattle,

●KLB
līgotāji
pēcpusdi
Jāņu bē
kuru un
kuŗu va
Jēkabs
labi ap
īstā tau
lībā.
●15. jū
pos gul
Emīlu S
ka kate
aktu un
vests G
dījās n
apvienīb
draugie
lendā
dalībni
Vietējā
stāvis
namdar
abām
●Visas
Klīvlen
pēju a
sākās
rālē ar
Sekoja
mu ar
plakāti
runāja
dalīšan
rīkojum
mā no
jas va

ALAs vicepr-dis S. Rudzītis pasnied
tautisko uzvedumu ansambļa vadītāja
na prēmiju, kuru šī gada aprīlī ansa
rikas latviešu kultūras fonds par n
tu un paražu kopšanā un popularizē
administrātors Jānis Bērziņš.

...ņas bloks

(Anglijas)

Aizvesto piemiņai veltītā aktā ...radfordā DVF jaunatnes daļas ...dītājs J. Kažociņš savā svēt... runā skāra svarīgu norādīju... — par Latvijas vēstures zi...šanas nepieciešamību ikvie...m tautietim, bet jo sevišķi ik...enam sabiedriskajam darbinie...am, jo kultūras dzīves veido...nai pašreizējā laikmetā nepie...ešams arī zināt, kā tā veidoju...es pagātnē. Lai to iespētu, J. Kažociņš mudināja lasīt latvie...u zinātnieku plašos darbus par ...ūsu vēsturi. Šai sakarā refe...ents bija savācis interesantus ...atus par to, cik liels ir metiens Daugavas apgāda izdotajam prof. Spekkes un Dunsdorfa kopdar...am par Latvijas vēsturi, paziņo...ot, ka darbs iespiests 1022 eksem...plāros. Ja ar šo skaitli, kam gan ...ajadzēja būt daudz iespaidīgā...kam, jāsamierinās, tad nekādā zi...ā tomēr nevar samierināties ar ...ielo kūtrību un neatsaucību no ...ažādo latviešu bibliotēku puses, ...o kurām šo vēstures izdevumu ...isā plašajā pasaulē abonē tikai ...22 bibliotēkas: Anglijā — 2, Zviedrijā — 2, Vācijā — 3, Austrālijā — 6, Kanadā — 3 un ASV — 6. Bibliotēkām taču va...jadzētu būt tām grāmatu krātu...vēm, kuru pienākumā ietilptu šī kapitāldarba iegāde, lai tas būtu pieejams ikvienam tautietim, kam iegāde ar personīgiem līdzekļiem nav bijusi iespējama. Lielāka atsaucība no bibliotēku puses dotu iespēju plašākām tautas masām iepazīt Latvijas vēsturi, dotu arī iespēju to studēt modernō atziņu gaismā.

*

Bradfordā dzīvojošā gleznotāja V. Bērziņa pirmā patstāvīgā darbu izstāde beigusies ar visai labiem panākumiem — no 50 izstādītiem darbiem pārdoti 32. Visai čakli gleznu pircēji bijuši bradfordieši un līdsieši, bet daži darbi aizceļojuši arī uz tālākām pilsētām, viens pat uz ASV. Gleznu ieguvēju vidū ir arī Līdsas vanagi un vanadzes. Pirmie iegādājušies kādu ziemas ainavu, bet vanadzes izdaiļos savu vanadžu istabu ar rudzu statiņiem. A. P.

...ASV vispārējiem svētkiem

...Talks programmā, kamēr sauks uz beigu pārbaudi — Ņujorkā, kur sagaidāma piesaistīšana pie televīzijas ar divgadīgu stipendiju Amerikas drāmatiskās mākslas akadēmijā. —ē.

Asins devēju ievērībai Toronto

Kanadas Sarkanais krusts aicina asins devējus nodot asinis trešdien, 30. jūnijā, no plkst. 9.30 — 11.30 un no 1 — 4 p. p. 2221 Yonge ielā, Industrial Open Clinic telpās. Ceturtdien, 1. jūlijā, asinis var nodot Regent Park Community centrā, 203 Sackville Green, no plkst. 11 — 2 p. p. un no 4 — 7 vakarā. Piektdien, 2. jūlijā, asins devējus pieņems Gāzes sabiedrības ēkā 19 Toronto ielā, no plkst. 9 — 11.30 un no 1.30 — 4 p. p.; arī Sarkanā krusta klīnikā College ielā, pie Bay, no plkst. 10 rītā līdz 2 pēcpusdienā.

LŪGUMS

APCERĒJUMU, LASĪTĀJU VĒSTUĻU UN CITU RAKSTU IESŪTĪTĀJIEM

Laipni lūdzam mūsu laikraksta līdzstrādniekus un citus rakstu iesūtītājus aprakstīt tikai papīra vienu pusi, tāpat rakstīt ar lielākām atstarpēm starp atsevišķām rindām. Ja vien iespējams, lūdzam rakstus arī iesūtīt mašīnrakstā. LA redakcija.

RAKSTAMMAŠĪNAS par visizdevīgākām cenām ALEKSANDRS KANBERGS, 65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel.: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

DZIESMU SVĒTKI PORTLANDĒ

Rīkotāji domājuši arī par bērniem, noorganizējot to pieskatīšanu. Trīs bērnu 4 stundu ilga pieskatīšana maksās 4,50 dol. plus 1 dol. bērnaukles ceļa izdevumiem. Ja uzraugāmi vairāk nekā 3 bērni, atlīdzība palielinās par 1 dol., taču noorganizējot bērnu grupiņu, to pieskatīšana neizmaksās vairāk par 50 centiem stundā par bērnu. Bērnu uzraudzītājas dos profesionālu bērnauklu birojs „Wee-Ba-Bee". Aukles ieradīsies viesnīcās, kur bērnus uzraudzīs vai nu vecāku noīrētajās istabās, vai arī atsevišķās viesnīcas telpās. Bērnu vecāki jau pirms svētkiem var Dr. A. Ritmanim (3700 SE Ellis St., Portland, Ore., 97202, U. S. A.) pieteikt savas vajadzības un vēlmes attiecībā uz mazo miluļu pieskatīšanu svētku sarīkojumu laikos.

Gleznu un daiļamatniecības izstādes būs iekārtotas Lojda centrā, tieši iepretim Šeratona viesnīcai, viena līdzās otrai, bet katrā savā telpā. Izstādes atklās 2. jūlijā plkst. 7 vakarā. Reizē tā būs arī oficiālā dziesmu svētku atklāšana, uz kuru ieradīsies arī Latvijas sūtniecības Vašingtonā lietvedis Dr. A. Spekke. Gleznu izstādi iekārtos B. Silzars, K. Grants un Z. Zariņš. Turpat 100 gleznu izstādei jau pieteikuši 26 mākslinieki. Lielākais izstādītāju skaits (15) nāk no Kalifornijas: Ernests Ābele, Vija Celmiņa, Voldemārs Dārznieks, Jānis Gorsvans, Veronika Janelsiņa, Emilija Klidzēja, Kazimirs Lauris, Vija Lusebrinka, Jūlijs Matisons, Aleksandrs Nukša, Sarma Ozoliņa, Māra Paegle, Raimonds Slaidiņš, Raimonds Staprāns un Aleksis Viļumsons; No Oregonas izstādās Kārlis Grūbe un Bruno Silzars, no Ņujorkas — Alise un Voldemārs Skulte, no Minesotas — Voldemārs Āboliņš, no Vašingtonas pavalsts — Uga Alberts, Anna Dārziņa un Haralds Zariņš, no Kolorado — Emīlija Igenberga un Nikolajs Štūls, bet vienīgais dalībnieks no Eiropas ir Vācijā dzīvojošais Juris Soikans. Gleznu izstādes žūrijas komisijā darbosies izstādes galvenais organizētājs B. Silzars, A. Dārziņa (Sietla), V. Janelsiņa (Losandželosa), R. Staprāns (Sanfrancisko) un svētku rīcības komitejas pārstāvji K. Grants un Ž. Zariņš.— Daiļamatniecības izstādes vadītāja būs Aina Berķe, kas izkārtojusi, ka no Čikāgas uz Portlandi pārsūtīs ALAs daiļamatniecības skates eksponātus. Bez šīs daiļamatniecības izstādes Loida centrā Šeratona viesnīcā darbosies daiļamatniecības tirdziņš, kuru vadīs Otilija Trapāne un Adele Kamoliņa. Turpat būs arī mākslas salons — grāmatnīca Friča un Aijas Pakuļu pārziņā.

Svētku viesiem būs arī izdevība iepazīties ar Richarda Rubeņa plašo dzintara izstrādājumu kolekciju, 1961.g. Portlandē mirušā zeltkaļa Stefana Berca zelta, sudraba un citu metallu izstrādājumiem. Preses izstāde, kas bija skatāma ALAs kongresa laikā Čikāgā, būs iekārtota arī Portlandē. O. Akmentiņa savāktos eksponātus še vēl papildinās ar žurnālista H. Mindenberga preses vēstures materiāliem un dažādiem retumiem. Būs arī dziesmu svētku vēstures skate. Visas šīs izstādes būs iekārtotas Šeratona viesnīcā.

Protams, būs arī svētku balle. Te nu portlandieši izrādās mazāk lepni par citiem trimdas latviešiem. Tā, piemēram, uz jautājumu, kā ballei ģērbties, rīcības komiteja atbild: „Rietumu krasts nekāds stīvais nav, tādēļ vakara tērpi nav vajadzīgi un lielākai daļai to arī nebūs. Rīcības komiteja apsolījusi godalgot īsākās un garākās kleitas valkātāju. Tādēļ varat nākt, īsi vai gari tērpti, tikai ne peldkostīmos."

Dziesmu svētku izskaņā 5. jūlijā, tūlīt pēc rakstnieku rīta, notiks kopējās pusdienas, kurās varēs piedalīties ne vien koristi, bet visi svētku dalībnieki un viesi. Piedalīšanās maksā 3 dol. no personas. Iepriekšēja pieteikšanās pie A. Ritmaņa (3700 SE Ellis St., Portland, Ore., 97202, U. S. A.), bet svētku laikā (līdz 3. jūlija vakaram) informācijas centrā Šeratona viesnīcā.

Dziesmu svētku vadonim vāku darinājis arch. Ž. Zariņš, iestrādājot tajā Gunāra Oša radīto svētku simbolu. Svētku nozīme, kas gatavota pēc Gunāra Oša meta, liekas, būs pirmā divkrāsainā nozīme dziesmu svētku vēsturē — zaļa uz sudraba fona. Tās cena 75 centi. Svētku laikā iznāks arī rīcības komitejas jautrais izdevums „Āžarags". Svētku koncertu skaņu platē vai lentē uzņems Vilis Rūsis. Viņa gatavotās 1. ASV rietumu piekrastes dziesmu svētku skaņu plate iznāca ļoti laba, kādēļ nav šaubu, ka tikpat labi izdosies arī 2. dziesmu svētku plate. Interesenti to var pasūtināt pie V. Rūša — 4202 — 36th Ave. W, Seattle, Wash., U. S. A.

KLĪVLENDA

● KLB Jāņu vakarā 19. jūnijā līgotāji sāka sarasties jau agrā pēcpusdienā. Saulei norietot, Jāņu bērni pulcējās ap ugunskuru un sāka spēcīgu līgošanu, kuru vadīja KLB koŗa diriģents Jēkabs Ūdris. Līgo vakars bija labi apmeklēts, laiks pavadīts īstā tautiskā līgošanā un omulībā.

● 15. jūnijā Calvary katoļu kapos guldīja mirušo rakstnieku Emilu Skujenieku. St. Frančeska katedrālē un kapsētā garīgo aktu un funerālijas izpildīja prāvests Galdikovskis. Kapos atvadījās no KLB A. Piterāns, DV apvienības E. Daniēls, veciem draugiem R. Krūmiņš, no Klīvlendā esošiem Preses biedrības dalībniekiem J. Ezergailis u. c. Vietējās lietuviešu kolonijas pārstāvis aizgājēju apzīmēja par namdari, kas cēlis tiltu starp abām brāļu tautām.

● Visas trīs baltiešu kolonijas Klīvlendā 20. jūnijā rīkoja kopēju aizvesto piemiņas aktu, kas sākās katoļu Sv. Džona katedrālē ar kopēju dievkalpojumu. Sekoja gājiens uz pilsētas laukumu ar karogiem un iespaidīgiem plakātiem, kur sapulcējušos uzrunāja padomnieks Perchs. Piedalīšanās bija ļoti kupla, un sarīkojums izdevās labi. Nobeigumā nodziedāja visu triju Baltijas valstu himnas.

ALAs vicepr-dis S. Rudzītis pasniedz Detroitas DV apvienības tautisko uzvedumu ansambļa vadītājai Lilijai Gleškei K. Barona prēmiju, kuru šī gada aprīlī ansamblim piešķīra Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonds par nopelniem tautas gara mantu un paražu kopšanā un popularizēšanā. Aizmugurē ansambļa administrātors Jānis Bērziņš. Foto: P. Zelmenis

Čikāgas jaunieši beidz skolas

Krišjāņa Barona Čikāgas latviešu sestdienas skolas izlaiduma aktu šogad klātesošie atstāja ar pārliecību sirdīs, ka bijis vērts druscīņ papūlēties un bērnus katru sestdienu uz skolu vest.

Pēc karoga ienešanas, ko darīja ģimnazijas un 8. klases absolventi, izlaiduma aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. K. Kurševičs, bet programmas daļu skolas pārzinis R. Grotāns. No absolventiem atvadījās Meivudas novada klases audzinātāja Dzelzkalne, tad bērndārza audzinātāja Švanberga un 8. klases skolotāja J. Sprūdža, kura savai runai izlietoja K. Skalbes pasaku „Kā es braucu ziemeļmeitas lūkoties", ielikdama sirdīs saviem audzēkņiem pasakas vainagu kā tālāko ceļa mērķi. Skaistākais pārsteigums nāca ar ģimnazijas absolventu audzinātājas Legzdiņas atvadrunu. Iesākot ar Ivara Lindberga domu — ka tā ir latviešu valoda, ne zeme, kuŗu mēs nekad neesam redzējuši, kas šodienas trimdas jauniešus saista, Legzdiņa šo valodas tuvumu demonstrēja praktiskā veidā. Nesen viņa bija uzdevusi saviem skolēniem rakstīt trīs domrakstus, — vienu par šodienu, otru par vakardienu, trešo par rītdienu. Savā runā Legzdiņa nolasīja izvilkumus no šiem absolventu domrakstiem. Skanēja tik vienkāršas un skaidras, bet tik skaistā veidā pateiktas domas, ideāli un sapņi, ka vecāki un pat paši autori sajūsmināti klausījās, brīnīdamies par tik individuālām domām; daudziem acis kļuva valgas. Bērni, kuŗus vecāki bija 12 gadus veduši uz skolu, tagad it kā acu priekšā izauga un pārveidojās par pieaugušiem cilvēkiem, gatavi ar pārliecību sirdīs tagad paši strādāt tālāk mūsu kopējo darbu.

Skolas pārzinis ar audzinātāju palīdzību izsniedza absolventiem gatavības apliecības. Pasniedza arī grāmatas, kuŗas 15 Čikāgas organizāciju līdzekļi bija palīdzējuši iegādāt. Bez tam Latviešu biedrība un DV dāvāja ģimnazijas absolventiem vēl atsevišķas grāmatas.

Svinīgā ceremonijā ģimnazistu absolventi nodeva nākošai klasei skolas karogu, novēlot, lai šis brīvās Latvijas augstākais simbols mūžīgi zem sevis pulcinātu visus jaunos latviešus. Karoga saņēmējs apsolījās šos augstākos ideālus godam turēt. Sekojot tradicijai, pie karoga kāta absolventi piesita mazu plāksnīti ar veltījumu un skolas beigšanas gadu.

No katoļu draudzes absolventus sveica prāvests Skutars, ziedojot divas „aploksnītes" palīdzības līdzekļiem nākošā gada skolas telpu iegādāšanai. Tāpat V. Vīksniņš, apsveicot no Latviešu biedrības, apsolīja skolas telpu iegādāšanai 10% no visiem nākamā gada biedrības rīkoto sarīkojumu ienākumiem. Arī Bikša, apsveicot no korporāciju kopām, apsolīja atbalstu. No vecāku puses L. Lapiņš pateicās skolotājiem un vecākiem par darbu un mudināja nākotnē vēl dūšīgāk strādāt. „Organizācijas kādu dienu izčibēs, bet latviešu skolā iegūtās zināšanas bērnos dīgs un augs mūžīgi," sacīja L. Lapiņš. Pārzinis nosauca labākos audzēkņus no katras klases, bet Dacei Dindonei DV pārstāvis pasniedza balvu par viņas darbu DV rakstu sacensībā.

Izlaiduma akts beidzās ar ģimnazijas absolventu sagatavoto fragmentu no J. Raiņa „Daugava" un kopējā lūgšanā „Dievs, svētī Latviju!" Pēc karoga iznešanas absolventi, viņu vecāki un skolotāji pulcējās kopējās pusdienās.

Rudīte Spure

VASARAS VIDUSSKOLA GAŖEZERĀ

ASV latviešu ev.-lut. draudžu vidienas apgabala īpašumā pie Gaŗezera Mičigenā jau šovasar sāks darboties vasaras vidusskola. Tās atklāšana paredzēta 5. jūlijā, kad sāksies arī jauniešu nometņošana, kuŗiem izkalkulēti trīs dažādi divu nedēļu periodi. Vasaras vidusskolu vadīs direktors prof. Dr. R. Markus un inspektors G. Srautnieks no Grand Rapidiem. Programmas daļas vadītāja būs prof. E. Lauberte no jaunās Grand Valley koledžas pie Grand Rapidiem, skol. H. Kreicers un skol. Ed. Avots, bet mācību pasniedzēji Rasma Sināte, Dr. A. Olte, māc. V. Vārsbergs, Lidija Gleške, E. Brože un, iespējams, vēl daži citi. Skolas telpas iekārtotas nometnes īpašumā, tā saucamā Vējkalna virsotnē, līdzšinējā saimniecības ēkā. Šinī rajonā pacelsies arī guļamteltis zēniem — skolas audzēkņiem, kas varēs pilnībā izbaudīt nometņošanu teltīs. Tām būs dēļu grīdas, katrā teltī trīs gultas un citi piederumi. Meitenes pārnakšņos Ezerzemes kabīnēs, kurās vairāk ērtību. Ēšana visiem kopēja nometnes lielajā ēdamzālē. Priekšpusdienā notiks mācības, bet pēcpusdienas būs veltītas atpūtai ezera krastā un pašdarbībai. Vakaros ugunskuri vai citi kopēji sarīkojumi pēc jauniešu interesēm un citiem apsvērumiem, kas gūti no pieredzes skautu un gaidu un citās bērnu vasaras nometnēs iepriekšējos gados. Skolas ilgums 6 nedēļas — no 5. jūlija līdz 14. augustam; dalības nauda — pirmās trīs nedēļas pa 20 dol. nedēļā, pēdējās trīs pa 15 dol. nedēļā, vai kopā 105 dol. Maksā ieskaitīts uzturs, nometņošana, apdrošināšana pret negadījumiem un nometnes medicīniskā aprūpe. Vasaras vidusskolā uzņems jauniešus, kas beiguši latviešu sestdienas vai svētdienas skolas 8. klasi. Skolu tomēr varēs apmeklēt arī tādi, kas mācības pārtraukuši zemākā klasē; par klausītājiem uzņems pat tādus, kam nemaz nav latviešu skolas izglītība. Protams, abas pēdējās grupas varēs gan saņemt apliecības vienīgi par skolas apmeklēšanu un nevis beigšanu. Šai vasaras vidusskolai kā mācības iestādei gan tīri simboliska nozīme, bet latviskuma saglabāšanā tā var izrādīties par lielu svētību, tāpat audzināšanā un jauniešu rakstura nostiprināšanā. Pēdējais jo sevišķi svarīgs attieksmē uz tiem jauniešiem, kas vasaras brīvlaikā paliek bez vecāku uzraudzības.

V. Z.

Iznākuši divi lieli darbi latviešu kultūrai

LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 4. SĒJUMS

un

ASPAZIJAS RAKSTU III. SĒJUMS

Saturā: **PROZA** Ieskaņa
romāns RUDENS LAKSTĪGALA
ievads autobiografijai
autobiografija MANA DZĪVE
jaunas ziņas un mat. par rakstnieci.

Ar šo noslēdzas mūsu lielās rakstnieces darbu grupa

DRĀMA — LIRIKA — PROZA

3 lieli sējumi, kopā pāri par 1800 lapp. PROZAS sējums ir izcils ar to, ka tanī ir Aspazijas vienīgais, īsi pirms nāves sarakstītais romāns RUDENS LAKSTĪGALA, ko tikai retais zina.

Visi sējumi pieprasāmi apgādā un visās grāmatnīcās.

Iznācis jauns pilnīgs cenrādis, noderīgs bibliotēkām.

Sākam sagatavošanu lielākajam darbam par mūsu dzimteni, kāds jebkad iznācis, vēl plašāks par pilnīgi izpārdoto Cross Road Country — LATVIA, angļu un latviešu valodās —

LATVIJA 50 GADOS
LATVIA IN 50 YEARS

liela formāta ar pāri par 400 trimdā vēl lielāko tiesu neredzētām illustrācijām.

Tik drīz tas vēl nebūs, galīgā cena vēl nav noteikta, bet kas pasūtinās un iemaksās tagad, to saņems par net. $10.00 eks., kādu eks. skaitu katrs vēlas.

Agrāko Cross Road . . . cilvēki pasūtināja pa 2 līdz 6 eks. katrs, organizācijas pa 10 eks. un vairāk. Tāpat būs arī ar jauno LATVIJA 50 GADOS, jo tas būs vienīgais tāda parauga izdevums vispār, kāds mums ir un bijis, un piemērotākā dāvana draugiem un paziņām.

Izmantojiet lēto iepriekšpasūtinājumu, ar to ļoti atvieglosit un palīdzēsit labu sagatavojumu. Tālāka informācija sekos.

Pasūtinājuma kupons:
Pasūtinu .... eks. lielo izdevumu par Latviju
LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN 50 YEARS
par apgāda palētinājumu, $10.00 par eks. un
samaksai nosūtu .... $ ....
Pēc iznākšanas grāmatas sūtiet uz adresi:
....
....
....

Latvju Grāmata, P. O. Box 332,
Waverly, Iowa. U.S.A.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Anna Stankevica 20. jūnijā atzīmēja savu 75. dzimšanas dienu Ņujorkas draudzes darbinieku vidū Jonkeru baznīcas zālē. Viņa ir bij. Ņujorkas draudzes priekšnieka Ch. Stankevica dzīvesbiedre un ilggadēja dāmu komitejas locekle. Svinības ievadīja māc. A. Ozola īss svētbrīdis, pēc tam ap 60 viesu devās pie galdiem, ko bija klājusi Bronksas dāmu komiteja. Jubilāri cildināja māc. R. Zariņš un O. Gulbis, Bronksas dāmu komitejas priekšniece M. Banga, Bruklinas dāmu kom. pr-ce M. Druva, Ņujorkas latv. organizāc. padomes pr-dis K. Balodis, Bronksas rajona vecākais V. Irbe un draudzes revīzijas komisijas priekšsēdis V. Cerbulis. Vakaru vadīja T. Pētersons. Jubilejas gadījumā Stankevicu pāris ziedoja 100 dol. Longailendas jaunceļamajai baznīcai un 1000 dol. Jonkeru baznīcas kroņluktura vai krāsaino logu iegādei.

● Braucot pa Džeriko ekspresceļu, pie Šeridana bulvāra Mineolā 20. jūnijā 25 gadu vecais Jānis Tomiņš sabraucis divus gājējus, kas šķērsojuši ceļu. Sabrauktā Širleja Longstrīta mirusi stundu vēlāk, bet viņas pavadonis guvis krūšu ievainojumus un lauzis abas kājas. Tomiņš dzīvo Mineolā, un policija pagaidām nav cēlusi pret viņu apsūdzību.

V. Irbe

BAFALO

● Latviešu lut. draudzes sarīkojumu 19. jūnijā atklāja draudzes pr-ks V. Celms, bet referātu par tematu „Latviešu uzdevumi trimdā" nolasīja P. Ozols no Sirakūzām. Referātam sekoja Sirakūzu Latviešu b-bas koŗa koncerts brīvmākslinieka N. Baloža vadībā. Šis koris var lepoties ar skaistām balsīm un ir labi saliedēts, kādēļ priekšnesumi ir patiešām baudījums. Arī koŗa sastāva tautiskais ietērps atstāja ļoti patīkamu iespaidu. Vietējās draudzes locekle māksl. S. Kampe draudzei bija ziedojusi vienu no savām gleznām, kuŗu loterijā laimēja ciemiņi no Sirakūzām, tāpat plkv. Krīpena grāmatu „Kalpaka bataljons un Baloža brigāde" līdzi aizveda sirakūzieši, bet torti ieguva Ilga Rubīno (Didrichsona kdzes dāvana). Inž. Saules dāvāto dubultšampānieša pudeli laimēja N. Duša no Kanadas Sv. Katrīnām.

● Beidzot Latviešu kluba darbība Bafalo atkal nostiprināta un darbošanās varēs turpināties. Jau varējusi konstruēties jauna valde maz mainītā sastāvā līdzšinējā kluba prezidenta Jēkaba Ozoliņa vadībā.

● Nākamais dievkalpojums 11. jūlijā, plkst. 11.15. — Visu latviešu (bez ticības atšķirības) kopīgs pikniks 25. jūlijā plkst. 11 uz Grand Island Beaver Park nodalījumā.

DETROITA

● Aizvesto piemiņas atceri Detroitā 13. jūnijā bija rīkojusi Baltiešu komiteja, atzīmējot arī Baltijas valstu okupācijas 25 gadus. Baltiešu komitejā šogad prezidē lietuvieši ar priekšsēdi Kestuti Keblīsu, kas arī vadīja atceres aktu un nolasīja gubernātora Džordža Romnija proklamāciju, ar kuŗu 14. jūnijs Mičigenā izsludināts par Baltiešu dienu, un līdzīgu Detroitas pilsētas galvas proklamāciju. Sanāksmi uzrunāja Mičigenas parlamenta deputāts J. Kovalskis, aicinot nepagurt ticēt patstāvības atgūšanai. No Apvienotās baltiešu komitejas atceri pagodināja tās pr-dis prof. P. Lejiņš, konspektīvi atceroties vēstures notikumus, kas noveda pie Baltijas valstu patstāvības iegūšanas un zaudēšanas. Par Baltijas tautu dzīvi, cīņām un ciešanām zem okupācijas varas runāja Baltiešu komitejas priekšsēža vietn. Alfreds Bērziņš. Sarīkojuma koncerta daļā piedalījās lietuviete Liucija Mingela (deklamācijas), latviešu vijolnieks I. Gleške ar Jāņa Mediņa un Alfr. Kalniņa darbiem un igauniete Anne Nītme (soprāns). Klavieŗu pavadījumus spēlēja igauniete Emilija Kūska. Lūgšanas vārdus, sanāksmi beidzot, teica Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes māc. V. Līventāls.

● Zemes gaitas 12. jūnijā beidzis aviācijas pulka izlūku divīziona komandieris pltn. Eduards Balodis, dzimis 1895. g. 13. okt. Cēsīs, cīnījies latviešu strēlnieku rindās un Ziemeļlatvijas brigādē atbrīvošanas cīņās. Pēc ierašanās Detroitā 1949. g., rosīgi piedalījies sabiedriskajā dzīvē. Bijis Latviešu strēlnieku Detroitas nodaļas priekšnieks, piedalījies LAD dibināšanā; bijis Sv. Pāvila draudzes padomes loceklis un revīzijas komisijas priekšsēdis un agrāk piedalījās arī vietējās DV apvienības dzīvē. Uz mūža dusu apklusušo karavīru 16. jūnijā no bēru nama izvadīja māc. V. Līventāls, bet Woodlawn kapsētas latviešu nodalījumā zemes klēpim nodeva māc. J. Lazda no Gr. Rapidiem. Ardievas no latviešu strēlniekiem teica Jānis Ed. Bērziņš, no LAD tās priekšsēdis un ALAs vicepriekšsēdis S. Rudzītis, no Sv. Pāvila draudzes pr-ks R. Junkulis un DV apvienības Detroitā priekšnieka vietn. A. Ūdenāns.

P. Z.

MINEAPOLE

● Mineapoles-St. Paulas nelielā, bet aktīvā latviešu katoļu draudze šogad par draudzes priekšnieku ievēlēja Henriju Kokaru, par sekretāru Viktoru Kancānu un kasieri D. Greižkalnu. Revīzijas komisijā darbojas L. Klidzējs, H. Pavlovskis un A. Kļaviņš, bet dāmu komiteju vada M. Pavlovska ar palīdzēm D. Greižkalni un S. Pavlovsku. Draudzes dzīvi vada prelāts Strelēvičs, kas 3. jūlijā atskatīsies uz 77 mūža gadiem, no kuŗiem 50 kalpojis kā dvēseļu gans. Sakarā ar to, 3. jūlijā D. Greižkalna farmā paredzēta draudzes locekļu sanākšana. Draudzes dievkalpojumi notiek divreiz mēnesī St. Agnes baznīcā St. Paulā. Draudzes locekļu Richarda un Annas Kļaviņu ģimenē kristīts otrs bērns — Arturs.

● Mineapoles-St. Paulas latviešu draudzes vadība vēlreiz atgādina pieteikt bērnus vasaras nometnei „Burtnieki" līdz 11. jūlijam. Nometne šogad notiks laikā no 14. — 21. augustam. Par nometnes vadītāju izraudzīts Aivars Stumbris. Bērnus var pieteikt visi, arī tad, ja vecāki nav draudzes locekļi. Ziedojumus ar atzīmi „Vasaras nometnei" var nodot draudzes kancelejā vai arī piesūtīt pa pastu. Ziedojumus izlietos tālāk bērnu atbalstam, kuŗiem materiālie apstākļi neļauj segt vasaras nometnes izdevumus.

K-ts

GRAND RAPIDI

● Vienības draudzes sestdienas skolas izlaiduma aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. J. Lazda, pēc tam runāja skolas pārzine Z. Lapsiņa, sirsnīgos vārdos sveicot beigušos audzēkņus un atgādinot, lai tie nekad neaizmirst savu dzimteni un tēvu valodu. Klases audzinātāja J. Rumberga kopā ar pārzini izsniedza skolas beigšanas apliecības Jurim Jansonam, Anitai Liepiņai, Vitai Liepiņai, Sandrai Laukvīrai un Sandrai Vungei. Skolotājus apveltīja ziedu veltēm, bet ilggadīgais skolas vecāku padomes priekšsēdis G. Liepiņš saņēma grāmatu. Beigušo vārdā pateicās Vita Liepiņa. Sekoja dažādi skolēnu priekšnesumi, bet nobeigumā latviešu kapu apmeklēšana, tur atceroties gan bijušos skolotājus, gan skolas audzēkni Z. Lapsiņu, kas pirms dažiem gadiem aizgāja veļu valstī.

● Sakarā ar 14. jūnija atceri, Grand Rapidos un apkārtnē esošajiem dažādu konfesiju garīdzniekiem piesūtīts triju Baltijas tautu pārstāvju parakstīts iesniegums, kuŗā norādīts uz Baltijas valstu 25 gadu okupāciju un tajās notiekošajām reliģiskajām vajāšanām. Tāpat norādīts uz Pad. savienības izdarītajām deportācijām, komūnistu subversīvo darbību un kaŗa izraisīšanu dažādās pasaules daļās. Beigās lūgts pieminēt Baltijas tautas dievkalpojumos.

● 28 g. v. Kārlis Strazdiņš 12. jūnija agrā rīta stundā nenoskaidrotu iemeslu dēļ zaudējis mašīnas vadīšanas spēju un ietriecies kādā mašīnā ceļa malā. Sitienā viņam lauzts pieres kauls un radīti citi ievainojumi. St. Mary slimnīcā K. Strazdiņam izdarīta steidzoša operācija. Kaut stāvoklis bija atzīts par nopietnu, pēc dažām dienām viņu tomēr atlaida ārstēties mājās.

● Būvdarbi Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašumā pie sabiedriskās ēkas celšanas pavirzījušies jau tik tālu uz priekšu, ka jaunā virtuve un pagrabs atrodas zem jumta. Mūrniekmeistari Veiss un Felkers, piepalīdzot talciniekiem, kas bieži strādā vēlās vakara stundās, sola, ka līdz 18. jūnijam, kad sāksies bērnu vasaras nometne, visi darbi būšot pabeigti. Par iebraukšanu nometnē nekā nav jāmaksā, un ikviens tur var pakavēties un brīvi pavadīt nedēļas nogali brīvā dabā.

V. Z.

Čikāgas latviešu ģimnazijas absolventes (no kreisās) Inara Jansone, Rudīte Spure, Ruta Melbārde, Anita Bārda, Aija Eglīte un Liene Ventere.

Arvīds Kripēns

ATMIŅAS PAR ĢENERĀLI OSKARU DANKERU

Esmu divas reizes bijis tuvs palīgs tagad jau apklusušajam ģenerālim, un tā esmu guvis iespēju viņu labi iepazīt, — vispirms kā Kurzemes divīzijas štāba priekšniekam 1934. un 1935. gadā, ģenerālim tolaik esot divīzijas komandierim, bet vēlāk, vācu okupācijas laikā 1942. un 1943. gadā, kad viņš ieņēma iekšlietu ģenerāldirektora posteni Latviešu pārvaldē, man kļūstot par viņa palīgu pašvaldību sektorā.

Kad 1934. gada februārī kā tikko paaugstināts pulkvedis braucu uz savu jauno dienesta vietu Liepājā, nebiju nemaz priecīgā noskaņojumā. Atceroties ģenerāli no Daugavpils laikiem, kad biju tikai rotas komandieris Bauskas pulkā, bet ģenerālis — Zemgales divīzijas komandieris, biju guvis iespaidu, ka viņš ir bargs, ass un prasīgs, tāpēc sēžot vilcienā, domas nebija sevišķi patīkamas, par spīti saņemtajam paaugstinājumam. Divu gadu laikā, kamēr komandēju rotu, gan tikai reizi tiku izrāts, kad jaukā laikā apmācības izdarīju rotas telpās, kaut arī, piemēroti apmācību raksturam, bija pareizāk to darīt apvidū. Kā cita rakstura notikums atmiņā ataust arī kāds mana brāļa (virsleitnanta) stāsts par „pagodinājumu," kādu saņēmis, kad pats garnizona priekšnieks O. Dankers viņu aizvedis uz virssardzi un personīgi uzrakstījis aresta zīmi. Braukdams pēc kāda bohēmiska vakara atpakaļ uz cietoksni un būdams „kunga prātā," brālis bija izlādējis savu pistoli, šaujot gaisā, nemaz neievērodams, ka tūlīt aiz viņa uz cietoksni brauc garnizona priekšnieks . . . Kādreiz gadās, ka, tuvākiem sakariem ar kādu personu trūkstot, sākam vadīties savos spriedumos no fragmentāriem iespaidiem, kas iespiežas atmiņā. Un arī tobrīd, sēžot vilcienā, šos atgadījumus nācās atcerēties.

Sākās darbs jaunajā vietā. Ik rītu strikti plkst. 10 ar biezu dokumentu mapi padusē devos ģenerāļa darba kabinetā uz izklāstu. Piedalījos arī divīzijas intendanta un pilsētas komandanta izklāstos, lai būtu arvien lietas kursā. Ģenerālis labprāt un uzmanīgi visus izklāstus uzklausījās, pirms kaut ko izlēma, jo negribēja pārsteigties. Viņam pat varēja pretim runāt, mēģināt iespaidot, — arī to ņēma par labu. Stūrgalvīgs viņš nekādā ziņā negribēja būt. Arī ne pārgudrs, kas māk labāk izlemt par citiem. Darbs pamazām radīja kontaktu, un drīz vien jutu, ka esmu iemantojis uzticību; laika tecējumā, manuprāt, pat pārāk lielu, kuŗu man ar lepnumu sevī bija jāsāk vērtēt arī kā draudzības pazīmi. Un tā bija — mēs kļuvām arī draugi. Ne vēsts no bardzības un asumiem, pat pārmetumus nedzirdēju, kaut kādreiz arī nebija tā, kā vajadzētu. Ģenerālis labi saprata, ka darbā neizbēgami rodas arī kļūdas.

Viena reta īpašība gan lika ģenerāli pārprast: viņš, būdams ar kaut ko neapmierināts, pa laikam lietoja diezgan asus izteicienus, nemaz negribēdams ass būt. To diezgan ātri uztvēru. Kādā gadījumā, kad pulku komandieri bija saņēmuši asāku „svētību," plkv. Ezeriņš, tolaik Liepājas pulka komandieris, man pēc tam sacīja: „Vai zini, štāba priekšniek, tas ģenerālis nemaz tik asi nedomāja, kā izteicās."— Tā šo, varbūt, reto īpatību arī vēlākais ģenerālis Ezeriņš bija uztvēris. Nu biju guvis saviem ieskatiem apstiprinājumu.

Reizi arī admirālis T. Spāde uz šo īpatību „uzrāvās." Kādu laiku pilsētas komandantam diezgan bieži nācās ziņot par flotes jūrnieku saceltajām nekārtībām pilsētā. Kad admirālis mēģināja savus jūrniekus aizstāvēt, sākdams skaidrot, ka no jūrniekiem nevarot prasīt tādu pašu disciplīnu kā no kājniekiem, ģenerālis mierīgi atbildēja apmēram šādi: „Disciplīnas reglaments ir visiem kaŗavīriem viens, un tajā nav paredzēti izņēmumi jūrniekiem; tad proponējiet tiem atsevišķu disciplīnas reglamentu." Un kaut ko nepatīkamu vēl piedevām. Admirālis iznāca no kabineta, kā ar ūdeni aplietts. Tomēr pēc tam jūrnieki disciplīnas ziņā arī kļuva ne sliktāki par kājniekiem.

Kabineta darbs — tas bija divīzijas štāba darba viena puse. Kā otra puse nāca ierindas darbs, kā to nosaukšu, — pulku apmeklējumi, manevri, apmācības, bet reizi gadā rūpīga inspekcija. Vizitācijās ģenerālis gandrīz vienmēr nogaršoja pulka virtuvē ēdienu, ieskatījās dažu šauteņu stobros, vai tie tīri, noskatījās mācības. Tā kā ģenerālis nebija sīkumains, parasti nekāda liela bāršanās nenotika, jo uz lielākām nebūšanām nekad nenācās uzdurties, — pulkos valdīja tencināma kārtība un disciplīna. Tieši šis apstāklis raksturoja viņu kā personību, kurai plašāks skatiens un vēriens.

Liepāja bija raksturīga tai ziņā, ka nekā daudzmaz nozīmīga nenotika, kur nebūtu pieaicināts garnizona priekšnieks. Un ģenerālis arvien brauca un arī runāja. Viņš bija Liepājas sabiedrībā ļoti iecienīts. Tā bija kaŗavīra labākā priekšzīme, kādu varēja sagaidīt. Alkoholu lietoja ļoti mēreni — dažas oficiālas glāzes, bridžu gan spēlēja, bet bez kādas aizraušanās; nekad arī šo spēli lāgā neiemācījās, nebija intereses, tāpēc gandrīz arvien paspēlēja. Jutās sabiedrībā labi arī bez visa tā, omulīgi tērzējot. Arī nedejoja. Manu gadu sākumā Kurzemes divīzijas štābā ģenerālis bija atraitnis, jo savu pirmo sievu, somieti, bija apglabājis Daugavpilī. Liepājā esot, apprecējās pa otram lāgam.

Tai laikā nāca 1934. gada 15. maijs. Tieši šai dienā notika kaŗaspēles visam garnizonam, kādēļ bija ērti garnizona virsniekiem svarīgo politisko notikumu paziņot. Virsnieku saime uzņēma ar lielu sajūsmu jaunās pārvērtības. Spontāni atstājot kaŗaspēļu galdus, virsnieki bariem pulcējās ap bufeti, lai atzīmētu „100 ķeizariņu" padzīšanu, kādu palamu augstais nams jau sen bija izpelnījies kaŗavīru aprindās. Ģenerālis smaidīdams tikai noskatījās uz notiekošo, pie tam mācību laikā. Aizbraucot pēc tam pie pilsētas tēviem, arī tur jauno ziņu uzņēma ar nedalītu piekrišanu, kaut atturīgāk. Nekādas nekārtības Liepājā šai sakarībā neradās, — bija kā nobalsošana par jaunajiem laikiem.

Kad pēc turpat divu gadu nokalpošanas Kurzemes divīzijas štābā man to nācās atstāt, bija patiesi žēl no šīs savas dienesta vietas šķirties, kaut braucu pretim daudz svarīgākam uzdevumam Rīgā — uzņemties kaŗaskolas vadību.

Īsa kalpošana Latvijas armijā zem ģenerāļa vadības vēl iznāca 1939. gada rudenī, kad tuvojās kaŗa bažu laiki, jo tobrīd komandēju Liepājas kājnieku pulku. Baumas klīda visādas. Tomēr likās neticami, ka šo skaistāko garnizona pilsētiņu — kaŗa ostu — atdosim krievam. Šāda iespēja likās pavisam neiespējama manam ģenerālim. Kādā braucienā uz pilsētu pāri kaŗaostas tiltam ģenerālis, rādīdams uz nelielu priedīšu puduri kanāla malā lidlauka pusē, sacīja: „Nu, tur tanīs priedītēs, kādu ostiņu krievam ierādīsim." Tik liels optimists bija ģenerālis, domājot, ka tiks vaļā ar piestātni pāris kuģiem. Viņam kā Liepājas aizstāvim pret vāciešiem brīvības cīņās likās neticami un pat neiespējami, ka kaŗaostā tagad bez viena šāviena pēkšņi atdotu krievam.

Baigo gadu ģenerālis pārlaida Vācijā, bet bija atpakaļ tūlīt aiz pirmajām vācu vienībām. Kad viņš uzņēmās iekšlietu ģenerāldirektora posteni, mani aicināja par palīgu pašvaldību sektorā. Sākās jauns nozīmīgs sadarbošanās laiks, tagad jau politiska rakstura, svešs kaŗavīram. Jau pašā darba sākumā kādā jautājumā nesapratāmies. Es redzēju, ka man jādemisionē, ko arī pieteicu jau nākošā dienā. Nelaimīgāku es savu ģenerāli nebiju redzējis kā tobrīd. Šis gadījums tālākam, ļoti saskaņotam darbam bija nācis tikai par svētību. Es pat pieņemu, ka ne pret vienu ģenerālis nebija tik vaļsirdīgs kā iepretī man. Tā kādu dienu, uzsizdams ar dūri uz galda, viņš noteica: „Kvislingi šeit nesēdēs!"

Nebiju viņu nekad tik dusmīgu un satrauktu redzējis. Acīm redzot, vācu kungi bija nokaitinājuši ar savām prasībām. Kādu citu reizi nāca rezignējošs jautājums: „Vai mēs tiešām neizsēdēsim šeit līdz citiem laikiem?"

Šie divi gadījumi bija ļoti raksturīgi ģenerāļa politiskā darba laukā: vispirms aizstāvēt savu tautu pret vācu pārestībām un pat varmācībām, paliekot savai tautai līdz pēdējam uzticīgs; un otrkārt — ticēt, ka šis laiks ir pārejošs, aiz kuŗa jāseko jaunām Latvijas brīvības dienām. Ir gauži delikāta lieta — saskatīt robežu, kuŗas pāriešana būtu kvalificējama kā nodevība, tomēr ģenerāļa latviskā sirds nekad to nepārkāpa. Gājieni pie vācu kungiem ar laiku viņam vispār kļuva nepatīkami, jo parasti tas nozīmēja, ka atkal kaut kas nepatīkams sagaidāms. Tāpēc viendien nāca šāda vaļsirdība: „Es jūtos labi tikai šeit, savā ģenerāldirekcijā, latviešu vidū!" Iekšlietu ģenerāldirektora tiešajiem uzdevumiem drīz vien pievienojās rūpes par latviešu policijas bataljoniem, bet vēlāk — arī par Latviešu leģionu. Kā jācīnās, par to divu domu nevarēja būt; bija jāņem ieroči, kuŗus mums uzticēja. Bet bija jāpanāk vienlīdzīga tiesību pastāvēšana starp latviešu un vācu kaŗavīriem, sine qua non, ko arī izcīnīja. Pat vēl šodien mūsu kaŗavīri un invalidi saņem vācu pensijas.

Šai ģenerāļa darba laukā bija panākumi, bija arī zaudējumi, no kompromisiem izvairīties nevarēja. Pašvaldību darba laukā ne vienmēr izdevās dabūt amatos mums patīkamas personas. Tā kādā braucienā uz Valmieru pie apgabala komisāra Hanzena, lai, saskaņā ar noteikumiem par pašvaldību Latvijā, vienotos par apriņķu vecākajiem un pilsētu galvām, gribējām tikt vaļā no kāda apriņķa vecākā, kuŗam trūka jebkādas latviskās stājas, kas bija īsts līdējs vācu priekšā, rīkodams pat iedzeršanas ar sagādātām meitenēm. Šos argumentus gan lietot nevarējām, bet svarīgs bija arī kāds cits apstāklis, proti, — šim kungam nebija nekādas izglītības. Kā pārsteigums uz šo iebildi nāca Hanzena atbilde: „Man arī tādas nav." Tātad, mūsu arguments izrādījās par vāju, nācās piekāpties. Gadījumā ar kādu citu apriņķa vecāko, kuŗam mēs pārmetām nepieklājīgu izturēšanos pret sievietēm, Hanzens atcelšanai piekrita. Kad pēc tam vēlāk sēdējām Valmieras jaunajā viesnīcā pie kopēja pusdienu galda, Hanzens pārsteidza ar apmēram šādu prātojumu: „Nevaru lāgā izšķirties, kādu muižu man ņemt, — Burtnieku vai Valmieras." Varējām ar ģenerāli tikai saskatīties, dzirdot, kā fazāni jau gatavojas uz muižu iegūšanu Latvijā.

Tie tikai daži gadījumi, ne vienīgie.

Kad dienas kārtībā nāca Latviešu leģions, kādu dienu SS un policijas vadītājs Latvijā — policijas ģenerālis Šrēders gribēja no O. Dankera „izspiest," lai viņš uzurpētu Latvijas prezidenta tiesības un izsludinātu vispārēju mobilizāciju. Šrēders paceltā balsī, cita vidū, argumentēja: „Ulmanis ņēma, viņš nevienam neprasīja. Arī jums ir vienreizīga izdevība kļūt par otru Ulmani." Tomēr nekāda iespaidošana nelīdzēja. Ģenerālis Dankers palika pie sava, ka šādu tiesību viņam nav, kādēļ to nedarīs. Vēlāk gan šai jautājumā ģenerālim nācās pieņemt smagu kompromisu, gan ar visu ģenerāldirektoru priekrišanu, kad vācieši sāka mobilizēt arī bez pašpārvaldes piekrišanas.

Vairāki gājieni pie Šrēdera kalpoja tam, lai panāktu mūsu policijas bataljonu neizsvaidīšanu pa visu plašo austrumu fronti. Kad jautājumā par Latviešu leģionu vajadzēja panākt vienošanos attieksmē uz augstāko vadību un šai sakarā bija nolikta apspriede pie augstākā SS un policijas vadītāja Ostlandē — policijas ģenerāļa Jekelna, bijām iepriekš vienojušies, ka katrā ziņā jāpanāk divīziju komandieru posteņu piešķiršana latviešu virsniekiem. Šādam atrisinājumam vācieši stingri pretojās. Mūsu iespaidošanai sarunu laikā kāds vācietis pat iesteidzās ar telegrammu rokās, kuŗa esot tikko saņemta, ka Berlīne piekrītot pulku komandieru amatu piešķiršanai. To klātesošie vācu kungi mēģināja iztulkot kā lielu uzticības parādīšanu mums. Arī no šī uz ātru roku izkalkulētā trika ģenerālis neiespaidojās, strikti pastāvot uz divīziju komandieru amatu saņemšanu. To redzot, Jekelns beidzot piekāpās, kaut vēlāk izrādījās, ka esam piemānīti. Šajās sarunās biju gandrīz tikai asistents, visu smagumu iznesa ģenerālis.

Domāju, ka ģenerālis līdz pēdējam brīdim ticēja jaunu un skaistu brīvības dienu nākšanai Latvijā, varbūt pat klusībā sapņojot tās pieredzēt arī personīgi. Kas tēvzemi mīlē tā, kā mīlēja ģenerālis, tas arī ir neglābjami liels optimists.

Trimdā Vācijā satikāmies YMCA/YWCA sanāksmēs. Šeit mācījos labi pazīt ģenerāļa dzīvesbiedri, kas prata nolasīt ļoti labus un latviska patriotisma apdvestus referātus. Beidzot pienāca šķiršanās brīdis, man izceļojot uz Austrāliju. Draudzīga apskaušanās, asaru mirdzums acīs kā zīme tam, ka tā ir atvadīšanās uz mūžu. Tad jau mani ģenerālis saskatīt vairs nevarēja. Tagad paredzēšana piepildījusies, ar ģenerāļa aiziešanu viņsaulē.

Kļuvis neredzīgs, ģenerālis izgudroja paņēmienu, kā ar lineāla palīdzību, kas pabīdams, lai burti un rindkopas neklātos viena otrai virsū, iespējams rakstīt. Šis paņēmiens atļāva ģenerālim uzrakstīt savas atmiņas par darbu vācu okupācijas laikā, kas, liekas, drīzumā iznāks grāmatā un solās būt ļoti interesantas, lai šos laikus apgaismotu patiesības labad.

Dziļā cieņā pret ģenerāli esmu īsumā pārstaigājis savus darba gadus viņa vadībā. Nešaubos arī, ka šī cieņa bija abpusēja.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

10. un 11. jūlijā — DV salidojums sportam un jaunatnei Sidrabenē.

11. jūlijā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

17. jūlijā — DV teātra Sarkangalvītes izrāde Sidrabenē.

25. jūlijā — gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē.

8. augustā — pl. 7 vak. dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Pļaujas svētku balli — bazāru.

14. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gūtmanes (no Vācijas) dziesmu un āriju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Ugas Granta (no ASV) klavieŗu vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J. Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

NIAGARA

17. un 18. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā Sheraton-Brock hotelī un Garden City Beach Ontario ezera krastā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8,50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33-27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Diķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20, Ind.

KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
Mr. J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Man.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶIVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
J. Roze, 890 Lonsdale St., Sudbury, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:
A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. 60.

VAI NEDERĒTU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

atkarīgi apstākļi ietekmē snieguma kvalitāti.

Sakopojot visu gribu un apņēmību, kādā lielākā latviešu centrā — piemēram, Toronto vai Ņujorkā — nebūtu neiespējami augstvērtīgu diriģentu vadībā izveidot tiešām kvalitatīvi priekšzīmīgu kori, kas varētu sniegt regulāras apmaiņu programmas un reprezentēt latviešu dziesmu un mūziku arī nelatviešu sabiedrībā, radio un televīzijas raidījumos. Bez laba diriģenta būtu, varbūt, nepieciešami attiecīgi balss vingrinājumi (skološana) un īsti neškirams dziedātāju kodols. Koris vai deju grupa, kuŗā izpildītāji nāk un iet, nekad nevarēs tikt līdz iespējami labākajam sniegumam. Jaukākais būtu, ja šādi ar labām balsīm un ideālismu apdāvināti dziedātāji rastos latviešu studentu vidū, kuriem varētu un vajadzētu pievienot dziedātājus ar labām balsīm no jebkuŗa koŗa. Dabiski, šādi radītam korim būtu jānodrošina pietiekama atlīdzība par katru priekšnesumu, ko vislabāk atkal spētu izkārtot proponētā sarīkojumu padome.

Labs piemērs sacītajam ir Toronto latviešu tautas deju kopa Diždancis, kuŗai ir spējīgs vadītājs Z. Miezīša personā un dejotāji, kas izturējuši vairākus gadus. Tādēļ nav jābrīnās par Diždanča panākumiem, kādus ar labu gribu un piespiešanos varētu gūt arī cita deju grupa vai koŗa vienība. Un ar labu gribu jaunus panākumus sabiedriskās rosības atplaukumā var panākt visa latviešu saime svešuma plašumos. Tas mums kļuvis par nepieciešamību!

Dzintris

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Jūlijā un augustā dievkalpojumi Betlēmes baznīcā katru otro svētdienu priekšpusdienā, pl. 11.30, 4. jūlijā dievkalpojuma Betlēmes baznīcā nebūs; pēc tam 11. jūlijā māc. R. Zariņš, 25. jūlijā māc. A Ozols.

Jonkeros jūlijā un augustā, katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, pl. 10; 4. jūlijā māc. R. Zariņš un 18. jūlijā māc. A. Ozols.

Nometnē abos vasaras mēnešos katru svētdienu dievkalpojumi pl. 11; 4. jūlijā māc. O. Gulbis.

Longailendā 4. jūlijā, pl. 2 Portvašingtonas Mūsu Pestītāja baznīcā māc. R. Zariņš.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons. Tel. FI 3 - 2420.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 10. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 15 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

MOON LITE VILLA PIE BALSAMA EZERA

ROSEDALE, Ont., Kanada. Tel.: Burnt River 16, Ring 31.

IZĪRĒJAMAS ISTABAS VASARNIEKIEM

BALSAMA EZERS ar neskaitāmām salām runā savu pievilcīgo valodu. Ezerā tīrs pamats un sevišķi bērniem droša peldēšanās.

MAKŠĶERNIEKIEM paradīze — maskiji, pikreļi un basi.

Ielūdz M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

Tuvākai informācijai zvanīt vakaros: 239—3767.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1548.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

4. jūlijā, plkst. 4 p. p. Saulainē nometnes atklāšanas dievkalpojums un jaunās nometnes ēkas iesvēte.

11. jūlijā, plkst 10 dievkalpojums Saulainē, plkst. 6 vak. dievkalpojums Toronto.

18. jūlijā, plkst. 10 dievkalpojums Saulainē, pkst. 6 vak. — Toronto.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16. tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

4. jūlijā, plkst 2 iesvētīšanas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

4. jūlijā, plkst. 11 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

Kristīta Sharon Lynn Vattay, John un Olitas meitiņa.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. jūlijā, pl. 3 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

11. jūlijā, pl. 1.30 p. p Jaunatnes dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

4. jūlijā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

11. jūlijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

25. jūlijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

15. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā

22. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

11. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

25. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

8. augustā Varoņu piemiņas dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

15. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Ezerkalnos.

22. augustā dievkalpojums nenotiks.

29. augustā, plkst. 11 kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

4. jūlijā, plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, Tērvetē bērnu vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums — māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.

11 jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

18. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. A. Voitkus.

25. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

31. jūlijā, plkst. 9 vakarā (sestdienā) Tērvetē bērnu nometnes noslēgšanas dievkalpojums svecīšu gaismā, māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 8266.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORO
PAZIŅOJUM
PAR PAAUG
PIEGĀ
Visu ūdeni, ko Toronto pilsē
Toronto. Sākot ar 1965. gada
ūdens piegādi. Šīs cenas pa
nepieciešamību ūdens piegā
15%, sākot ar 1965. gada 1
Daļa lēšu par ūdens piegā
mos cenas starpību atzīmēs
konts par samaksas tūlītēj
W. M. CAMPBEL
City Treasurer

KAKTI
Veicam visādus transportus ar
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūd
LE 5-6619. 941 Dover

VISJAUNĀKĀS G
A. P. Mierkalns — DZEJNIEKS un
A. Rasa — UZ ĶĒNIŅA ZEMI, atm
P. Aigars — RAKSTS OZOLA MĪZ
V. Pelēcis — SIEKSTA, noveles u
DIEVA PAGALMOS — sprediķu i
A. Dziļums — DIEVA DĀRZS, nove
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZ
R. Gāle — KAS LIETU SAUKS, dz
A. Niedra — INDRĀNES OŠI ŠA
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CILTS,
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU
J. Dravnieka — ANGLISKI - LATVI
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņ
LĪGO DZIESMAS ....
A. Voitkus — AIZ ROŽAINIEM M
R. Ridzinieks — CIRVIS OZOLĀ,
A. Spekke — SENIE DZINTARA C
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESM
VĒSTURE ....
T. De Frisa — REMBRANTS ......
Gēte — GARA RADINIEKI, rom.
BĒRNIEM, pielikumā MAZAIS K
O. Krolls — KARMENA, atmiņas
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS R
G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHI
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējum
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS
P. Karells — BARBAROSSA ......
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALI
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILT
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, ska
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LIT
K. Dziļleja — STARP DIVIEM K
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM,
Dabūj
DV GRĀMA
491 COLLEGE STREET,
(Pasta izdevumiem

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

MĒS IESPIE
LAULĪBU un IESVĒTĪ
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BI
KONCERTU PRO
SARĪKOJUMU
PLAKĀTUS, D
VESTUĻU V
GRĀMATA
Labs darbs. —
PASŪTINĀJUMUS LŪDZ
LATVIJA -
491 College St., T
CAN
TEL.:
CODE

...ANKERU

...nedarīs. Vēlāk gan
...ā ģenerālim nācās
...u kompromisu, gan
...ldirektoru priekrī-
...ieši sāka mobilizēt
...valdes piekrišanas.
...ni pie Šrēdera kal-
...panāktu mūsu po-
...nu neizsvaidīšanu
... austrumu fronti.
...ā par Latviešu le-
...a panākt vienoša-
...uz augstāko vadī-
...rā bija nolikta ap-
...gstākā SS un po-
... Ostlandē — po-
...a Jekelna, bijām
...šies, ka katrā zi-
...īziju komandieru
...šana latviešu virs-
...n atrisinājumam
...retojās. Mūsu ie-
...unu laikā kāds
...steidzās ar tele-
... kura esot tikko
...Berlīne piekrītot
...ēru amatu pie-
... klātesošie vācu
... iztulkot kā lielu
...šanu mums. Arī
...roku izkalkulētā
... neiespaidojās,
...uz divīziju ko-
... saņemšanu. To
...eidzot piekāpās,
...ījās, ka esam
... sarunās biju
... asistents, visu
... ģenerālis.

Domāju, ka ģenerālis līdz pēdējam brīdim ticēja jaunu un skaistu brīvības dienu nākšanai Latvijā, varbūt pat klusībā sapņojot tās pieredzēt arī personīgi. Kas tēvzemi mīlē tā, kā mīlēja ģenerālis, tas arī ir neglābjami liels optimists.

Trimdā Vācijā satikāmies YMCA/YWCA sanāksmēs. Šeit mācījos labi pazīt ģenerāļa dzīvesbiedri, kas prata nolasīt ļoti labus un latviska patriotisma apdvestus referātus. Beidzot pienāca šķiršanās brīdis, man izceļojot uz Austrāliju. Draudzīga apskaušanās, asaru mirdzums acīs kā zīme tam, ka tā ir atvadīšanās uz mūžu. Tad jau mani ģenerālis saskatīt vairs nevarēja. Tagad paredzēšana piepildījusies, ar ģenerāļa aiziešanu viņsaulē.

Kļuvis neredzīgs, ģenerālis izgudroja paņēmienu, kā ar lineāla palīdzību, kas pabīdams, lai burti un rindkopas neklātos viena otrai virsū, iespējams rakstīt. Šis paņēmiens atļāva ģenerālim uzrakstīt savas atmiņas par darbu vācu okupācijas laikā, kas, liekas, drīzumā iznāks grāmatā un solās būt ļoti interesantas, lai šos laikus apgaismotu patiesības labad.

Dziļā cieņā pret ģenerāli esmu īsumā pārstaigājis savus darba gadus viņa vadībā. Nešaubos arī, ka šī cieņa bija abpusēja.

...N LITE VILLA PIE BALSAMA EZERA

...Ont., Kanada. Tel.: Burnt River 16, Ring 31.

...MAS ISTABAS VASARNIEKIEM

...S ar neskaitāmām salām runā savu pievilcīgo
...s pamats un sevišķi bērniem droša peldēšanās.
...EKIEM paradīze — maskiji, pikreļi un basi.
...VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS
...informācijai zvanīt vakaros: 239—3767.

...KANADAS BAZNĪCAS

...latviešu rai-
...ēm 1270 Nia-
...Katru svētdie-
...5 līdz plkst.
...stīt „Sauciens
...P.O. B. 285,
...Toronto.

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

...NTO
... Scarboro Rd.,
... OX 9 - 3331
...reja baznīcā
...elu stūrī; tālr.
... Dewson St.,
...LE 6 - 2510.
...el. 921 -3327.
...e, Toronto 7.
... p. p. Saulai-
...anas dievkal-
...ometnes ēkas
...0 dievkalpo-
... 6 vak. diev-
...0 dievkalpo-
... 6 vak. —
... Marilyn Cr.,
... 7 - 2739.
...u ev. - lut.
...ievkalpojumi
...baznīcā, 361
... iesvētīšanas
...arnaba baz-
...A
...ev. - lut.
...ictoria Ave.,
...jauniešu ie-
... ar dievgal
...n Vattay,
...a.
...AS
...u ev. - lut.
...aznīcā, 140
... dievkalpo-
...š.
...cademy St.,
... Ont., tel.
... ev. - lut.
... lut. baznī-
...ne St.
... p Jaunat-
...ziesmu la-
...š.
...) latviešu
...ikāņu Sv.
...age Rd.
...p. dievkal-
...ņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 3125.
Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

11. jūlijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.
25. jūlijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.
15. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā
22. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.
Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

11. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.
25. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.
8. augustā Varoņu piemiņas dievkalpojums plkst. 7 vakarā.
15. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Ezerkalnos.
22. augustā dievkalpojums nenotiks.
29. augustā, plkst. 11 kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

4. jūlijā, plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, Tērvetē bērnu vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums — māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.
11 jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.
18. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. A. Voitkus.
25. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.
31. jūlijā, plkst. 9 vakarā (sestdienā) Tērvetē bērnu nometnes noslēgšanas dievkalpojums svecīšu gaismā, māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 2906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO PILSĒTA

PAZIŅOJUMS PATĒRĒTĀJIEM PAR PAAUGSTINĀTU ŪDENS PIEGĀDES CENU

Visu ūdeni, ko Toronto pilsēta piegādā patērētājiem, tā pērk no Metro Toronto. Sākot ar 1965. gada 1. jūliju, pilsētai jāmaksā 18% vairāk par ūdens piegādi. Šis cenas paaugstinājums pilsētai savukārt izraisījis nepieciešamību ūdens piegādes cenu patērētājiem paaugstināt par 15%, sākot ar 1965. gada 1. jūliju.

Daļa lēšu par ūdens piegādi pēc 30. jūnija jau izsūtīta. Šais gadījumos cenas starpību atzīmēs nākošajā lēsē. Lūgts ievērot, ka 10% diskonts par samaksas tūlītēju nokārtošanu joprojām spēkā.

W. M. CAMPBELL
City Treasurer

C. E. NORRIS
City Clerk

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. P. Mierkalns — DZEJNIEKS un MEDUS, dzeja	$ 3.50
A. Rasa — UZ ĶĒNIŅA ZEMI, atmiņu stāsti	$ 3.50
P. Aigars — RAKSTS OZOLA MIZĀ, dzeja	$ 3.00
V. Pelēcis — SIEKSTA, noveles un stāsti	$4.00
DIEVA PAGALMOS — sprediķu izlase	$ 2.60
A. Dziļums — DIEVA DĀRZS, noveles	$ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA, spiegu st.	$ 3.50
R. Gāle — KAS LIETU SAUKS, dzeja	$ 3.50
A. Niedra — INDRĀNES OŠI ŠALC, rom.	$4.00
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CILTS, atmiņas	$4.50
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU VĀRDNĪCA	5.70
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNĪCA	$5.00
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņas	$3.90
LĪGO DZIESMAS	$0.50
A. Voitkus — AIZ ROŽAINIEM MĀKOŅIEM, rom.	$4.06
R. Ridzinieks — CIRVIS OZOLĀ, skices	$4.50
A. Spekke — SENIE DZINTARA CEĻI	$8.50
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VĒSTURE	$12.00
T. De Frīsa — REMBRANTS	$6.80
Gēte — GARA RADINIEKI, rom.	$4.40
BERNIEM, pielikumā MAZAIS KATECHISMS	$1.60
O. Krolls — KARMENA, atmiņas	$4.00
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS RUNĀ, dzeja	$2.50
G. Salnais — ŠIPOLS UN ORCHIDEJA, rom.	$8.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas valsti	$5.00
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS	$2.50
P. Karells — BARBAROSSA	$7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom.	$4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom.	4.00
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes	$4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE	$7.00
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTIEM, dzeja	$4.00
A. Zemdega — BASAM KĀJAM, dzeja	$3,20

Dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE STREET, TORONTO 4, ONT.

(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-6112, 2-6111.

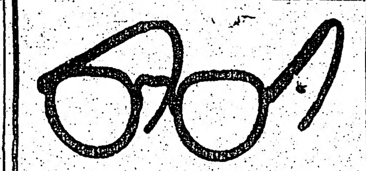

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.- pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 COLLEGE ST.,
TORONTO 4. ONT.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

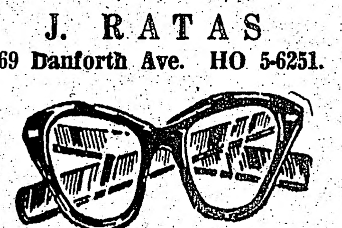

ACU PĀRBAUDE, ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

PENSIONĀRI
steidzami meklē pret samaksu latviešu ģimenē Toronto vai apkārtnē
istabu ar pilnu pansiju.
Vēlama daļēja apkopšana.
Zvanīt pēc plkst. 8.00 vakarā Toronto HU 5—9777, vai katrā laikā Toronto HO 3—4902.

DZĪVOKLIS
IZĪRĒJAMS
Broadview - Danforth rajonā,
2 guļamistabas, aps.veranda, auto novietne, — no 1. aug.
HO 1—2287 pēc pl. 6 vak.

Mortimer Broadview
izīrējamas
2 ISTABAS UN VIRTUVE (augšstāvā).
Ļoti klusa māja.
Zvanīt vakaros HO 1—4815
Toronto.

Mt. Pleasant - Lawrence
izīrējamas
1—2 istabas ar virtuves lietošanu.
Garāža.
Zvanīt pēc pulkst. 6.00 vakarā 488—8239, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

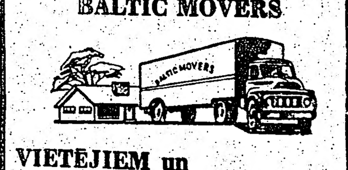

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND GROCERY"
128 Barton St., E., Hamilton, Ont.

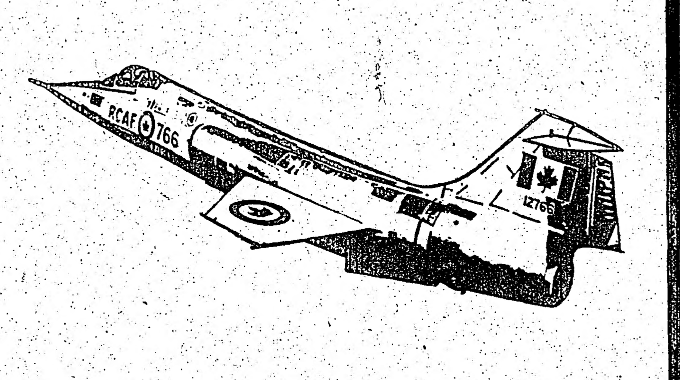

INTEGRĒTI

STIPRUMAM

Nekad vēl nav bijusi labāka izdevība dienēt... mācīties!... un ceļot Kanadas bruņotajos spēkos. Nesenā integrācija izvirzījusi karjēru bruņotajos spēkos par visai apsveramu. Ja atbilstat Kanadas bruņoto spēku augstajam standartam, jums var pavērties panākumiem bagāta karjēra, interesanta un labi atalgota.

Tuvākai informācijai par pasaules vismodernāko karaspēku sazinieties ar vietējo Kanadas bruņoto spēku karjēras padomnieku (Canadian Armed Forces Career Councellor).

Tagad jums ir
lielāka izdevība dienēt...
mācīties... un ceļot
Kanadas bruņotajos spēkos

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kara invalīdiem, leģionāriem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3.-

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp.	12.60
Aspazija — DRĀMA, I	8.60
Aspazija — Lirika, II	8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. ā	7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litogrāfijām	9.60
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi ā	3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj.	7.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU PILNVĒRTĪGĀK!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

J. Sarma — RŪSA, romāns	$ 3.50
E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZĒNA PRIEKI un BĒDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITAS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKĀ SEPTĪMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$ 4.00
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Ločmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Nebolsa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
V. Cīka un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziediņš — TRIS KOMĒDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LIVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU SALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — KVINKU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDĪ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre — VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Cīka un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmīne Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.80
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.50
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 c pasta izdevumiem.	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUOŠS SALEŅAS	$ 3.50
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA	$ 3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TEVZEME, dzej.	$ 3.50
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PUCESSPIEĢELIS	$ 7.00
K. Ķezbers — USMAS ZEŅU DEKAS	$ 3.50
N. Strunke — SVĒTĀ BIRZE	$ 6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 4.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE	$ 4.50
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti	$ 4.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzeja	$ 2.95
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.80
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 4.00
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA	$ 12.60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Sirmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 2.40
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Moriņš — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 5.50
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 3.50
Z. Mauriņa — PAR MIĻESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBECE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oša — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 14.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Lirikas svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI · LATVISKA vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ODENS BURBUĻI, romāns	$ 1.00
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 3.90
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZIŅAS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 4.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr. vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

VIŅŠ STARTĒS

Kad Grand Rapidos drīzumā notiks sacensība zēniem vecumā no 11 — 15 gadiem ar pašu būvētiem „spēkratiem" dalībnieku vidū būs arī 13 gadu vecais Juris Jansons. Sacensību noorganizējušas vairākas vietējās Ševroleta pārdošanas firmas, un uzvarētājam paredzēta 500 dol. godalga. Veiksmīgākais no apm. 100 dalībniekiem piedalīsies tālākajā sacensībā visas Amerikas mērogā Akronā, Ohaijo, kur uzvarētājam Ševroleta firmas godalga būs 7500 dol., kas izlietojama izglītības iegūšanai koledžā. Juris Jansons pastāsta, ka „spēkrati", kas, protams, ir bez motora, jāizbūvējot pašam. Izbūvēto materiālu un technisko iekārtojumu pieņemšanas komisijas pārbaudot, kādēļ nezinot kādus sīkumus, varot ātri „iekrist". „Spēkratu" svars nedrīkstot būt lielāks par 250 mārciņām, ieskaitot paša svaru, tādēļ būvei galvenokārt izlieto koku, izņemot riteņus un citas svarīgākās daļas, kas prasa lielāku izturību. Sacensības distance ir apm. 4 jūdzes, un braukšana notiek, laižoties lejup no kalna. Tā varot sasniegt ap 30 jūdžu stundā. Uzvarētājs esot tas, kura „spēkrats" rit ar mazāku pretestību un pirmais sasniedz mērķi. Starta vietā izbūvēta speciāla platforma ātruma uzņemšanai. „Spēkratus", kurus komisija pieņēmusi, izsniedz atpakaļ tikai sacensību dienā, lai novērstu dažādu palīgierīču piekonstruēšanu, kas palielinātu ātrumu.

Juris Jansons mācās Centrālās vidusskolas 8. klasē, piedalās Skrundas skautu vienībā un gandrīz visu savu brīvo laiku velti „techniskām lietām", izmantojot tēva televīzijas darbnīcas telpas pagrabā. „Spēkrati" Jurim izmaksājuši ap 35 dol; pie tiem viņš nostrādājis ap 80 stundu.

V. Z.

ALŽĪRAS SARUNAS NENOTIKS

Āzijas un Afrikas valstu valdību galvu konferences plānošanas komiteja pagājušās nedēļas nogalē nolēma sarunas atlikt uz šī gada 5. novembri. Komiteja nosprieda, ka politiskā situācija Alžīrijā pašreiz nav šādai konferencei piemērota. Cik tā patiešām nepiemērota, pierādījās pirms pāris dienām, kad konferencei paredzētajās telpās notika varens sprādziens, nogalinot vairākus cilvēkus.

No Alžīrijas saņemtās ziņas liecina, ka par konferences atlikšanu visvairāk sašutusi komūnistu Ķīna. Pēdējā uz sarunām balstīja visu savu politisko reputāciju, jau priekšlaicīgi garantējot tās spīdošu izdošanos. Karā ar ķīniešiem pie konferences noorganizēšanas viscītīgāk piestrādāja Indonēzijas prezidents Sukarno un Apvienotās arabu republikas prezidents Nasers.

Rietumu diplomātiskie novērotāji Alžīrā paskaidro, ka komūnistu Ķīnas ministru prezidents Čuenlajs un ārlietu ministrs Čenjī pielikuši visas iespējamās pūles, lai aizkavētu sarunu atlikšanu. Ķīniešiem tas tomēr nav izdevies, un Pekingas politikas kaldinātājiem bijis jāsamierinās ar konferences plānošanas komitejas solījumu, ka konference notiks 5. novembrī un ka konferences vieta būs atkal Alžīrija. Vairums valstu par to gan izteikušas atklātas šaubas.

No brīvās pasaules viedokļa raugoties, plkv. Bumedjēna apvērsums nebūtu varējis notikt izdevīgākā laikā, izjaucot sarunas, kas citādi būtu progresējušas uz komūnistu Ķīnas noteikumiem. Beigās pat Nasers arabu līgas valstu priekšgalā nostājās pret sarunām pašreizējā laikā un apstākļos. Bumedjēna apvērsums parādīja lielās plaisas, kas pastāv Āzijas un Afrikas valstu starpā, parādīja arī, ka Pekinga gribējusi pārvērst konferenci personīgā ierocī pret ASV. Konferences atlikšanu iespaidoja arī ķīniešu politiskie paņēmieni. Veselu valstu bloku nokaitināja komūnistu Ķīnas ārlietu ministrs Čenjī, kas nesekmīgās ārlietu ministru konferences priekšvakarā uzsvēra, ka reakcionāri un imperiālisti mēģinot sabotēt valdību galvu sarunas. Vesela rinda valstu to uzņēma kā personīgu apvainojumu un rezultātā pastiprināja savas pūles, darbojoties konferences atlikšanas virzienā.

Konferences izjukšanu uzskata par lielāko pliķi, kādu komūnistu Ķīna politiskā laukā jebkad piedzīvojusi. Pekinga gribēja parādīt pasaulei, ka divi biljoni Āzijas un Afrikas iedzīvotāju seko tās vadībai un stāv vienoti pret ASV. Komūnistu Ķīna bija iecerējusi pieņemt asas rezolūcijas, nosodot ASV iejaukšanos Vietnamā un Dominikā. Komūnistu Ķīna pat domāja par kādas revolūcionāras Apvienoto nāciju sāncenses organizācijas dibināšanu kopā ar Sukarno, kas nesen no AN izstājās. Tagad no visa tā jāatsakās, tāpat kā no illūzijas, ka Āzijas un Afrikas valstu starpā valdītu vienprātība un draudzība.

Komūnistu Ķīnas pozīcijas stipri vājinātas arī ar Ben Bellas krišanu. Pēdējais bija aktīvs Pekingas politikas sekotājs un labi ierēdzēts arabu pasaules aprindās. Ķīnieši mēģināja glābt, kas vēl glābjams, nekavējoties atzīstot jauno Alžīrijas revolūcionāro padomi, bez jebkādiem sirdsapziņas pārmetumiem pametot draugu Ben Bellu savam liktenim.

Kā komūnistu Ķīna var cerēt vismaz daļēji saglābt savu iedragāto reputāciju? Vienīgi, saka Rietumu diplomātiskie novērotāji, ja lielāks skaits Āzijas un Afrikas valstu del. aicina Čuenlaju viesoties savās galvaspilsētās. Šī mēneša sākumā Čuenlajs apmeklēja Tanzāniju, bet drīzi vien pēc tam atkal atgriezās Pekingā, jo citas Afrikas valstis nebija viņu aicinājušas. Tagad Čuenlajs jau ilgāku laiku viesojas pie Nasera. Bet — vai viņu savās mājās gribēs redzēt arī citi? Komūnistu Ķīnas diplomāti ar savu valodu un izturēšanos Alžīrā jaunus draugus nav guvuši. Toties pazaudēts viens otrs no vecajiem.

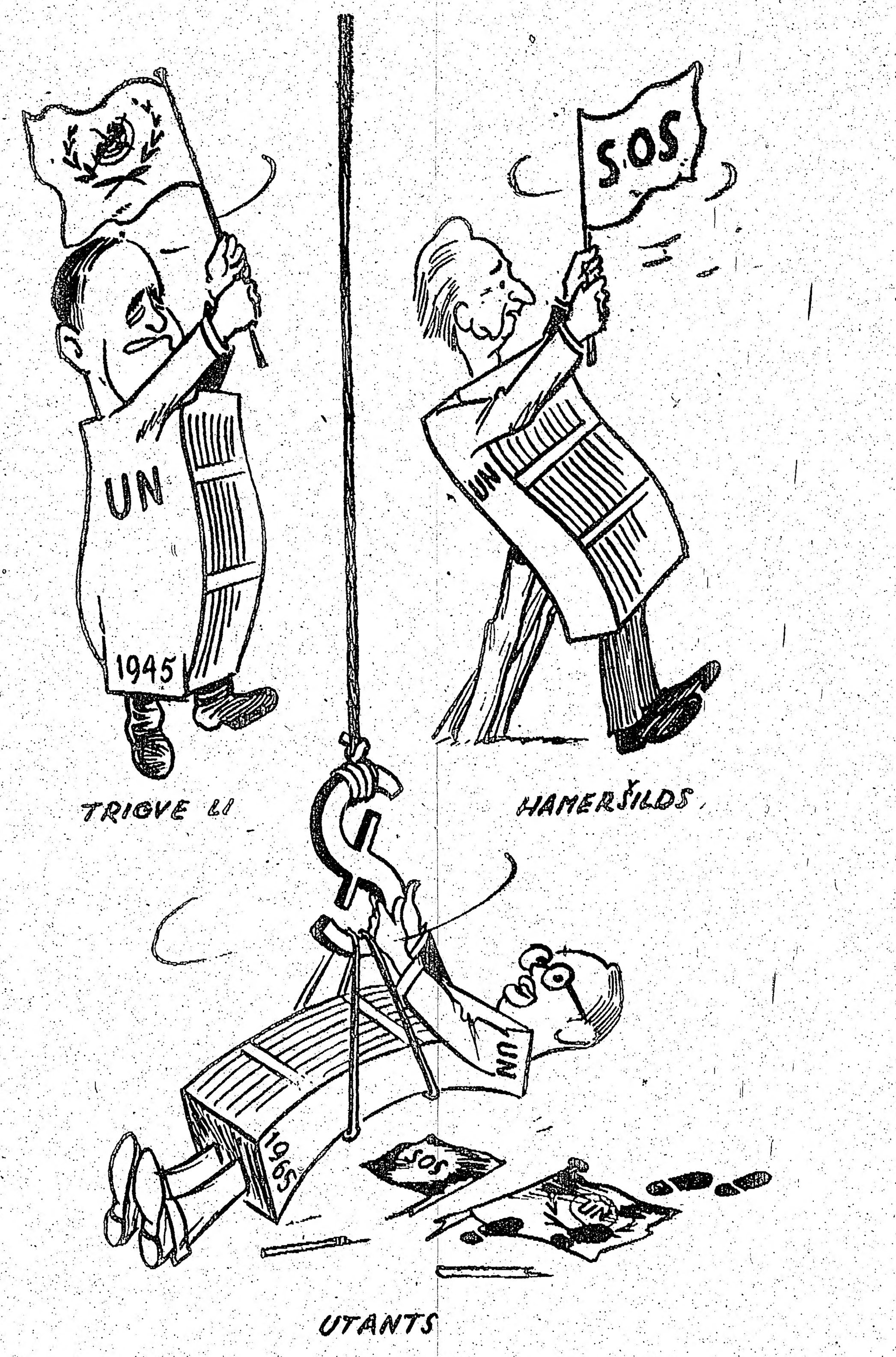

APVIENOTĀS NĀCIJAS 20 GADOS

Ed. Keiša karikatūra LA

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ Entomologs Artūrs Neboiss, kurš strādā Viktorijas nacionālā mūzejā Melburnā, Austrālijā, nesen atgriezies no divu nedēļu zinātniskās ekspedīcijas Tasmānijā, kuras laikā kājām nostaigājis ap 140 jūdžu. Ekspedīcija rīkota dažu mazpazītu kukaiņu sugu pētīšanai.

☆ Eiropas Daugavas vanagi savas organizācijas 20 darba gadu svinības ievadīs ar salidojumu Osnabrikā, Vācijā, 31. jūlijā un 1. augustā. Salidojumu ievadīs dievkalpojumi luterāņu un katoļu baznīcās, pēc tam svinīgs akts un pausme. Salidojuma atklāšanas aktam aicināts plkv. Lobe, svinīgajā koncertā piedalīsies operdziedone A. Gūtmane un baritons E. Liepaskalns. Paredzēts arī referāts „DV 20 gados — darbā, dzīvē un ideoloģijā", tāpat izstāde par latviešu karavīru.

☆ Labus panākumus lauksaimniecībā guvis A. Ducens Hempstedā, Anglijā, kurš 14 gadu laikā ticis pie farmas ar 50.000 mārciņu apgrozījumu gadā. Ducens nododas putnu un cūkkopībai. Par viņa lauksaimniecības paņēmieniem angļu žurnāls „Farmer & Stock Breeder" ievietojis garāku atzinīgu rakstu.

☆ Minsteres latviešu studentu kopa, kurā 32 biedri, nesen ievēlēja jaunu vadību. Kopas priekšsēdis J. Liepiņš. Vasarā kopa rīko tautas deju apmācības ik nedēļas, tās rudenī pabeidzot ar balli un teātra izrādi. MLSK ir viena no rosīgākajām latviešu studentu kopām Eiropā.

☆ Vijolnieka prof. Ruševica dēls Ivars pēc Denveras universitātes beigšanas strādā NBC televīzijas sabiedrībā pie telesatelīta raidījumu uztveršanas. Tomēr viņu interesē arī māksla, un Ivars jau uzņēmis vairākas īsfilmas. Pašlaik I. Ruševics strādā gar projektu filmai pēc kāda latviešu rakstnieka romāna, kurai tēlotāji nāktu no latviešu jaunāko aktieru paaudzes.

AR PĪPI UZ JUMTA

Dažam tautietim, varbūt, bija izdevība paņemt līdzi vienu vai vairākas Latvijas patstāvības laikā izdotās grāmatas, kad kaŗa darbības apstākļos bija spiesti atstāt savu zemi. Parasti tas bija kāda labi pazstama latviešu rakstnieka darbs, retāk citādas grāmatas. Tomēr šinī kontinentā ienākušas arī tādas grāmatas, kas uzskatāmas par retumiem bibliotēkās.

Ņujorkas luterāņu draudzes bibliotēkā atrodamas divas neparastas grāmatas. Viena ir par 1873. gada dziesmu svētkiem Rīgā, ar svētku programmu, diriģentu un dziedātāju vārdiem, koru sastāvu un citām vērtīgām ziņām. Koru dalībnieki sadalīti klusos un dziedātāju biedros, bet par mēģinājumu neapmeklēšanu bijis jāmaksā „strāpe". Ilgajos gados grāmata ir sadzeltējusi, bet citādi nevainojama.

Otra grāmata ir lidotāja Herberta Cukura apraksts par lidojumu uz bijušo Latvijas koloniju Gambiju. Šie raksti lidojuma laikā parādījās laikrakstā „Jaunākās Ziņas", bet grāmatā ir daudzi uzņēmumi, kuros Cukurs redzams kopā ar primitīvajiem Afrikas nēģeriem, kā arī apraksts par satikšanos ar cilvēkēdējiem. Katrā ziņā arī šī grāmata rada lasītāju interesi. Ja patīk vēl parakāties pa grāmatu kaudzi Ņujorkas luterāņu draudzes bibliotēkā, tad var atrast arī vienu no bībeles pirmajiem izdevumiem latviešu valodā un, varbūt, vei kādu retumu.

☆

Jābrīnās ne vien par vecajām, bet arī jaunajām lietām un sasniegumiem. Tālruņa sabiedrība Ņujorkas pilsētā tagad piedāvā atvieglinājumus tiem abonentiem, kuriem garā 10 ciparu ripas griešana izliekas par garlaicīgu un aizņem daudz laika, lai sasniegtu kādu abonentu, vien algā kurā šī kontinenta stūrī. Jauninājumā tālruņa aparātā jāieliek karte, kurā ar caurumiem atzīmēts vēlamā abonenta numurs, un tikai jāgaida, kad automatiski vajadzīgais numurs savienosies. Aparāts un kartes dabūjamas piecās krāsās, lai pieskaņotos dzīvokļa krāsām. Vienīgais trūkums, kas šinī paziņojumā vērojams, ir tas, ka nav uzdota jaunā aparāta cena, bet, laikam, par parasto abonēšanas maksu to nevarēs iegādāties.

☆

Nav jābrīnās, ja divās dažādās vietās ir dažādi noteikumi mašīnu novietošanai. Pie jaunceļamās baznīcas Longailendā uz ielas nedrīkst novietot automašīnas, jo tādi esot šīs vietas noteikumi. Mašīnas var novietot tikai novietošanas laukumā draudzes īpašuma robežās. Bet laukums ir plašs un pat lielajās svētku reizēs vietas gandrīz pietiek visām mašīnām. Mazliet citāds iztulkojums ir pie jauniegādātās baznīcas Jonkeros. Ielas malā baznīcas pusē ir uzraksts ar sarkaniem burtiem, kas aizliedz novietot mašīnas ikvienā laikā. Tomēr šīs vietas policija likusi saprast, ka viņiem nav iebildumu, ja dievkalpojuma laikā latvieši arī šinī aizliegtajā pusē novietotu mašīnas, ja citas novietošanas iespējas nevar atrast. Dievkalpojumu laikā neesot parasts šinī pilsētā izsniegt soda zīmes par neatļautu mašīnu novietošanu. Tomēr arī šinī vietā kāds no Ņujorkas draudzes darbiniekiem saņēmis šādu soda zīmi, jo savu mašīnu nepareizā ielas pusē bija novietojis darbdienas vakarā. Sods vēl iznācis dubultots, jo darbiniekam soda zīme pazudusi, un Jonkeru policija nebija žēlojusi pūles, lai piesūtītu citu atgādinājumu, kas sodu par novietošanu divkāršo.

Ezītis

MILŽA VĀJUMS

Nav šaubu, ka Pad. savienība brīvās pasaules tautās un valstīs iemantojusi neuzticību. To Maskava panākusi ar līgumu un solījumu laušanu — vārdi runā pretim darbiem jau kopš 1917. gada revolūcijas. Šobrīd šī neuzticība ir vēl pieņēmusies, un tikai apmātais spēj pieņemt, ka komūnistu solījumiem būtu patiesības segums. Neviens arī šobrīd netic tam, ka Pad. savienība drastiski samazinājusi savu militāro budžetu, lai apcirptās summas izlietotu civīlo resoru vajadzībām un saimnieciskās dzīves celšanai, kas noslīgusi tik zemu, ka „laimīgajam" padomju cilvēkam jāsavelk josta un jāstaigā tais pašās drānās, kamēr tās nolietotas līdz pēdējai iespējai. Maija parāde Maskavā, pēc ārzemju preses vērtējumiem, liecina, ka Kremlis joprojām galvenokārt rūpējas par militārā stipruma saglabāšanu un vairošanu. Jauni nāves ieroči un vēl vairāk uzlabots apbruņojums nepārprotami pasaka, ka bez milzu summām pasaules telpas pētīšanai padomju valsts nav atteikusies no savas ieceres pasaules iekaŗošanai.

Kas stāv pretī šai bruņošanās akcijai un kāda ir padomju cilvēka labklājība? Vai saimnieciskās dzīves pacēlums ir kaut cik ievērojams, lai runātu par dzīves standarta uzlabošanos? Komūnisti paši tikai daļēji atklāj trūkumus ,kas traucē saimnieciskās dzīves uzlabošanos. Un šiem trūkumiem tie netiek pāri, kopš pastāv padomju iekārta. Brāķis, sabotāžas un kaitniecība ir sarkanās paradīzes „laimīgās dzīves" aizbildinājumi vēl šodien. Bet tai pašā laikā komūnisti Pad. savienībā dižojas ar sociālistiskās dzīves augšupeju. Pirms gadiem, tagad nosviestais tiranns Chruščovs, dūres vicinādams, plātījās ar saukli, ka 7 gados Pad. savienība saimnieciski panāks un pārspēs ASV visās dzīves nozarēs... Murgains sapnis, lai neteiktu vairāk. Protams, nedrīkst ticēt tam, ko raksta padomju oficiozs „Pravda," kuru brīvie cilvēki rietumos nosaukuši par „Meli." Komūnistu propaganda pārsniedz katras robežas. Bet padomju „pārākuma" dzīve ir skatāma citur un citādi: dažkārt arī paši komūnistu propagandisti aiz neuzmanības atklāj padomju cilvēka seju. Kādā izdevumā tie atkailina padomijas saimnieciskās dzīves trūkumus šodien, par kuru novēršanu tik ilgi cīnījušies daudzie sarkanie cari, bet bez taustāmiem panākumiem. Kāds ir stāvoklis padomju ierēdņa izpeļņā, salīdzinot ar pirmās nepieciešamības preču cenām? Komūnisti paši atzīstas, ka, piemēram, vidusskolas skolotāja caurmēra alga mēnesī svārstās starp 140—150 rubļiem, bet mētelis maksā 150 rubļu. Tā nu padomju jaunatnes audzinātājs resp. trenētājs komūnismā par savu mēneša algu var nopirkt tikai vienu mēteli. Jāatceras komūnistu okupācijas gads (1940/41.) mūsu zemē, kad pēc okupantu pārkārtotās algu skālas, piemēram, šoferis pelnīja vairāk nekā poliklīnikas ārsts. Šobrīd maz kas mainījies. Tā, piemēram, labi nopelna elektrotechniķis, bet pilnu mēnesi tam neizdodas nostrādāt, jo trūkst daļu, kas nepieciešamas darba veikšanai. Kāds sirms latviešu tēvs no okupētās Latvijas lūdz, lai viņam aizsūta — kniepadatas... Tas ir sīkums, bet pietiekami raksturīgs komūnistu izkliegtajai „labklājības aplaimotajai" dzīvei, kāda valda vienīgi viņu varas pārņemtajos apgabalos. Ticamību nevar piešķirt arī stāstījumiem, kurus pārved ekskursanti no Pad. savienības vai tai pakļautajām zemēm. Šiem ekskursantiem vienmēr tiek parādīti speciāli iekārtojumi un samākslotas bagātības, lai viņos radītu iespaidu par padomju saimnieciskās dzīves augšupeju. Nav noliedzams, ka padomju tautas dzīvē ir savi jauninājumi, taču tos nevar likt kādu milzīgu panākumu kontā. Tie ir parāk niecīgi, salīdzinot ar padomju iekārtas pastāvēšanas ilgumu, kurā sarkanie cari, viens pēc otra, cīnījušies un teorētizējuši par savas doktrīnas priekšrocībām, kas gan ieviestas praktiskajā dzīvē, tomēr nav devušas cerētos vai iedomātos panākumus. Vienkārši tādēļ, ka viņu iekārta ir pretrunā ar cilvēka iedabu un interesēm.

Ne bez nolūka padomju vara, tagad atzīdama reiz nolādēto privātīpašumu un privāto iniciātīvu, piešķir lielāku zemes platību badā iedzītajiem kolchozniekiem, lai tie varētu ne tikai labāku padarīt savu dzīvi, bet lai rosītos arī privāttirdzniecība ar saknēm, graudiem, pienu un gaļu no mazā privātzemes stūrīša. Vajadzēja paiet turpat pusgadsimtam mokās, ciešanās, zvērībās un upuros, lai sarkano smadzenes sāktu domāt citādi. Ar militāro spēku vai pat tā zināmu pārsvaru nepietiek, lai uzdrīkstētos reālizēt agresīvu mērķi, kāda komūnistiem nekad nav trūcis, jo tas ir ciešā sakarībā ar viņu doktrīnu un nolūkiem. Ir vajadzīga un nepieciešama arī saimnieciskā stabilitāte un veselīga valsts dzīve, kas dod iedzīvotājiem pietiekamu iztiku, apmierinātību un visnepieciešamāko ikdienas vajadzību reālizēšanu. No šī viedokļa raugoties, sarkanais milzis vēl joprojām stāv vājuma zīmē, un šāds stāvoklis arī neizbeigsies, iekams Kremļa spītmaņi un pārgudrie kaut ko atkal nepārņems no nolādētajiem rietumiem un kapitālistiskās sistēmas.

P. Grods

M I E R A . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Ziemeļvietnamas konference savukārt prasa gādāt, lai nekāda veida militāro palīdzību nesūtītu uz Dienvidvietnamu, — sākot ar kaŗavīriem un beidzot ar ieročiem un citiem kaŗa materiāliem. Tālāk Kopvalsts ministru prezidenti prasa abpusēju pamieru, lai varētu sagatavoties situācijas apskatei un atrisinājumam miermīlīgu sarunu ceļā. Šādu sarunu uzdevums būtu panākt sekojošo: izbeigt Vietnamas kaŗu; nodrošināt svešu kaŗaspēku izvākšanos no Vietnamas teritorijas; nodibināt starptautisku miera sargāšanas armiju, kas būtu padota Ženēvas nolīgumam; gādāt par Vietnamas neitralizāciju un eventuālu apvienošanu.

Britu kopvalsts ministru prezidenti nedomā, ka Vietnamas problēmu izdosies atrisināt militārā ceļā. Viņu uztverē kaŗa darbības turpināšana var novest vienīgi pie kaŗa paplašināšanās.

AN chartai 20 gadu

ASV PREZIDENTS DŽONSONS PRASA APVIENOTO NĀCIJU IEJAUKŠANOS VIETNAMĀ. AUKSTAIS KAŖŠ PĀRSVIEŽAS UZSANFRANCISKO.

Pagājušā nedēļas nogalē Sanfrancisko beidzās trīs dienu ilga konference Apvienoto nāciju chartas parakstīšanas atcerei. Chartu parakstīja pirms 20 gadiem. ASV sūtnis AN Stīvensons konferences nobeigumā pateica, ka pēc trīs dienu ilgām vārdu kaujām ar Pad. savienību viņam vairs neesot skaidrs, vai viņš Sanfrancisko braucis, lai atzīmētu chartas parakstīšanas, vai aukstā kaŗa sākuma 20. gadadienu.

Konference Sanfrancisko izvērtās divkaujā starp Pad. savienību un ASV, vienai lielvalstij apvainojot otru agresijā dažādās pasaules malās, galvenokārt Vietnamā.

Vietnamas polemiku sāka ASV prezidents. Viņš pārsteidza klausītājus, *prasīdams aktīvu AN rīcību* Vietnamas kaŗa izbeigšanai. Līdz šim bija radies iespaids, ka Vašingtona nav pārāk ieinteresēta, ko par Vietnamu domā Apvienotās nācijas. Un, spriežot no starptautiskās organizācijas izturēšanās, tā par šo jautājumu arī neko daudz nedomāja. (Vēlāk, kādā konferencē, sūtnis Stīvensons paskaidroja, ka, pēc viņa domām, vispārēja nobalsošana Apvienotajās nācijās nenosodītu ASV iejaukšanos Vietnamā, bet vairākums balsotu pret galsa uzbrukumiem Ziemeļvietnamai).

Asumi ASV un Pad. savienības starpā sākās pēc prezidenta Džonsona runas, kurā viņš apvainoja vārdā nesauktus agresorus uzbrukumos brīvajai Dienvidvietnamai un aicināja AN talkā palīdzēt novest kaŗojošās puses pie sarunu galda. Atkal komūnistus vārdā nesaukdams, prezidents pēdējiem pārmeta viņu nemitīgo naida un revolūciju sludināšanu, tāpat cilvēku tiesību laušanu un neievērošanu un politiskās brīvības apspiešanu.

Ar to pietika, lai Sanfrancisko AN chartas parakstīšanas 20. gadadienā, aukstais kaŗš starp Pad. savienību un ASV sasniegtu jaunu kulmināciju.

Pad. savienība Sanfrancisko sanāksmē atradās taktiski neizdevīgā situācijā. Prezidents Džonsons runāja pirms padomju pastāvīgā delegāta Fedorenko un sūtnis Stīvensons pēc viņa.

Fedorenko uzsāka apvainojumus pret ASV jau ar pirmo teikumu, uzsverot, ka amerikāņi, tikai par savu labumu domājot, lauž AN chartu katrā gadījumā, kur viņiem chartas principi nav izdevīgi. Fedorenko apvainoja ASV agresijā Vietnamā, Dominikā un citur, kā arī izteica izbrīnu par prezidenta Džonsona aicinājumu Apvienotajām nācijām uzņemties lielāku un aktīvāku lomu Vietnamas kaŗa izbeigšanā. „Vai tad visiem jau nav zināms," pārsteigumu tēlodams, vaicāja Fedorenko, „ka netīro agresijas kaŗu Vietnamā sāka Amerikas savienotās valstis? Simtiem tonnu bumbu un napalma katru dienu tiek nomests uz Vietnamas, nevis ASV iedzīvotājiem. Un kas notiek? Amerikāņi kaŗa upuŗus apvaino agresijā!"

TĪRU TEPIĶUS un POLSTERĒTAS MĒBELES.

Tepiķi 6 c kvadrātpēdā, dīvāns un krēsls — $8.00.

Labs lietpratēja darbs.

Zvanīt vakaros WA 3—7768, S. ŠAKINS

Austrumos no Trentonas — 6 jūdzes rietumos no Vellingtonas — 1/4 jūdzi dienvidos no 33. lielceļa.

Pārdodama 100 akru lauksaimniecība ar labi uzturētu 7 istabu modernu māju ar eļļas apkuri. Liela kūts un šķūnis, vistu māja, liela garāža ar mašīnšķūni. Lauksaimniecībai visas nepieciešamās mašīnas. Īpašumu šķērso ar zivīm bagāta upe. Kultivēti 88 akri. Tuvu skolām un baznīcām. CENA $17.000.-.

Tuvākai informācijai zvanīt K. KĀRKLIŅAM
ERIK KRAUS R. E.,
10 Eastwood Rd., Toronto 8,
darbdienās HO 3—8158, nedēļas nogalēs Wellington 399—5631